

DARBININKAS

Vol. LXII, Nr. 39

Rugsėjis-September 30, 1977

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

JAV ir Sov. S-gos susitarimas dėl strateginių ginklų apribojimo atrodo, kad nustos galiojęs nepasiekus susitarimo dėl naujos sutarties.

Neseniai prasidėjusi JT 32-ji sesija į JT narius išrinko Vietnamą ir Djibouti. Sesijos pirmą be balsavimo buvo išrinktas rytų bloko kandidatas Jugoslavijos užs. reik. min. Lazar Mojsov.

Izraelio užs. reik. min. Moshe Dayan nors ir pareiškė, kad š.m. pabaigoj gali įvykti Ženevos konferencija Art. Rytų problemom spresti, bet tuo klausimu tarp JAV ir Izraelio vis dar tebėra didelių nuomonių skirtumų.

Egipto užs. reik. min. Fahmy pareiškė, kad Ženevos konferencijoj palestiniečiam galėtų atstovauti ir ne Palestinos išlaisvinimo org-jos nariai.

Artimiausias prez. Carter draugas, biudžeto direktorius Bert Lance pagaliau atsistatydino dėl jam priekšamų neetiškų jo vadovauto Georgia banko ir jo asmeniškių piniginių operacijų.

15 branduolinės energijos įrengimus eksportuojančių valstybių sutarė suvaržyti šios energijos technologijos eksportą į kitas valstybes ir reikalauti iš jau importuojančių valstybių paklusti tarptautinės energijos įstaigos kontrolei.

Tik ką į JT priimto Vietnamo delegatas Nguyen Dung Trinh pirmoj savo kalboj apkaltino JAV už jos karines bazes kitose valstybėse ir reikalavo, kad Puerto Rico būtų suteikta nepriklausomybė.

Paskutiniaisiais metais Kinijoj vykę ideologiniai ginčai pažeidė ir Kinijos kariuomenės drausmę, todėl Kinijos kariuomenės vadas Hsiu Hsiang-chien reikalavo ją atstatyti.

Tvirtinama, kad judrūs Izraelio kariuomenės daliniai įžengė į pietinio Libano sritį ir įtvirtino 6 strateginėse aukštumose, o jo greitlaiviai užbloko Libano Tyre uostą.

JAV indėnų vadas Russell Means pareiškė ieškosiąs komunistinių valstybių paramos indėnų žmogaus teisėm apsaugoti.

P. Afrikos min. pirm. John Vorster, norėdamas pasitikrinti tautos pasitikėjimą, paskelbė parlamento rinkimus lapkričio 30.

Nato gen. sekr. Joseph Luns kritikavo Britanijos vyriausybės nusistatymą sumažinti karinį biudžetą 400 mil. dol.

LAISVĖS KOVAI JĖGŲ NETRŪKS

Pabaltiečių Žygis už Žmogaus Teises Washington, D.C., rugsėjo 24

Iš Valančiaus ir kitų autorių raštų sužinom apie "vengrus" ir kitokius "karabelninkus", keliavusius per XIX amžiaus Lietuvą. Nusimanydami įvairiuose amatuose, vietos gyventojam pardavinėdavo prekes, o ir šiaip žinių bei gandelų paleisdavo. Dabarties išeivijoj panašiai nutinka su keliaujančiais kalbėtojais, kurie tai vienur, tai kitur nušneka. Girdi, lietuviškosios išeivijos kova už laisvę greit pasibaigs išsilaisvinimu kapinėse.

Tiesa, kad kapinių išvengti niekam dar nepasisekė. Jų neišvengs ir už Lietuvos laisvę kovojantieji. Tačiau panikos skleidžiam būty buvę labai naudinga rugsėjo 24 stebėti Washington, D.C., prie Linkolno paminklo įvykusį Pabaltiečių Žygį už Žmogaus Teises. Daugiau negu pusė demonstruotojų buvo jaunuoliai ir jaunuolės, suvažinę kartų su savo tautiečiais iš įvairių JAV ir Kanados miestų.

Jaunimas šį žygį suorganizavo ir sėkmingai jam vadovavo. Viktoras Nakas, rengimo komiteto pirmininkas, spaudai įteikė raštą pareiškia, kad čia esame susirinkę kalbėti ir veikti už savo pavergtuosius brolius ir

seseris, kuriem yra paneigta bet kokia galimybė pasisakyti prieš žmogaus teisių persekiojimą. Kreiptinas dėmesys į JAV delegaciją, Belgrado konferencijoj, kad laisvo apsisprendimo, minties, sąžinės, religijos, emigracijos ir kitos tiesės būtų užtikrintos okupuotose Lietuvoj, Latvijoje ir Estijoje.

Už žmogaus teises didžiojo kovotojo, JAV prezidento Linkolno paminklo papėdėj susirinko arti 5,000 pabaltiečių (parko policijos skaičiavimu). Programai vadovavo Uldis Sipols. Po vysk. V. Brizgo ir esto dvasiškio pradinį maldų kalbėjo JAV valstybės departamento žmogaus teisių skyriaus koordinatorių Mark L. Schneider, senatorius Pete V. Domenici (R-N. Mex.), senatorius Robert Dole (R-Kansas), senatorius Howard M. Metzenbaum (D-Ohio), senatorius Jack Schmitt (R-N. Mex.), kongresmanas James J. Blanchard (D-Mich.), sovietų disidentas Andre Amalrik, sovietų disidentas Pavel Litvinov.

Kalbėtojai, įvairiai interpretuodami žmogaus teisių klausimą, pabrėžė pareigą bendra kovą padėti pavergtiesiems.

Senatorius Jack Schmitt, vienas iš astronautų, išlipusių ant Mėnulio, pabrėžė, kad būtina išlaikyti taiką ir laisvę ne tik Žemės planetoj, bet kur tik žmonių bebūty.

J. J. Blanchard, jaunas kongresmanas iš Michigano, daug talkinės žygio rengimo komitetui, ypač pasidžiaugė, matydamas demonstruotojų tarpe daug jaunuolių, kurie tęs laisvės kovą.

Andre Amalrik, už savo knygas apie Sovietų Sąjungos žlugimą pakartotinai sovietų kalintas, ypač pabrėžė, kad negalima kurti savo laisvės, paneigiant ją kitiems.

Pavel Litvinov savo kalbą iliustravo daugiausiai pavyzdžiais iš okupuotos Lietuvos įvykių.

Baigiant oficialią dalį, programos vedėjas pristatė vysk. V. Brizgį, latvių ir estų aukštesniuosius dvasiškius, Washingtono kardinolą atstovą bei pabaltiečių organizacijų vadovus. Iš lietuvių prezidiume pastebėta Pasaulio LB pirm. Br. Nainys, JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys, Vliko valdybos pirm. dr. J. K. Valiūnas, Kanados LB pirm. J.R. Simanavičius, Kęstutis Jakubynas, Aušra

Jurašienė, Simas Kudirka. Demonstracijose dalyvavo visi Vliko valdybos nariai, didesnė dalis JAV LB krašto valdybos narių. Altai atstovavo prof. dr. J. Genys iš Washingtono, D.C.

Gauti sveikinimai iš A. Solženicyno, Amerikos žydų komiteto, senatoriaus P. Moynihan (D-N.Y.), unių vado G. Meany ir kitų.

Paruošta rezoliucija JAV prezidentui visų buvo priimta. Jų dar kartą pareikštas pageidavimas dėl JAV delegacijos žygijų Belgrado konferencijoj.

Po oficialios dalies Philadelphiaus lietuvių tautinių šokių grupė "Aušrinė" pašoko eilę lietuviškų šokių. Tarp šokių keliais išėjimais pasirodė latvių solis-

(nukelta į 2 psl.)

Pabaltiečių jaunimas degina sovietų vėliavą rugsėjo 24 Washington, D.C., vienas blokas nuo sovietų ambasados. Nuotr. iš Washington Star

BUVĘ KALINIAI NORI EMIGRUOTI

Septyni politiniai kaliniai, išbuvę nuteistą laiką Mordovijos vergų stovyklose ir išleisti laisvėn, parašė Brežnevui laišką ir paprašė leidimo emigruoti į JAV.

Buvusių kalinių grupę 3 yra rusai, 1 žydas ir 3 lietuviai: Romas J. Giedra iš Palangos, Birutė Pašilienė iš Kauno ir Aleksas A. Pašilis iš Klaipėdos.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Rugsėjo 5-9 Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoj ir Vilniuj vyko žymaus Lietuvos smuikinininko E. Paulausko jubiliejiniai vakarai, skirti jo gimimo penkiasdešimtmečiui paminėti. E. Paulauskas vadovauja pagarsėjusia Lietuvos styginių kvartetui. Ir šiuose koncertuose dalyvavo minėtasis kvartetas, Lietuvos kamerinis orkestras ir pianistas D. Trinkūnas.

— Okupuotos Lietuvos spaudoj minima dviejų dailininkų — Mečislovo Bulakos ir Leono Katino — 70-ies metų amžiaus sukaktis.

M. Bulaka yra gimęs 1907 rugsėjo 12. Kapčiamiesty, Seinų aps. 1926 baigęs Leipalingio progimnaziją, grafiką ir teatro dekoracijos meną studijavo Kauno meno mokykloj (1926-1931). Vėliau nupiešė dekoracijas Pivošos "Palangai", G. Puccini operai "Il tabarro". Pasižymėjo knygų iliustracijomis: iliustravo K. Borutos "Duoną kasdieninę", H. Lukauskaitės "Brangiausią pėdą", J. Biliūno rinkinius raštus. J. Biliūno "Liūdno pasakos" iliustracijos medžio raizininiais 1937 Paryžiaus pasaulinėj parodoj laimėjo aukso medalį. Okupuotoj Lietuvoj M. Bulaka nupiešė nemaža teatro dekoracijų (Moljero "Tartiufo", P. Vaičiūno "Sudrumstajai ramybei", Guzevičiaus "Kalvio Ignoto teisybei" ir kt.). Iliustravo brolių Juškų dainų rinkinius. Minėtini yra ir jo Dzūkijos, Vilniaus ir Kauno vaizdai.

Leonas Katinas gimė 1907 rugsėjo 6 Ampolio vienk. Daugailių vls., Utenos aps. 1927 baigė Utenos gimnaziją, 1930 — Panevėžio mokytojų seminariją. Po to keletą metų mokytojavo. 1933-1935 mokėsi Kauno meno mokykloj, Vilniaus dailės institutą baigė tik 1948. Kai kurį laiką vaidino Šiaulių dramos teatre (1941-1945). L. Katinas yra tapytojas, linkęs į impresionizmą. Pasižymėjo vaizdų — J. Biliūno, A. Barausko, A. Vienuolio — gimtinių vaizdais, taip pat natūrmortais. Okupacijoj tapo darbininkų, kolchozininkų, pramonės darbuotojų portretus.

— Lietuviai yra verčiami minėti ir kruviniojo Čekos kūrėjo Felikso Dzeržinskio 100 metų gimimo sukaktį (1877-1926). Tas iš Ašmenos aps. kilęs lenkų bajorėlis, mokėsis ir veikęs Vilniuj ir Kaune, Spalio revoliucijos metu tapo dešiniąja Lenino ranka ir sukūrė pasibaisėtinais žiaurumais pasižymėjusią slaptąją saugumo policiją, kitais vardais tebeveikiančią ir dabar Sovietų Sąjungoj ir teroru valdančią kraštą. Sudievertasis Leninas įsakė sukurti Sibire žmonių naikimo koncentracijos stovyklą, o F. Dzeržinskis tą įsakymą įvykdė nepaprastu uolumu. Už tai "raudonieji bajorai" ir dabar miestų gatves pavadino ne tik Lenino, bet ir Dzeržinskio vardais, abiem pristatė paminklą ir dar vis stato naujų. Štai Vilniuj namelis, kuriame kai kurį laiką gyveno Dzeržinskis, paverstas jo atminimo muziejum, Kaune

nugriautos senosios turgavietės vietoj statomas jam paminklas, "Nemuno" redaktorius Laimonas Inis parašė apie jį knygą jaunimui (!). Ir nenuostabu, kad toj sistemoj, kurioj, anot V. Mykolaičio-Putino, "teisiuosius teisia žmogžudžiai", žmogžudžiam ir tironam statomi paminklai, net jaunimui jie rodomi pavyzdžiu. Tačiau visi pavergtieji, net patys rusai, jaučia, kad toji Lenino, Stalino, Dzeržinskio ir kitų kraugerių sukurta sistema jau stovi ant supuvusių pamatų ir jau ima griūti iš vidaus. Grius ir tie gausūs, Lietuvos miestus užtersę žmogžudžių paminklai! Bet dabar žmonės dar yra verčiami bučiuoti kojas savo pavergėjams. Prievarta yra organizuojami ir F. Dzeržinskio minėjimai...

— Kauno miesto vyriausias architektas Algimantas Sprindys spaudoj paskelbė Kauno gatvių perplanavimo projektą. Iš jo matyti, kad Laisvės alėja ir Daukanto gatvė bus paverstos tik pėsčiųjų gatvėmis. Vienos krypties automobilių judėjimas vyks Donelaičio ir Kęstučio gatvėmis, apvažiavimai bus Maironio ir Mickevičiaus gatvėmis. Tik pėstiesiems skirta Daukanto gatvė būsianti pratęsta į Žaliakalnį iki buvusio Savanorių prospekto (dabar Raudonosios armijos pr.), o kitas galas tiltu būsias sujungtas su Karmelitų sala Nemuno vagoj. Susisiekimas nuo Alekso to tilto į Vilijampolę būsias nukreiptas į praplėstą Jurgatono gatvę, kuri būsianti sujungta su buvusia Seimo gatve (dabar N. Gogolio gatvė) ir eisianti pro kalno tunelį į tiltą per Nerį. Valančiaus gatvė bus leidžiama važiuoti tik lengvosiom mašinom. Naujas tiltas per Nerį sujungs Žaliakalnį su Vilijampole. Būdinga, kad okupantai daugelį Kauno gatvių surusino: Vytauto prospektas paverstas Lenino prospektu, Gedimino gatvė — Gagarino gatve. Atsirado K. Požėlos (vietoje Lukšio), I. Laukaitės (vietoje Prezidento), N. Gogolio, Kutuzovo, P. Ziberto, Pergalės gatvės... Tačiau tų vardų amžius — neilgas, kaip ir Stalino, kurio vardu dar 1940 buvo pavadinta Laisvės alėja.

— Knygų rinkoj minėtinos šios naujos knygos: *Antano Driungos* nauja lyrikos knyga "Rugpiūčio ritmai", *Marcelijaus Martinaičio* "Kukučio baladės", *Jono Avyžiaus* pasakojimų knygelė vaikam "Šarkos gudrybė", *Bitės Vilimaitės* knygelė vaikam "Pirmųjų šventė", *R. Umbrasaitės* sudarytas straipsnių rinkinys "Petras Cvirka literatūros moksle ir kritikoje", *Alfonso Bieliausko* romanas "Tada, kai lijo", *Vytauto Bubnio* seniau išleistų romanų trilogija "Alkana žemė, Po vasaros dangum ir Nesėtų rugių žydėjimas", *Justino Marcinkevičiaus* "Mažvydas", *Jono Lankučio* kritinė studija "Justino Marcinkevičiaus dramatinė trilogija", *Sal. Nėries* poema "Martytė Melnikaitė" (net 50 tūkst. egz.).

Pr. N.

Pradedant Pabaltiečių Žygį ur Žmogaus Teises Washington, D.C., rugsėjo 24 invokacija kalba vysk. V. Brizgys. Nuotr. L. Tamošaitis

Savaitės įvykiai

Nuo JAV episkopų Bažnyčios atskilo nepatenkintieji dėl moterų šventinimo kunigais ir įsteigė naują JAV anglikonų bažnyčią. Episkopalam priklauso apie 2,8 mil. gyv.

Sov. S-ga nupirko iš JAV 1,3 mil. t. kukurūzų ir per 900,000 t. kviečių.

Somalijos partizanai užėmė Etiopijos Ogaden provincijos Jijiga miestą.

V. Vokietijos prez. Walter Schell paneigė skleidžiamus gandus, kad ten atgyja rasinės tendencijos.

I Etiopiją atvyko 71 kubietis tvarkyti krašto sanitarinių reikalų.

Portugalijos revoliucijos taryba nutarė grąžinti dalį komunistų nusavintų ūkių jų savininkams.

Filipinų kariuomenė vėl atnaujino kovas su mahometonų sukilėliais, prieš tai išsprogdinusiais darbininkus gabenantį sunkvežimį ir užmušusiais 23 darbininkus. Vyriausybės reikalavimas išduoti kaltininkus buvo atmestas.

JAV pasiūlė Egiptui pasiųsti ten savo technikų sovietų karo lėktuvams taisyti, bet kai kurie senatoriai yra tam priešingi.

Sovietų patarėjai iš Samalijos nors dar neišvyko, bet jų prestižas gyventojų akyse yra labai smukęs, ir sostinės gatvėse jie nesirodo.

Kinija nesutiko, kad AP žinių agentūra atidarytų Pekine savo įstaigą.

Gynybos sekr. Harold Brown pareiškė, kad Sov. S-ga paskubom bando naujas tarpkontinentines raketas, kurios galinčios sudaryti pavojų JAV žemėms įtvirtintom raketom. Jis patikino, kad JAV šioj srity nebus nei apgautos nei užliūliuotos.

P. Afrikos min. pirm. John Vorster įspėjo, kad ji priešinsis bet kokiam kisimuisi į P. Afrikos vidaus reikalus.

Kairieji teroristai nužudė San Salvador universiteto rektorį Carlos Alfaro Castillo ir du jo palydovus prie universiteto durų.

Izraelio Irgun Zwei Leumi org-jos operacijų v-kas Gideon Paglin paskelbė, kad 1946 org-ja išsprogdino Jeruzalės Karaliaus Dovydo viešbutį dėl to, kad norėjo sunaikinti ten esančius dokumentus, atskleidžiančius žydų teroristinę veiklą. Per sprogimą tada žuvo 91 ir buvo sužeista 45 žmonės.

Prez. Carter pareiškė, kad jis priešinsis JT pastangom įrodyti, kad Puerto Rico yra kolonijinė valdoj, bet remis bet kokių portorikiečių nusistatymą — arba priklausyti JAV bendruomenei, arba pasidaryti JAV valstija, arba gauti nepriklausomybę.

Pralaimėjusi parlamento rinkimus, Indijos buv. min. pirm. Indira Gandhi pareiškė, kad į Indijos, Sri Lanka ir Pakistano parlamentų rinkimus buvo įsimaišiusios svetimos jėgos.

Indiją valdančios Janata partijos žymus veikėjas Nandini Satpathy buvo areštuotas už korupciją.

AUSTRALIJOJ KELIAMI ŽMOGAUS TEISIŲ REIKALAI

Balandžio mėn. vidury Sydnėj (Australijoje) įsisteigė organizacija — komitetas, kurio anglų k. pavadinimas toks: "Australians for the Defence of Human Rights Betrayed by Helsinki". Steigiamajame susirinkime dalyvavo eilė australų parlamentarų, įvairių etninių grupių atstovų. Sudarytas vykdomoji komitetas, kuriam pirmininkauja veikli estų atstovė Kroll-Summul. Lietuviam atstovauja dr. R. Zakarevičius. Panašūs komitetai, manoma, paplisis visoj Australijoje, ir jų veikla bus koordinuojama.

1. Gegužės 21, vykdant Australijos konstitucinį referendumą, buvo renkami parašai peticijai Australijos vyriausybei ir Vakarų valstybių, dalyvavusių Helsinkio konferencijoje, vyriausybei (per Australijoje reziduojančius atstovus), prašant remti žmogaus teisių klausimą tiek parengiamojoje, tiek ir vėlesnėje Belgrado konferencijoje; parašų surinkta apie 5000 vien Sydnėj.

2. Birželio 2 Sydney Lower Town Hall sukvietas viešas mitingas, kuriame buvo išryškinti žmogaus teisių laišymai už geležinės uždangos.

3. Birželio 5 buvo kviečiami visų tikybų dvasininkai atlaikyti pamaldas, primenant pavergtas tautas ir jų teisių pažeidimus.

4. Komitetas numato kartkartais didžiojoje Australijos spaudos spausdinti platesnius paaiškinamuosius atsišaukimus į Australijos visuomenę, supažindinant ją su žmogaus teisių laišymu už geležinės uždangos.

Parašyti raštai įvairiom vyriausybėm.

Nors Australija ir nėra Helsinkio susitarimų signatarė,

Indonezija ir Malaysia nutarė palaipsniui iš dviejų giminingų kalbų sudaryti bendrą rašomąją kalbą.

Philadelphijos mokyklų sistema įsivedė į aukšt. mokyklose dėstomųjų dalykų sistemą ir nacių vykdytas žydų žudynes, bet vokiečių kilmis pastorius Hans S. Hang, atstovaujantis 50,000 vokiečių — amerikiečių, įrodinėja, kad genocidas nebuvo tik vienu teutonų reiškinys — didžiausią genocidą įvykdžiusi Sov. S-ga, nužudydama 15 mil. žmonių, tačiau vadovėliuose apie tai tyliama. O tai esąs istorijos klastojimas.

Ugandos prez. Idi Amin leido veikti tik islamo, anglikonų ir R. katalikų bažnyčiom, o kitas sekstas uždraudė. Salvation Army savo misionierius jau atšaukė.

Kanada sulaukė du Sov. S-gos žvejybos laivus, žvejyčius jos teritoriniuose vandenyse.

Bangladesh nuo choleros mirė per 100 žmonių.

Laos, jei negaus kitų valstybių paramos, kitais metais susilaiks didelio maisto trūkumo.

V. Vokietija, vadovaudamasi savo konstitucija, atsisakė išduoti Italijai iš ten pabėgusį karo nusikaltėlį Herbert Kappler, bet sutiko prarasti tardymą dėl jo nusikaltimų.

bet, būdama neseniai išrinkta Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių komisijon, ji prašoma paremti prašančiųjų reikalus tarptautinėje plotmėje — kad Helsinkio konferencijos nutarimai būtų ne vien peržiūrimi, bet ir vykdomi.

Helsinkio signatarų vyriausybėm (per Australijos reziduojančius ambasadorius) tarp kitko rašoma:

"... pasirašydamas Helsinkio susitarimą, jūsų kraštas, drauge su kitomis tautomis, dalijasi garbe, galėdamas dalyvauti išskelime žmogaus teisių idealo Europoje, bet tuo pačiu užsideda sau moralinę atsakomybę, kad tos teisės susitariančių šalių būtų įgyvendinamos.

Nelaimei, po dvejų metų skaudžių lūkesčių mes įsitikinom, kad Sov. Sąjungos vyriausybė ir visos centrinės ir Rytų Europos kumunistinės vyriausybės tų teisių negerbia.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

ESAMA KEISTŲ ATSLIEPIMŲ

"Darbininko" IX.16 vedamas "Ar atsišaukiama į jų šauksmą?" teisingai nurodo į tuos laisvojo pasaulio lietuvius, kurie į pagelbos šauksmą iš okupuotos Lietuvos atsiliepia nesuinteresuoto žmogaus pastabomis arba jo visai negirdi.

Bet esama ir dar keistesnių atsiliepimų. Pav., žmogus klausytojam patriotizmo pavyzdžiu pristato okupuotos Lietuvos poetą Eduardą Mieželaitį, niekšingą eilėraščio "Per pasaulį keliauja šuva" autorių ir lenininės premijos laureatą. Argumentas — kad Mieželaitis savo knygą pavadinęs "Čia Lietuva", bet ne "Čia tarybų Lietuva". Argumentas nestiprus. Juk vargu patriotiška buvo pirmuoju bolševikmečių dainuota lietuvių poeto žodžiam lietuvių kompozitoriaus parašyta daina "Mes su Stalinu į saulę, mes su Stalinu kovon, te nedrįsta nieks pasauly kelti kojos Lietuvon". Čia irgi nėra "tarybų Lietuva". Ir okupuotoj Lietuvoj jau dabar tos dainos nebedainuoja. Nebedeklamuoja nė Salomėjos Nėries "Odes Stalinui".

Mieželaitis, tur būt, neblogas poetas ir šiandien jau labai pasikeitęs, bet pavyzdžiu statyti dar netinka. Nukritus giliai į bedugnę, reikia ilgesnio laiko, tikėjimo ir ištvermės išlipti į viršų.

— Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovų žmonos — O. Bačkienė, A. Dinbergs ir E. Jaakson — Valstybės sekretoriaus Vance žmonos kvietimu dalyvavo arbatėlėje Europos kraštų diplomatinė misijų šefų žmonių garbei rugsėjo 21 Valstybės departamente, Thomas Jefferson svetainėje. Po priėmimo šeimininkė viešniais pakvietė aplankyti ir kitus diplomatinę priėmimų salionus. Atsisveikindama poną C. Vance parodė gražią atodairą Baltijos valstybių atstovų žmonom.

Mes esame labai susirūpinę dėl neramumų, siaučiančių komunistų valdomuose kraštuose. Tie neramumai galėtų sudaryti pavojų pasaulio taikai ir tuo pačiu mūsų kraštų saugumui. Kad būtų užkirstas kelias tokiai nelaimei, mes karštai apeliuojam į jūsų vyriausybę drauge su kitomis valstybėmis tvirtai ginti Belgrado konferencijoje žmogaus teisių reikalą, reikalaujant, kad nusikaltusių kraštų vyriausybės tuojau pilnai ir neatsiškai laikytųsi žmogaus teisių nuostatų, dėl kurių jos pačios noromis ir iškilmingai įsipareigojo.

Iš tikrųjų nėra pasauly didesnių ir uolesnių taikos idealo rėmėjų už tautas, kuriom nekludoma savitai gyventi ir pilnai džiaugtis natūralinėmis civilinėmis ir žmogaus teisėmis".

J. Slavėnas

Dar keistesnis į okupuotos Lietuvos žmonių šauksmą atsiliepiamas, kai nurodomas pavyzdys garsaus violončelisto ir dirigento Pablo Casals, kuris koncertavęs Stalinui ir išlikęs dideliu muziku. Bet ar, nusiėmdamas didžiausiam istorijoj žinomam tironui, Casals nepardavė savo žmogiškumo? Ar gi jau būti geru muzikantu yra didžiausioji žmogiškoji dorybė?

Kalbėtojam, turintiems prieš save "captive audience", gal nereikėtų liesti per daug kontroversinių temų. Vargu pritiktų, pav., su ironija atsiliepti apie kovotojus dėl Lietuvos laisvės, nurodant, kad juos netrukus išlaisvins kapinės. Kapinės priima visus — ir kovotojus, ir tironus, ir muzikantus. Tačiau reiktų įrodyti, kad su dabartiniais kovotojais į kapines nueis ir pati kova dėl Lietuvos laisvės. Man atrodė, kad jau ją yra perėmusi jaunoji karta, savo amžiumi du ar net tris kartus jaunesnė už defetistinių minčių reiškejus. Prieš tris savaites buvau Los Angeles moksleivių ateitininkų stovykloj ir mačiau, kaip 15-17-mečiai noriai rašė laiškus Washington Lietuvos laisvės reikalui. Šiomis dienomis šimtai lietuviško jaunimo demonstravo Amerikos sostinėje. Irgi dėl tos pačios Lietuvos laisvės. Jie visi mum daug brangesni ir žmonijai vertingesni už tironą linkminusį Pablo Casals.

Juozas Kojelis

LAISVĖS KOVAI JĖGŲ NETRŪKS

(atkelta iš 1 psl.)

tė Ruta Svilpe, pati pritardama gitara arba kanklėmis.

Žygis prie Linkolno paminklo baigtas Estijos, Latvijos, Lietuvos ir JAV himnais. Pagal planą demonstracijos vyko nuo 12 iki 3 val. po pietų.

Dalyviai buvo atsivežę daugybę tautinių vėliavų ir skambiais šukiais išrašytų plakatų. Kelionė buvo panaudota įvairios priemonės: automobiliai, lėktuvai, autobusai, Autobusai buvo suorganizuoti šiose vietovėse: Baltimore 7, New York 4, Chicago 3, Philadelphia 3, po vieną — Detroit, Cleveland, Brockton, Boston, Elizabeth, Newark, St. Clair, Minersville, Worcester, Toronto, Hartford, Bridgeport.

Tautinių šokių programai tebevykstant, nuo bendros masės atsiskyrė apie 200 jaunuolių ir su vėliavom bei plakatais nužygiavo prie Sovietų Sąjungos ambasados. Ten ilgokai galėjo demonstruoti kol policija išskirtė. Prieš išsiskirstant dar sugiedo Lietuvos himną. Areštuoti tik 4 demonstrantai, sudeginę sovietinę vėliavą.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas, žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageidaujamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiadienį, penktadienį, nuo 12 iki 6 val. Šeštadienį, nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 296-5359. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškas rajone — lietuviška gėlių paroduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimo. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Airconditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidojimo. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos kopyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidojimų direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRŪŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujame Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radio aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

DALE POVILAUSKAITE-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiom progom. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštadienį, 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmadienį, 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountaintown, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

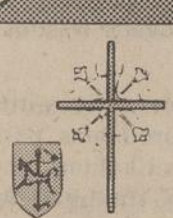
1977-1978 JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaima. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

1978 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

1 naktis Maskvoj, 1 naktis Leningrade, 5 naktys Vilniuj

Lapkričio 20, 1977	\$640
Vasario 5, 12, 19, 26	\$659
Kovo 5	\$681
Kovo 12, 19	\$716
Kovo 26, bal. 2, 9, 16	\$746

Dėl smulkesnių informacijų teirautis agentūroj

VYTIS
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
(212) 769-3300

Astronautas ir senatorius Jack Schmitt kalba pabaltiečiam Washington, D.C., rugsėjo 24. Nuo V. Maželio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra • Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Pasaulis laukia

Rugpjūčio 31 Pasaulio psichiatrų draugijos konferencijoje Havajuose, sovietam priešinant, buvo priimta rezoliucija, pasmerkianti "sistematišką Sovietų Sąjungoje psichiatrijos piktnaudžiavimą politiniams tikslams". Rezoliuciją pasiūlė amerikiečiai, o ypatingai kietai dėl jos pravedimo kovojo britai. Švedai nepritarė, nes "su rusais reikia palaikyti dialogą", "Mes taip pat norime dialogo", atsikirtė britų delegacijos narys, "bet patirtis rodo, kad diplomatinė kalba nieko nepada. Tik stipri protestų banga išlaisvina ten žmones iš ligoninių ir kalėjimų".

Artėjant prie balsavimų, angelas dr. Denis Leigh, draugijos vykdomojo komiteto gen. sekretorius, konferencijos delegatam kalbėjo: "Šiandien čia turite padaryti sprendimą. Pasaulis laukia". Kad ir nedidele balsų persvara, sprendimas buvo padarytas teisingas. Sovietai, praktikuoją tą patį, ką ir naciai koncentracijos stovyklose, buvo pasmerkti.

Vien pasmerkimo konferencija nepasitenkino. Amerikos delegacijai siūlant, buvo sudarytas pastovus komitetas tokiems skundams tirti ir rekomendacijom daryti. Tad susidarė tarpautinė institucija, įsipareigojusi pasaulio viešumon kelti rusų brutaliausiu būdu vykdomą režimo priešų naikinimą. Šitie psichiatrų konferencijos nutarimai persekiojamiems suteiks paguodos ir vilties, o laisviesiems geros valios žmonėms kovai dėl žmonių ir tautų teisių sudarys naują, realią bazę, nes Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisija rūpinasi tomis teisėmis tik antikomunistiniuose kraštuose.

Yra nustatyta, kad Rusijos koncentracijos stovyklose ir psichiatrinėse ligoninėse daugiausiai kankinami ukrainiečiai ir lietuviai. Mažiausiai nukentė rusų tautybės žmonės. Todėl mum tas nutarimas yra labai svarbus, ir jokių būdu nega-

li likti vien smalsumą patenkinti maloni žinia, bet turi būti įtrauktas į persekiojamų okupacijoj lietuvių gelbėjimo planus.

Kai 1970 buvo suimtas prof. Jonas Kazlauskas, patalpintas psichiatrinėse ligoninėse prie Maskvos, o paskui jo kūnas rastas Neryje, lietuvių išeivija per daug nesusijaudino. Tylėjo gaušūs lietuviai universiteto profesoriai, nors jautrumą rodo dėl nepakankamo pagerbimo... Kaukaitės.

Ar daug kas žino liūdną Mindaugo Tamonio istoriją, kuris, kaip rašo "Kronika", "buvo mums tuo matu, kuriuo matuodavome kasdieninę savo būti; buvo sąžinė, traukusia mus iš kasdienybės liūno". Tamonis, kuris "metė iššūkį Sistemai, kurioje matė tiesioginį Blogio iškūnijimą. Ne tam, kad deklaruotų savo įsitikinimus, o tiesiog, kad kitaip negalėjo — negalėjo gyventi meluodamas". Tamonis žuvo nuo rusų psichiatrų rankų.

Apie Algirdą Žyprę iki šiol niekas nežinojo ir nekalbėjo. Tik kai jam pasisekė slapta išsiųsti 1977.V.22 rašytą laišką, prakalbėjom. Pasirodo, kad šis laisvės kovotojas, iškalintas dvi dekadės Mordovijos lageriuose, nuo 1973.X.12 laikomas "psichoizoliatoriuje". Mat, atsisako pasirašyti suklaidotus dokumentus.

Kas pasakys, kiek tokių nežinomų Žyprų dar tebebuva Rusijos konclageriuose ir "psichoizoliatoriuose". Jų reikia aktyviai ieškoti. Tam reikalui turėtų būti sudarytas specialus organas.

Lengviausiai ryšį su Pasaulio psichiatrų sąjunga galėtų užmegzti Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga. Bendradarbiaudama su Pasaulio Lietuvių Bendruomene, ši organizacija galėtų sudaryti specialią komisiją sovietų psichiatrinėse ligoninėse laikomų lietuvių politinių kalinių reikalams tirti. Lietuviai gydytojai lietuviškiem reikalams visada yra rodę nuoširdų jautrumą.

3

Buitinės sąlygos KGB kalėjime buvo pakenčiamos. Visomis priemonėmis buvo siekiama mane morališkai kankinti; lyg atsitiktinai mane uždarė į 27 kambarą, pro kurios langelį kiekvieną rytą matydavau troleibus sustojime savo nėsčią žmoną, lydinčią į vaikų darželį 4 metų dukrą. Išties mėnesį manęs neskuto ir po to nuvežė parodyti tėvams, pakankinti juos mano išvaizda, o mane — tėvų sąšaromis. Įsitikinę, kad gerai pakeliu kalinimą vienutėje, į kambarą atvedė jėzuitą T. Aleksandrą Markaitį, visiškai suardytą sveikata. Patekęs čia trečią kartą, Markaitis kankinosi dėl visiškos nemigos ir baimės, kad tuoj pat jį iškvies lietuviškos KGB pirmininko pavaduotojas pulk. Martavičius (dabar Vilniaus miesto prekybos kadro skyriaus viršininkas) ir žiauriai jį sumuš, kaip mušdavo 1949. (Tyliais pavasario vakarais girdėdavome į magnetofono juostelę įrašytus savo vaikų balsus...)

Be "Tautinio Fronto", mane kaltino tarybinės marksistinės filosofijos pagrindų griovimu. LTSR Aukščiausios Tarybos deputato lietuvių literatūros klasiko Antano Žukausko-Vienolio kalbų ir testamentą platinimu. 1956.XII.1 sesijoje Vienuolis pasmerkė Vilniaus krašto poloni-

TERLECKO KANČIOS KELIAS

zacija, o 1957 pavasario sesijoje jam neleido ginti mūsų tremtinių Sibire. Tačiau abi kalbos ir testamentas (kuriame Vienuolis prašė pastatyti ant jo kapo kryžių) buvo platinami lietuvių pogrindžio spaudoje.

Netgi tardytojai neišdriso prie bylos prijungti tokios "kaltinamosios medžiagos". Tačiau ši medžiaga suvaidino didelį vaidmenį man nustatant baudmės dydį. Resp. prokuroras Galinaitis V. Teismo proceso pertraukų metu dažnai bėgdavo už užkulisų ir ilgai pasilikdavo abu su teisėju. Prokuroro rankose mes matėme minėtos medžiagos fotokopijas. Nepamiršo mano ryšių su Baltarusijos ir Lenkijos lietuviais. Nors, kaip tvirtino tardytojas Pilelis, šių ryšių nebuvo galima griežtai įsprausti į baudžiamojo kodekso straipsnį, tačiau tai davė pagrindą mane charakterizuoti kaip Lietuvos nacionalistą.

Teismui nepavyko įrodyti antitarybinės agitacijos, kurią esąs pravedęs filosofijos seminaruose. Todėl mane nuteisė tik 4 metams. Nuteisė ne už atliktus veiksmus, bet už tai, kad galėjau juos padaryti, jeigu man nebūtų sutrukę budrieji čekistai.

Prie mūsų bylos buvo prijungti dar 7 man nepažįstami inteligentai, iš kurių vienas buvo kaltinamas už lietuvių literatūros klasiko Juozo Tumo-Vaižganto rinktinių raštų ir Vinco Mykolaičio-Putino eilėraščių "Vivos plango, mortuos voco" platinimą. Teismas "įrodė", kad šį eilėraščių poetą parašė 1947, todėl jis antitarybinis.

Po teismo kap. Chlopovas (dabar pulkininkas) įtikinėjo mane: "Atšiaurus klimatas ir sunkus finansinis darbas išvalys nacionaliniais šiukšlėmis užterštus tavo smegenis". Ir dar kaip valė! Vienoje iš Ozerlago statybų teko patirti nemaža vargo. Tačiau, sugrįžęs į tėvynę, greitai pajutau, kad, kai kurių biurokratų nuomone, mano smegenys dar ne tiek "pravalė", jog man būtų galima patikėti ekonomisto vieta su 100 rublių alga.

Pagaliau pavyko gauti dispačerio vietą.

Lageriuose liko nemaža draugų, su kuriais pastoviai susirašinėdavau. Tai nepatiko KGB. Sekimas sustiprėjo. KGB bandė užverbuoti ket artimų mano giminių, kuris privalėjo sekti mane. Apie savo vargus parašiau į lagerį R. Skeiveriui. Pa-

dažnėjo iškvietai į KGB "pasiakbėti". Pulk. Dušauskis (dabar atsargoje), kovos su užsienio žvalgyba skyriaus viršininkas Knedis, papulk. Kardanovskis, nežinomo laipsnio ir pareigų čekistas Karpuchinas, kap. Ščesnavičius (dabar papulk.) — visi gėdino mane už nacionalizmą. Aš gi klausdavau juos, kodėl rusai, arabai, afrikiečiai didžiuojasi savo nacionalizmu, o lietuviai turi jo gėdytis. Kodėl meilė Rusijai mūsųose laikoma tarybiniu patriotizmu, o meilė Lietuvai buržuaziniu nacionalizmu? Aukštas pareigas užimą čekistai pasiūlė man: arba parašyti į laikraštį buvusios nepriklausomos Lietuvos socialinę santvarką smerkiantį straipsnį, arba dar kartą atsidurti teisiųjų suole. Straipsnio neparašiau. Bylą perdavė "Punktuko" gamyklos visuomeniniam teismui. Perauklėti mane sutiko laboratorijos viršininkas V. Grabauskas. Jis grubiomis priemonėmis bandė pakeisti mano įsitikinimus: vertė tapti draugovinu, stoti į profsąjungą, kvietė dalyvauti šventinėse demonstracijose. Už nepaklusnumą Grabauskas taikė man ekonomines sankcijas: mokėjo 30 nuoš. mažesnę algą, negu bendradarbiams su viduriniu išsilavinimu. Su 6 asmenų šeima gyvenau 23 m. būte bei jokių patogumų. Mano žmonai buvo pažadėtas paaukštinimas ir 2 kambarių butas. Kažkas paskambino jos viršininkui, ir svajonė apie gyvenimo sąlygų pagerinimą išsisklaidė.

1967 rudenį prie KGB įstaigos mane sulaukė kap. Ščesnavičius ir privertė "pasišnekėti". Jis apkaltino mane už skleidimą antitarybinių gandų, slypinčių Aleksandro Solženicyno laiške TSRS rašytojų suvažiavimui. Jis įtikinėjo mane, kad laišką sufabrikavo užsienio žvalgyba, kurią demaskuos pats Aleksandras Isaevičius.

Tuo metu Vilniaus valst. Universitete neakivaizdiniam skyriuje studijavau istoriją. 3 kartus viešai gyniau savo tautos istoriją. KGB užrašė mano kalbas. 1968.V.23 "Sigmos" klube literatūrininkų diskusijų metu apkaltinau dramaturgę Dalią Urnevičiūtę ir kitus rašytojus už nepagarbą istorinei tiesai. Kap. Ščesnavičius, čekistas Karpuchinas už tai vėl mėgino sudaryti bylą.

(nukelta į 4 psl.)

Pabaltiečių jaunimas demonstruoja Washingtone, D.C., rugsėjo 24. Artėjant prie sovietų ambasados, policija jaunimą sulaukė prie 16 ir M gatvių. Nuotr. iš Washington Post

VERČIAU BŪTŲ NESAKĖS

JURGIS JANKUS

9

Sakė, tada tik reikėjo išeiti, po laipteliais pasišviesti, ir viskas būtų mano be jokio davimo, o Edis būtų tebestumdęs formas, kaip stumdė, nes jau antrą sykį į banką nė su vėzdū nebebūtų nuvarė. Nebūtų net ieškojęs, kas paėmė. Būtų net pagalvojęs, kad policininkai iš paskos atsekė, pasiėmė ir pasidalino. Bankui tokia suma tik lašas jūroje. Tik kaip dešimtukas tau ar man, o gal net ir mažiau. Kaip vienas centas gal. Mėginau spirts, bet jis padėjo ant stalo ir nė pirštu nebelietė. Sakė: "Iš viršaus atrodo gerai, bet kaip yra, nežinau. Gal skolų ligi kaklo. Man tas nerūpi. Aš jaučiau skolingas, ir viskas, o pats daryk, ką nori. Nori, neš bankui atgal, atiduok, mokėk skolas, jeigu turi, o jeigu neturi, nors ir išmesk. Man vis tiek, bet jie tavo, ir aš jų nė vienu pirštu nepaliesiu. Ir nemanyk, kad juos atiduodamas, ką nors pajusiu. Nė tiek," parodė, negu užbrėžęs, mažojo piršto galiuką.

— Ir nesakė, koks nelabasis

jam taip pridaužino?

— Klausiau, bet jis ir sakė, ir nepasakė. Tada tik dėl akių skambino į geležinkelio stotį. Sakė, jeigu imčiau, vienas pasilikęs ir persigalvočiau. Nueini į geležinkelio stotį, o ten jau laukia angelai sargai. Nuejo į autobusą. Ne į Greyhoundą, bet kitą, kur tada tevažinėjo į artimuosius miestelius. Nuvažiavo į pirmą pasitaikiusį, iš jo į kitą. Taip dvi savaites pragyveno autobusuose, vis sukdamas tolyn nuo čia, ir tik po to išdriso sustoti ilgesniam laikui vienoj vietoj. Iš tikrųjų nežinojo, nei ką daryti, nei už ko nusitverti. Tik, kaip jis pats sakė, kvailam padėjo kvailio baimė. Pasi-taikė susidurti su kitu tokiu, kuris žinojo, ką daryti, bet trūko pinigų. Surizikavo, ir išėjo gerai. Kas buvo, nepasakė, bet aš galvoju, kad narkotikai. Dabar, sako, jam užtenka visko. Sako, nelengva buvę atsipalaiduoti, bet dabar atsipalaidavęs ir išvažiuoja. Norėjau sužinoti, kur jis tik nusijuokė. "Ten, kur galėčiau gyventi be rūpesčio.

Svarbiausia, kad nesijausčiau niekam skolingas," tepasakė.

— Skolingas? — garsiai pagalvoju. — Kažin ar, taip greitai apsirūpinęs, gali nesijauti kam skolingas?

— Ir aš pagalvoju. Pagalvoju kiek kitaip. Juk, jeigu pinigai suplaukė iš narkotikų, velnio širdį reiktų turėti, kad nieko nejaustum. Degė paklausti, bet lūpos neprisivėrė. Visų nesulyginsi. Tegu kiekvienas spirga savo keptuvėje. O gal ne iš narkotikų. Gal kaip kitaip. Tegu sau žinosi, bet dabar pasakyk, ką daryti su tais, — vėl parodė į voką.

— Daug ką, — greitai pasakiau. — Gali atiduoti bankui, gali investuoti į savo fabriką, gali atiduoti kokiam lietuvių organizacijai, laikraščiu, gali kelti jaunuosius į mokslus išleisti, gali atiduoti Lietuvių fondui. Daug kam gali.

— Žinau. Mano pirmoji mintis ir buvo atiduoti bankui, bet pasakum susilaikiau. Gerai pažiūrėjau, pavarčiau ir susilaikiau. Ir žinai, kodėl?

— Dar kartą pažiūrėjau praskleides voką. Vieną pluoštą išėmiau, pasklaidžiau. Visos šimtinės buvo naujutėlės, kaip gurgždas.

— Neatėina į galvą? — pro dūmų debesį paklausė.

— Ne, — dar kiek pagaišęs, atsakiau.

— O jeigu jie netikri?

— Nemanau, — nutiesiau.

— Nemanai? Tai paimk juos ir atiduok Lietuvių fondui. Tik savo vardu.

— Savo? Kaip svetimus pinigų savo vardu duosiu? — pašokau.

— Matai, kaip greitai atatuspėjai. Gerai. Še šimting, nutiesk į savo banką ir pasidėk, tik be mano vardo. Jeigu pasirodytų netikra, sukis, kaip išmanai, tik be manęs. Prižadi?

Suabejojau. Jeigu būtų doleris ar kad ir dešimt, galėtum sukstis, bet kaip pasakysi, kad nežinai, iš kur ta šimtinė pas tavo atsirado. Net Rockefelleriui vargu patikėtų tokį nežinojimą, o dabar nuskurusiam pensininkui.

— Ne. Jeigu galvoji, kad gali būti netikri, nedrįsčiau. Bet ar Edis jau būtų taip daręs? Kad ir į užsienį kur išsidaužtų, vis tiek būtų nereikalingą uodegą palikęs.

— Ką žmogus gali žinoti. Kiek sykių zadėjau pirštus apdaužyti. Sykį užsimojau net per kuprą užvežti. Ką žinai. Gal jis praturtėjo iš netikrų pinigų. Gal pajuto, kad darosi šilta, tai atnešė ir numetė likutį. Tik taip sau. Tik pasijuokti iš žmogaus, kuris juokėsi iš jo nesugebėjimo. Sakko, Piteri, jeigu toks gudrus, pamėgink išsiversti neįlindęs.

— Jeigu jau taip, tegu kelmai ir visus pinigų. Užlipink voką, užrašyk adresą, ir tegu eina į banką. Gali dar užrašyti, kad grąžinami tais ir tais metais iš-

plėšti pinigai. Jų neapgausi. Jeigu padirbti — išmes, jeigu geri — tegu džiaugiasi.

— Tau lengva, bet ne man. Aš gi tą pačią naktį susikaičiavau. Kiekvienas banknotas mano pirštais sučiupinėtas. Mano pirštų nuospaudas jie turi. Tai sakyk, kiek laiko truks, kol ateis pasiimti.

— Eik, eik. Kas ant banknoto suras pirštų nuospaudas, — pašokau.

— Ar tikrai žinai?

— Nežinau, bet negirdėjau, kas rastų.

— Aš irgi nežinau. Kad būtų seni, suvolioti, gal ir nerastų, o dabar — kaip stiklas.

— Nežinau. Gal jie ne tavo vieno paliesti. Kas dirba, tas tikrai žino, gali, ar negali. Reikėtų pasiklausti.

— Ko?

— Nežinau. Gal policijos.

— Pataikei į pačią tikrąją vietą.

— Tai sukurk kieme ugnį ir sudegink.

— O jeigu tikri? Sakyk, o jeigu tikri? — įsispyrė akimis, ir pirmą kartą gyvenime pamaciau jose tokį aštrų žibėjimą.

Taip. O jeigu tikri? Dideliu mastu galvojęs, nedaug, bet pamėgink tiek suspausti iš uždurbio. Bežiūrint į voką, ir man pačiam bankas nuslinko į tolumą, nebeteko ryškumo. Iš tikrųjų jų sąskaitose seniai viskas baigta, pinigai iš draudimo atsiimti, kažin ar patys bankininkai bebū-

tų patenkinti, kad reikia visą ratą sukti atgal. Niekam naudos, tik darbo marios, marios tyrinėjimų, marios ieškojimų. Kaip, kodėl, iš kur? Pinigas, nors ir tikras, pats savo valia iš niekur negali ateiti. Būriai seklių turėtų būti paleisti į darbą, ir ieškojimo išlaidos išeitų daug didesnės, negu grįžęs pinigais. Tik išlaidos ne iš grąžintųjų, bet iš mūsų kišenių, iš mokesčių. Ar ne verčiau jį sunaudoti kokiam nors mūsų pačių kultūriniam ar politiniam reikalui?

— Būtų gaila, jeigu būtų tikri, — po valandėlės svarstymo praverčiau burną.

Ką daugiau begalėjau pasakyti. Sudegintum ir kelerius metus užmigti negalėtum.

Ištraukęs porą banknotų, smulkiai apžiūrėjau. Man jie atrodė tikresni už pačius tikruosius. Ir raudoni, ir mėlyni siūlėliai atrodė savo vietose. Bet jeigu šimtines kas darė, žinojo, kaip daryti. Tai ne dolerinės. Kiekvienam neikiši.

— Tai sakai — nieko negali patarti. O aš pagalvoju, gal ką sumesi. Aš daugiau neturiu kuo pasitikėti. Gerų žmonių yra, bet ne tokių, su kuriais galėtum kalbėti apie viską. Net Hildei ne-sakiau, ko tas žmogus buvo atėjęs. Ji net nesapnuoja, kad čia buvo tas pats Edis. Kam jai rūpestį uždėti? Bet dar pagaivok.

(Bus daugiau)

KULTŪRINIAI RENGINIAI KENNEBUNKPORTE (4)

AŠTUONI KONCERTAI

VASAROTOJŲ CHORO, B. POVILAVIČIAUS, G. ČAPKAUSKIENĖS KONCERTAI

Su rugpjūčio pradžia išsijudino čia muzikinis gyvenimas. Kas savaitę buvo po du koncertus.

VASAROTOJŲ CHORO KONCERTAS

Vasarotojų choro koncertas susiorganizavo spontaniškai. Atostogavo muzikas **Julius Kazėnas** iš Clevelando. Jis ten vadovauja ramovėnų chorui. Vieną dieną per pietus ėmė kalbėti: renkime vasarotojų koncertą. Vienas kitą padrašino. Iniciatyvos ėmėsi Julius Kazėnas. Tą patį vakarą jau buvo repetitijos, o rugpjūčio 4 — pats koncertas.

Suvažiuoja čia žmonės iš įvairių chorių, suvažiuoja beveik visada tuo pačiu laiku. Taip susidaro choro branduolys. Prisideda dar kiti, tuo metu esą varšvietė. Choras pasirenka tik tokias dainas, kurias visi gerai moka. Čia trumpų repetitijų metu tik susidainuoja, išlygina balsus.

Julius Kazėnas suorganizavo įdomių ir labai įvairių koncertų. Čia buvo solo, dainos, duetai, vyrų ir moterų choro pasirodymai ir bendras choras.

Koncertą pradėjo pats Julius Kazėnas, solo padainuodamas tris dainas: O kas sodai — Karnavičiaus, Plaukia antelė — liaudies daina, Tamsioj naktelėj — Šimkaus.

Visam koncertui akomponavo kompozitorius **Julius Gaidelis** (iš Bostono).

Tas pats Julius Kazėnas drauge su **Igoriu Kučiausku** iš Baltimorės padainavo liaudies dainą — Ar vėjai pūtė.

Po jų **Bronė Stravinskienė** iš Chicago su Igoriu Kučiausku padainavo dvi liaudies dainas — Berniėlis tinginėlis, Eikime mūdu abudur.

I sceną sukopė vyrai. Jie atliko tris dainas: Žygis į Vilnių — Banaicio, Subatos vakarėlį — liaudies dainą, Plaukia Nemunas — Gaidelio.

Vyrų chorą pakeitė moterų choras. Jis pasirodė su dviem dainom: Šlama šilko vėjas — Židžiūno, Kur tas takelis — Makačino.

Koncertą baigė mišrus choras su dviem dainom: Ta mūsų seselė ir Namo, broliukai. Abi liaudies dainos.

Visa programa užtruko tik vieną valandą. Koncertas buvo tikrai patrauklus ir visai geras.

Kitą dieną po koncerto Tėv. J. Gailiūsis, OFM, provincijolas, bibliotekos salėj surengė priėmimą choristam. Tuo būdu buvo atžymėtas vasarotojų choro dešimtmetis. Tokie koncertai pradėti 1967. Nemaža choristų dalis dainavo visuose tuose koncertuose.

Juos organizuoti pradėjo smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Jis visą laiką jiems ir vadovavo. Šiomet jis negalėjo atvykti tuo laiku, nes nebuvo iš Vokietijos sugrįžęs sūnus pianistas dr. Vytenis Vasyliūnas. Tada choristų tarpe ir kilo iniciatyva — surengti koncertą, nepraleisti progos, nes dalis jau rengėsi išvažiuoti. Jie ir prikalbino J. Kazėną imtis organizavimo ir vadovavimo.

SOLISTO BENEDIKTO POVILAVIČIAUS KONCERTAS

Už poros dienų vėl kabėjo plakatas prie didžiųjų durų ir skelbimų vitrinų. Koncertas rugpjūčio 6. Dainuoja solistas **Benediktas Povilavičius**. Akomponuoja **Jeronimas Kačinskas**.

Iš Bostono abu atvyko tą šeštadienio popietę. Ar tai nebuvo pirmas solisto Benedikto Povilavičiaus koncertas šioj vasarvietėj? Jis yra bosas, balsas platus ir galingas, sodrus, ypač gražiai skamba, kur dainos liūdnos, panašios į raudą.

Pradžioj padainavo keturias liaudies dainas: Gieda gaidečiai — harmonizuota K. V. Banaicio, Dar nepaketinau —

harm. S. Šimkaus, Saulute motinute, užtekėk — harm. V. Klova, Išėjo mergaitė — harm. V. Barkausko, Aviža prašė — harm. V. Klova. Bisui jis pakartojo Saulute motute.

Po pertraukos dainavo ištraukas iš operų: iš J.F. Halevy Žydės — Kavatina, iš Verdi Simon Boccanegra — Siela pritvinko sopulio, to paties Verdi — Don Carlo ariją Ella giammai m'amo, iš G. Rossini Sevilijos kirpėjo — La Calunnia. Bisui iš G. Verdi Traviatos — Užmiršai tėvų kapus.

Po koncerto visiems svečiam buvo kavutė. Visi turėjo progos dar pasikalbėti su solistu, muziku J. Kačinsku. Abu jie greit išskubėjo į Bostoną.

SOLISTĖS GINOS ČAPKAUSKIENĖS KONCERTAS

Solistė Gina Čapkauskienė jau kelintus metus iš eilės atvyksta čia iš Montrealio atostogauti ir koncertuoti. Atvyksta prieš rugpjūčio vidurį. Jos koncertai būna iš anksto skelbiami. Šiomet jos koncertas buvo rugpjūčio 14, sekmadienį.

Atvykdama atsiveža ne tik gerą nuotaiką, šypsena, bet ir naują repertuarą. Šių metų koncertą pradėjo Mozartu. Tai buvo ištraukos iš Don Giovanni — arija — Vedrai, carino, iš Zauberloet operos buvo dvi arijos — O zittre nicht, Der Hoelle Rache.

Antram koncerto cikle buvo trys prancūziškos dainos: Atverk širdį — G. Bizet, Chanson Triste — H. Duparte, Pierrot — C. Debussy.

Trečiam cikle buvo angliška daina — Nightingale — A. Alabief-Liebling.

Po pertraukos ketvirtas koncerto ciklas jau buvo skirtas lietuviams kompozitoriams. Čia giedojome: Tremtinių lopšinė — St. Gailevičiaus, Mėlynį varpelį — V. Jakubėno, Kažkur toli,

toli — B. Budriūno, Gintarėlis — G. Gudauskienės, Debesėliai — J. Stankūno, su tavim — J. Gaidelio.

Penktajame cikle koncerto pabaigoj buvo Je suis Titania iš op. Mignon; muzika A. Thomas.

Plojimai buvo ilgi. Solistė tris kartus dainavo bisui: ariją iš op. La Traviata — G. Verdi, ariją iš op. Pulko duklė — G. Donizetti, ir savo mėgstamiausią dainą Lakštingalos giesmė — V. Kuprevičiaus.

Solistė dainavo su pakilia nuotaika, laisvai besidžiaugdama dainos grožiu. Jai akomponavo **Saulius Cibas** iš Bostono. Ją palydėjo labai jautriai ir taikliai. Solistė Gina Čapkauskienė labai mėgsta ir labai vertina Sauliaus Cibo akomponavimą.

-o-

Solistė prisiderina prie aplinkos ir visada mielai, net pareigingai gieda vienuolyno koplyčioj. Sekmadieniais giedodavo du kartu — per 10 val. mišias, į kurias suvažiuoja labai daug žmonių, ir 11:30 v., kai mišios skiriamos lietuviams.

Jos giedojimas papuošė ir praturtino pamaldas. Svečiam amerikiečiam net buvo nuostabu, pamaldos virto lyg kokių religinių koncertų. Vienu metu tokiose mišiose jai akomponavo **Saulius Cibas**, kai giedoją Schuberto Ave Marija. Per komunią buvo — Panis Angelicus. Smuiku palydėjo Izidorius Vasyliūnas, vargonais Vytenis Vasyliūnas. Mišių pabaigoj Vytenis Vasyliūnas visa galybe paleido Bacho muziką. Įspūdis buvo tikrai puikus. Po pamaldų daugybė žmonių apsupo mūsų menininkus.

Giedoję ji per vakarines pamaldas savaitės metu. Tos pamaldos buvo skirtos ateitininkų sendraugių stovyklai.

Kitam numerį — Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas ir lietuviškųjų sonatų koncertas. (p.j.)

TERLECKO KANČIOS KELIAS

(atkelta iš 3 psl.)

Tačiau net nuo manęs nukentėjusieji atsikakė būti melagingais liudininkais.

Kuri laiką lankiau Lietuvos valstybės ir rusų literatūros istorijos paskaitas drauge su stacionaro studentais. Netrukus VVU prorektorius B. Sudavičius uždraudė man lankyti šias paskaitas. 1969 pradžioje jis sausaukė Lietuvos istorijos katedros skubų posėdį ir pareikalavo iš dėstytojų imtis visų priemonių man neišduoti istoriko diplomo. Šią užduotį sutiko įvykdyti doc. S. Lazutka, pasisiūlęs vadovauti mano diplominiam darbui. Nors ir žinojau apie S. Lazutkos veiklą LKP CK (ten jis dirbo skyriaus vedėju) ir prorektorijai VVU, jam vis dėlto pavyko pirkti mane pseudoliberalizmu. Parašiau diplominį darbą tema "Lietuva Rusijos valdžioje (1795-1915)" ir atidaviau vadovui. Balandžio 25 ryte atvyko 3 saugumiečiai, kurių tarpe kap. Ščesnavičius. Paėmė senus prieškarinius žurnalus, knygas apie Lietuvos istoriją, išrašus iš knygų ir laikraščių. Po kelių dienų, grąžindamas diplominio darbo juodrašį, majoras Kažys (dabar papulk.) įspėjo, — jeigu aš branginu laisvę, privalau niekam nerodyti savo darbo, dvelkiančio neapykanta Rusijai... Kalėjimas už meilės stoką carinei Rusijai? Už ką privalau ją mylėti? Už tai, kad diplomatinėmis ir karinėmis priemonėmis susilpnino Lietuvos — Lenkijos valstybę ir 1795 atnešė mano tautai vergiją? O, gal būt, už tai, kad mano tėvą priverė kariauti, ginant jos imperialistinius inte-

resus? Iš karo tėvas grįžo invalidu.

Tuo laiku KGB ir toliau bandė man sudaryti bylą. Pasirodė kažkoks Juozas Bernotas. Jis ragino mane ir V. Petkų padėti jam kovoti su tarybų valdžia, gėdino mus už neveiklumą ir t.t. Siūlė sudaryti komitetą Ginsburgui ir Galanskovui ginti. Šis patyręs provokatorius nieko nepesė.

1972.I.14 grįžęs į namus vėlai vakare radau kap. Trakimą (dabar majoras). Jis nusivežė mane išklausti ilgų ir grubių pulk. Ščesnavičiaus monologų.

Tą naktį Piotro Jakiro bute Maskvoje per kratą buvo rasta Simo Kudirkos kalba teisme, o Stasio Jako bute Vilniuje — mašinėlė, kuria buvo atspausdinta ši kalba. KGB nusprendė, kad tai mano darbas. Vėl prasidėjo šaukimai į KGB, tardymai... KGB Jakui priekaištavo, kad jis, būdamas komunistas, o jo draugas Vaclovas Sevrukas — komjaunuolis, užkibo ant nacionalistų meškerės; įkalbinėjo jį padėti demaskuoti nacionalistus, žadėjo laisvę už parodymus prieš mane. Negavę "demaskuojančių" parodymų, KGB negalėjo manęs patraukti teismo atsakomybėn. Bet papulk. Baltinas išpranašavo, kad "balansuodamas ant bedugnės krašto, greitai pateksi į kalėjimą".

1973 m. gegužės 23 d. milicija sulaukė 2 konditerijos cecho ekspeditorius — L. Geicą ir F. Svirskį. Aš laikinai vadovavau tam cechui. Ekspeditoriai prisipažino, kad per ketvirtį jie išvežė produkcijos be dokumentų už 210 rublių. Ekspeditorius,

Kennebunkporto žuvėdros, ieškomamos maisto, atskrenda prie pranciškonų vasarvietės virtuvės, kur jas inatina virtuvėje dirbusios mergaitės. Nuotr. Jurgio Jankaus

DIEVO BENDRIJA VISIEM

5

ANTANAS RUBŠYS MANHATTAN COLLEGE

Šis žodis dažnai pasitaiko psalmėse ir išreiškia dvasinį nusiteikimą, — apibūdina žmogų, kuris žino save esant beturčiu prieš Dievą (pvz. Ps. 9, 19; 10, 8-9; 11/12, 6; 33/34, 6; 40/41, 1). Antrame ir trečiame amžiuje minima žydų krikščionių atskala, kuri vadinama Ebionitais (t.y. vargšais). Kai kas juos bandė tapatinti su Kumrano bendruomenės likučiais, bet greičiau jie bus buvę Jeruzalės krikščionys, pabėgę iš apsupto miesto ir pagoniškąjį Pella Užjordanėje. Paulius šiems "vargšams" suorganizuoja pašalpą ir net atideda savo kelionę į Romą, kad galėtų palydėti iš pagonybės atsi-

vertusių krikščionių bendrijų atstovus, nešančius aukas Jeruzalės "šventiesiems" (Rom. 15, 23-26; 1 Kor. 16, 1-8).

Pauliui sugrįžus Antiochijon, vėl iškilo klausimas dėl pagonių apipliaustymo. Petras, besilankęs Antiochijoje, pradžioje mieliai bendravo su atsivertusiais pagonimis, net su jais valgė. Bet, atvykus "kai kuriems nuo Jokūbo" — žydams krikščionims iš Jeruzalės, Petras pasijuto nejaukiai dėl šio savo elgesio ir ėmė vengti iš pagonybės perėjusių krikščionių (Gal 2, 11-12). "Kartu su juo veidmainiausi ir kiti žydai, netgi Barnabas pasidavė jų veidmainystei", skundžiasi Paulius (Gal 2, 13). Vėl imta reikalauti, kad visi krikščionys turi laikytis bent minimumo žydijos nuostatų: apipliaustymo ir valgių liečiančių taisyklių. Pagal pastarąsias, išeitų, kad nežydai krikščionys gali valgyti tik su žydais. Paulius, aišku, nesutiko. "Pamatęs, kad jie nukrypsta nuo Evangelijos tiesos, aš pasakiau Kefui visų akivaizdoje: 'Jei tu, būdamas žydas, gyveni pagoniškai, o ne žydiškai, tai kodėl verti pagonis laikytis žydų papročių?' " (Gal 2, 14).

Vien iš Pauliaus Laiškų neįmanoma atsekti jo gyvenimo eigos nuo šio momento iki jo vėlesnių planų pertraukti Evangelijos skelbimą rytinėje Viduržemio srityje ir keliauti vakaruosna per Romą į Ispaniją (Rom 15, 18-24). Tačiau Apaštalų darbai duoda gana išsamų misijų kelionių aprašymą. Pirmoji prasidėjo Antiochijoje, vedė į Kipro salą, paskui atgal į Mažąją Aziją, siekdama Anatolijos aukštumų rytinius miestus, galop grįždama vėl į Antiochiją (Apd 13-14). Antrojeje Paulius keliavo žemynu per Mažosios Azijos sritis, Frigiją ir Galatiją, iki pat Troados Jonijos pajūryje. Iš čia jis su savo palyda pasiekė Europą (Makedoniją). Pirmasis jo laimėjimas įvyko Filipų mieste, kur Evangelija įtikėjo Lydija, moteris prekybininkė iš Tiatyrų Mažojoje Azijoje. Iš Filipų miesto Paulius keliavo per Tesaloniką, Berėją ir Atėnus, galop pasiekdamas Korintą (Apd 16-18).

Toliau Apaštalų darbai ir Pauliaus Laiškai vienas kitą kur nekur papildė. Apaštalų darbuose gyvai papasakojama ir kruopščiai aprašoma, kur Paulius lankėsi ir ką tuose miestuose patyrė. Kai kurios detalės tamsa aprašyme rodo tikslų vietos sąlygų ir papročių pažinimą. Pauliaus užuominos apie save Laiškuose taip pat labai vertingos, nors nesykly sukelia smalsumą, kurio jis nepatenkina. Kas buvo ana

"kūno negalia" (Gal 4, 13), kuri davė Pauliui pirmą progą skelbti Evangeliją galatams? Kodėl jis buvo galatams išmėginimu (Gal 4, 14)? Ką jis turi mintyje, primindamas jiems: "Kas apkėrė jus, (juk jums) akivaizdžiai buvo nupieštas nukryžiuotasis Jėzus Kristus?" (Gal 3, 1).

"Jūs nuo stabų atsivertėte prie Dievo" (1 Tes 1, 9)

Kaip Paulius skelbė Evangeliją pagonių tarpe? Jis aiškina galatams, jog jie gavo Dvasią tikėjimu (Gal 3, 2-5). Atrodo, kad kai kurie galatai visiškai nieko nežinojo apie Mozės Įstatymą, tačiau buvo patyrę Dvasią, Dievo jėgą Jėzuje Kristuje, Evangelijos skelbime bei stebukluose. Labai galimas dalykas, kad galatų tarpe buvo ir žydų krikščionių, kurie ėmė prieštarauti Evangelijai, sakydami, kad Paulius, atmetęs žydų tikėjimą ir aplenkdamas teises ir malones, kurios gaunamos, paklustant Mozės Įstatymui, apiplėšia krikščionis. Ši grupė nesuvedė, jog, pagonys išsilaisvinę iš stabų (netikrų dievų) garbinimo vergijos (Gal 4, 8), priimdami krikščioniškąjį tikėjimą, pakliūtų kiton vergijon, vykdydami žydiškas religines taisykles bei apeiginius nuostatus. Anot jų, Pauliaus laisvės kelias veda į dorinį neat-sakingumą. Tačiau Pauliui šios pažiūros buvo Evangelijos kari-katūra. Jis nesiliovė įrodinėjęs, kad jo skelbiama krikščionių laisvė yra Dvasios jėgoje, sukuri-antčioje žmoguje tokią tobulybę, apie kurią Mozės Įstatymo vykdytojai tegali tik svajoti. Ryšys tarp tikėjimo ir darbų Pauliaus sampratoje yra pilniau nagrinėjamas Laiške romiečiams.

Apaštalų darbų ir 1 Laiško tesalonikiečiams (pats pirmasis raštas Naujajame Testamente, parašytas 51 m. po Kr.) abi-pusis žinių papildymas yra ver-tas dėmesio. Nors Paulius nieko nemini apie kalėjimą Filipuose nei apie būklę, kuriuo jis patė ir jo palydovas Silas buvo iš-laisvinti (Apd 16, 16-34), laiške tesalonikiečiams jis save ir drau-gą taip pristato: "kaip patys ži-note, nukentėję bei patyrę nuo-skaudą Filipuose" (1 Tes 2, 2).

Filipai buvo svarbus miestas Makedonijoje, kurį įkūrė Pily-pas Makedonietis, Aleksandro Didžiojo tėvas. Jis augo ir plė-tėsi iki pat Morkaus Antonijaus ir Oktaviano (Augusto) pergalės prieš Brutą ir Kasijų 31 m. pr. Kr. Actium mūšyje. Nuo tada jis ir naują vardą gavo: Colonia Ju-lia Philipensis. Miestas su savo uostu, vardu Neapolis (nūdienė Kavalla), tapo Via Egnatia vieškelio pabaiga rytuose.

(Bus daugiau)

(Bus daugiau)

Sėkminga Liet. Fronto Bičiulių savaitė (2)

LB VISUOMENINIAI REIKALAI.
GULAGAS IR LIETUVA

Trečiadienis, rugpiūčio 10, buvo skirtas svarbiems lietuviškiems reikalams. Priešpieit buvo Stasio Barzduko pranešimas, kuris nagrinėjo politikos ir kultūros santykius Lietuvos istorijoje. Apie tai buvo rašyta praeitame Darbininko numery.

Popiet į stovyklą atvyko JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė **Ausra Mačiulaitė-Zerr**. Ji padarė pranešimą apie LB visuomeninių reikalų tarybos veiklą.

Ji pastebėjo, kad per 25 metus Lietuvių Bendruomenės uždaviniai buvo lietuviško švietimo ugdymas, kultūrinės pastangos ir pagalba Lietuvai laisvinti. Dabar jau esąs pribrendęs laikas domėtis ir kitomis sritimis — socialine ir karitatyvine.

I Lietuvos laisvinimo darbą reikia įtraukti jaunimą. Demokratinė LB struktūra jaunimui yra patrauklesnė ir suprantamesnė. Jau ir ankstesnė karta norėjo jaunimą išlaikyti lietuvišką, bet jai nepasisekė. Didžioji dalis to jaunimo nubyrėjo, sutirpo, dingo. Dabar Lietuvių Bendruomenė susirūpino ir tuo jaunimu, kuris nekalba lietuviškai. Tam jaunimui pradėjo leisti anglų kalba periodinį žiniaraštį Bridges. Jau išėjo 4 numeriai. Paskutinio numerio tiražas buvo 10,000. Nekalbantiems lietuviškai yra ruošiamas specialus vadovėlis mokytis lietuvių kalbos kaip svetimos kalbos.

Visuomeninių reikalų taryba paruošė anglų kalba pusvalandžio radijo programą Vasario 16 ir birželio 15 progomis. Ruošiamas anglų kalba veikalas apie kultūrinę genocidą Lietuvoje. Bus ir toliau tęsiamas leidimas — "Violations of Human Rights". Bandoma gauti finansinės paramos iš amerikiečių administracijos.

Laisvinimo veiksmų konsolidacijos pastangos nebuvo vaisingos, daugiausia dėl Altos laikysenos, bet LB pasisako už pasitarimus. Jie bus tęsiami. Bendruomenė taip pat rekomenduoja lietuviams jungtis į Amerikos politinę veiklą ir per ją siekti Lietuvos reikalų populiarinimo.

Iš visuomenės laukiama didesnio domėjimosi laisvinimo reikalais, laukiama ir didesnių finansinių aukų.

Viešnia atsakė ir visą eilę klausimų.

Žygis į Washingtoną

Tos dienos paskutinė programos dalis buvo **Indrės Damušytės** pranešimas apie rengiamą žygį į Washingtoną. Laukiama lietuvių didesnio susidomėjimo ir finansinės paramos, nes išlaidos bus didelės. Žygiui pritaria ir lietuviški veiksniai: Vlikas, Alta, Liet. Bendruomenė. Kviečia visus dalyvauti.

Dėmesys Lietuvai ir savo organizacijai

Ketvirtadienis, rugpiūčio 11, buvo didelio darbo diena. Buvo du pranešimai. Pirmasis buvo skirtas okupuotai Lietuvai. Pranešimo tema buvo "Gulagas ir okupuotos Lietuvos aktualios, žiūrint iš čia ir iš Lietuvos". Šį pranešimą padarė **Kazys Jokubynas**, neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos.

Organizacijos rūpestiam apžvelgti buvo suorganizuotas simpoziumas, kuriame dalyvavo dr. K. Ambrozaitis, dr. A. Damušis, Juozas Kojelis, kun. K. Pugevicius.

Pranešimas ir simpoziumas užsitęsė po dvi su puse valandos. Taigi tą dieną studijiniam darbui buvo skirta net 5 valandos. Tai įvyko atostogų metu, prie Spygliaus ežero. Tai rodo, kad sąjūdis yra standrus ir svarbiems klausimams nieko negaili.

Gulagas ir okupuota Lietuva

Kęstutis Jokubynas, apie kurį tiek daug rašė spauda, kaip apie disidentą, laisvės kovotoją, kuris tik šių metų pavasarį atvyko iš okupuotos Lietuvos, stovykloje buvo labai laukiamas. Jį pranešimą — Gulagas ir okupuotos Lietuvos aktualijos, žiūrint iš čia ir iš Lietuvos — susirinko visi. Visi norėjo pamatyti šį laisvės šauklį, išgirsti jo pranešimą ir pasikalbėti.

Jis pasakojo, ką jis patyrė koncentracijos stovyklose ir grįžęs į Lietuvą. Stovyklose dauguma kalinių esą ukrainiečiai, po jų eina lietuviai, paskui lenkai, rusai ir kiti. Už religiją kenčiančių daugiausia yra sektantų — Jehovos liudininkų, baptistų ir kitų. Paskui eina katalikai. Mažiausias skaičius yra pravoslavų.

Politinių kalinių lietuvių nėra daug, gal apie 300. Dabar suėmus už politinius veiksmus, stengiamasi kaltinti ir bausti už kriminalinius nusikaltimus. Pvz. Brežnevo paveikslas su naikinimais yra chuliganizmas ir su politika nieko bendro neturi.

Žmonės okupuotoj Lietuvoje galima suskirstyti į tris grupes: 1. visokie valdžios pareigūnai, 2. pasyvioji dauguma, kuri stengiasi prisitaikyti ir išlikti, ir 3. kovoją su sistema, pasiskirstę mažomis grupelėmis.

Rusifikacija vyksta visą laiką, bet ji labai užmaskuota. Lietuvos supramoninio priedangio atveža specialistus. Ryškus pavyzdys — prie Mažeikių statoma naftos valykla. Ten "specialistai" su gausiomis šeimomis atgabena iš Rusijos.

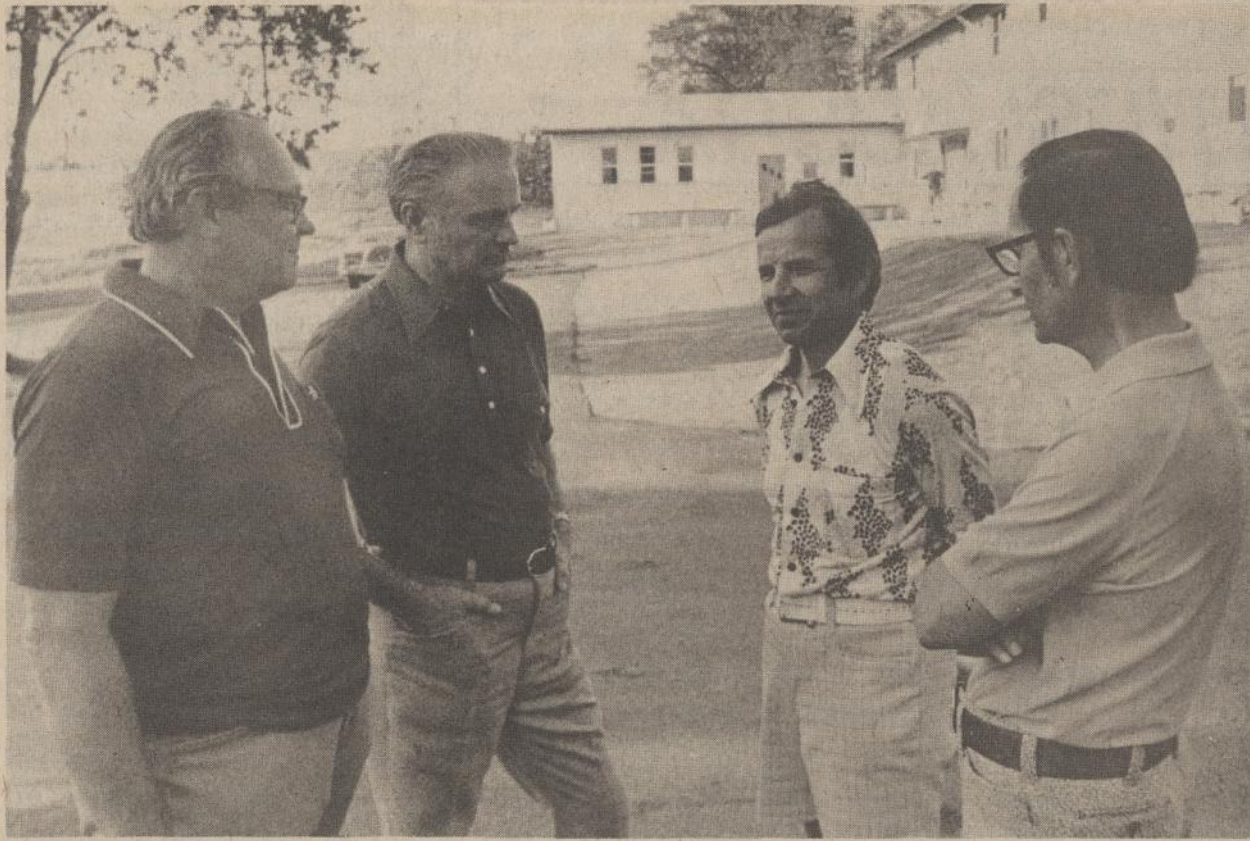
Daugelis įmonių priklauso sąjunginėm, ne Lietuvos ministerijom. Ten irgi vyrauja rusai. Lietuviai dažniausiai yra eiliniai darbininkai. Jie tesudaro tik 20 procentų.

Rusina spauda, radijas, televizija, knygos. Rusų kalbai įsigalėti padeda rengiami įvairūs konkursai, sienaraščiai.

Nežiūrint visų okupanto spaudimų, Lietuva kovoja, vargsta ir tikisi susilaukti laisvės, nors aušros šiuo tarpu dar nematyti.

Po pranešimo buvo daugybė klausimų, į kuriuos prelegentas maloniai atsakė. **Kęstutis Jokubynas** pasiliko stovykloje iki jos galo. Tai visi turėjo progos su juo pasikalbėti ir klausimus pratęsti.

Apie simpoziumą — kitam numerio. (l.b.)

Liet. Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitę Dainavoj iš k. inž. Juozas Ardys, Stasys Džiugas, disidentas Kęstutis Jokubynas ir Juozas Baužys. Nuotr. Jono Urbono

LIETUVIŠKOS STUDIJOS ANGLIJOJ

XXIV Europos lietuviškųjų studijų savaitė šiemet vyko Anglijoje, netoli Londono esančiame Eghame, Kingswood Hall College namuose.

Dvidešimt ankstesniųjų studijų savaitių vyko Vokietijoje, kitos trys Šveicarijoje, Italijoje ir Prancūzijoje.

Studijų savaitės perkėlimas iš Vokietijos į kitus kraštus iki šiol turėtų jų grynai studijinį pobūdį praturtino dar ir kitais aspektais, būtent pabendravimo ir turistiniu. Iš tikro, pasibaigus šiemetinei studijų savaičiai Eghame, didelė dalis jos dalyvių neišvažinėjo tuoj pat namo, bet persikėlė į Londoną. Jo centre esančioj Imperial College dar keletą dienų prie pusryčių stalo susitikdavo tautiečiai iš Vokietijos, Šveicarijos ir Prancūzijos. Turintieji Anglijos artimesnių bičiulių apsisotjo pas juos.

Pirmieji dalyviai pasirodė liepos 31 (sekmadienį), apie vidurdienį. Kolegijoje juos sutiko rengėjai **Vilčinskai** iš Londono ir **M. Landas** iš Muencheno. Su kolegijos personalu jie nurodėno kambarius, kuriuose svečiai po ilgos ir varginančios kelionės galėjo pailsėti. O kelionė iš Vokietijos traukiniu, per kanalą laivu, po to vėl traukiniu ir autobusu truko 18 ir daugiau valandų.

Po vakariinės įvyko beprograminis susipažinimas prie baro. Kai kas pasigedo dalyvių iššaukimo ir pristatymo, nes jų sudėtis šioj savaitę gana skyrėsi nuo ankstesniųjų, tad nemaža buvo nepažįstamų.

Kiekvieną dieną kolegijoje buvo laikomos pamaldos. 7:30 val. vysk. A. Deksnys aukėjo mišias su kunigais, o 8 val. studijų savaitės dvasios vadas **prel. dr. P. Celiešius** meldėsi su kitais dalyviais (per jo aukojamas mišias darniai skambėjo lietuviškos giesmės).

XXIV lietuviškųjų studijų savaitė pradėta rugpiūčio 1 rytą. Po vysk. A. Deksnio sukalbėtos maldos moderavimą į savo rankas perėmė Vasario 16 gimnazijos direktorius **V. Natkevičius**, M.A. Jis padėjo Anglijos lietuvių Sąjungai švenčia 30 metų sukaktį. Lietuviai šioj saloj per daug užsidarę nuo Europos. Ši savaitė teikia gerą progą susipažinti ir suartėti. Perskaityti sveikinimai raštu.

V. Natkevičius

Dr. K.J. Čeginskas

šimą ir glaudai apžvelgė studijų savaitės istoriją Europoje, palyginamas jas su vėliau pradėtomis ruošti ir JAV-bėse. Šių savaitių tikslas — kūrinybiu darbo paskata. Palinkėjo atsigavinti intelektualine mankšta ir pasigardžiuoti lietuvišku menu.

Studijų savaitės rengėjų ir dalyvių sveikino Lietuvos pasiuntinys Londono **V. Balickas**, nurodymas, kad mūsų kova už Lietuvos laisvę yra ne ginklų, bet dvasinė kova: svarbu išlikti dvasiškai nepalaužtiems.

Vliko atstovas **St. Lušys** pasiūlyė, kad didžiojoje spaudoje pralaužtas tylos sąmokslas Lietuvos atžvilgiu. JAV-bių politikai domisi mūsų byla. Išreikškė viltį, jog netrukus ateis laikas, kai Lietuvos okupacija nebeapsimokės pavergėjams nei moraliskai, nei politiškai, nei ūkiškai. Siūlė sudaryti energingą Vliko atstovybę, kuri lankytų vyriausybes bei įtakingus politikus.

Didž. Britanijos Lietuvių Sąjungos pirmininkas **J. Alkis**, atvykęs iš lietuviškojo jaunimo stovyklos sodyboje, perdavė ten stovyklaujančių per šimtą jaunuolių sveikinimus. Priminė, kad Didž. Britanijos Lietuvių Sąjunga švenčia 30 metų sukaktį. Lietuviai šioj saloj per daug užsidarę nuo Europos. Ši savaitė teikia gerą progą susipažinti ir suartėti. Perskaityti sveikinimai raštu.

Paskaitų ciklą pradėjo nuolatinis studijų savaitės paskaitininkas ir dažnas moderatorius **dr. J. K. Čeginskas** iš Muencheno. Jo tema — **Dr. Jonas Basanavičius ir lietuvių tautinis atgimimas**. Pirmiausia pastebėjo, kad šiemetinis Basanavičiaus jubiliejus Lietuvoje taip pat minimas ir pacitavo iš pogrindžio laikraščio Aušros 5-to numerio reikšmingesnes vietas apie jūbią. Glaudai peržvelgė jo biografiją. Dabar Lietuvoje už parodomą ryškesnę pagarbą Basanavičiui rizikuojama kalėjimu.

Po trumpos pertraukos **dr. A. Gerutis** papasakojo savo įspūdžius, kuriuos jam yra padaręs Basanavičius. Pasižygiagė gausiais klausimais ir pastabomis,

laikydamas juos vertinga paskaita paskaitininkui.

Popiet **dr. A. Gerutis** iš Berne kalbėjo apie Lietuvą kaip tarptautinės valstybių bendruomenės narį. Pirmiausia pastebėjo, kad Lietuva, Latvija ir Estija diplomatijos istorijoje sukūrė naują precedentą. Iki šiol dar nebuvo atsitikimo, kad okupuota valstybė ir po 37-rių metų dar būtų pripažįstama tarptautinės valstybių šeimos nariu. Taip pat priminė, kad paskutinis Lietuvos laisvės laikotarpis buvo beveik perpus trumpesnis negu po jo atėjusią okupaciją.

Prelegentas dėstė, kad 1918 gale buvo atsiradusios dvi Lietuvos, kai Maskva paskelbė Kapsuko vadovaujamą sovietinės Lietuvos-Gudijos valstybės įkūrimą. Tik pralaimėję mūšio lauke, rusai 1920 pasirašė su Lietuva taikos sutartį ir pripažino ją nepriklausoma valstybe. Kelias į pripažinimą buvo sunkus. Santarvės valstybės statė sunkias sąlygas. Jokia valstybė, neišskiriant nė Latvijos su Estija, neturėjo taip sunkiai kovoti už savo pripažinimą, kaip Lietuva. Pati pirmoji pripažino Vokietiją — 1918, tuoj po Vasario 16 Akto paskelbimo.

Kaip anksčiau reikėjo sunkiai kovoti už pripažinimą nepriklausoma valstybe, taip dabar tenka dėti nemažesnes pastangas priešinant okupacijos pripažinimui. Teisiškai labai svarbu išlaikyti nepripažinimą. Jei netrukus Lietuva atstatytų pilną suverenumą, ji nebūtų nauja valstybė, kaip dešimtys dabar nepriklausomybes gaunančių kraštų.

Dr. A. Gerutis suminėjo įvairias tarptautines sutartis, chartas bei deklaracijas, kuriomis remiamiesi mes galim reikalauti Lietuvai apsisprendimo teisės ir laisvės. Taip pat nurodė keletą teisės veikalų anglų ir vokiečių kalbomis, kurių autoriai smerkia sovietinę Pabaltijo kraštų okupaciją.

(Bus daugiau)

Dr. A. Gerutis

Atsiųsta
paminėti

THE NEW JERSEY ETHNIC EXPERIENCE. Edited by Barbara Cunningham. Išleido Wm. H. Wise & Co., Inc., 336 Mountain Road, Union City, N.J. 07087. Veikalo paruošimą bei išleidimą globojo The New Jersey American Revolution Bicentennial Celebration Commission. 1977. Iliustruota nuotraukomis. 480 psl. Užsisakant kaina — minkštai viršeliais 7.60 dol., kietais viršeliais 15.70 dol. (įskaitant persiuntimo išlaidas). Gaunama ir New Jersey knygynuose; kaina — minkštai viršeliais 7.95 dol., kietais viršeliais 14.95 dol.

Šios knygos lydraštis ją apibūdina kaip įdomią ir spalvingą New Jersey etninių bendruomenių istoriją, parašytą daugiau kaip trisdešimties pirmųjų tų bendruomenių rašto žmonių. Aprašomos šios etninės grupės (angliškų žodžių alfabetine tvarka): Amerikos indėnai, arabai, kalbantieji žmonės, armėnai, belgai, olandai ir luksemburגיעiai, judieji, gudai, čerkesai, koptai, kroatų, kubiečiai, čekai, Egipto musulmonai, estai, filipiniečiai, suomių, vokiečiai, graikai, vengrai, airiai, italai, žydai, latviai, lietuviai, lenkai, puertorikiečiai, rusai, serbai, švedai, sirai-aramajai, turkestaniečiai, ukrainiečiai.

Knyga išleista kaip JAV dviejų šimtų metų jubiliejaus oficialus projektas. Ji pradėta ruošti 1975, New Jersey valstijos etninių bendruomenių vadovams susitikus su jubiliejaus komisijos atstovais.

Knygos redaktorė **Barbara Cunningham** savo introdukcijoje sumini tris knygos tikslus: "Pirma, ji stengiasi parodyti New Jersey valstijos tinkamumą Amerikos etninės patirties studijom, plessdama mūsų supratimą apie etnines grupes, apie New Jersey istoriją ir apie mūsų didesniąją amerikiečių bendriją. Antra, ji tikisi būti šventine jubiliejine forma tiem, kurie tiria savo pačių praeitį. Trečia, ji siekia padrasinti kitus plėsti savo žinojimą apie daugelį valstijų esančių kilmį."

New Jersey valstijoje esą mažiausia 50 etninių grupių. Šioj knygoj jų reprezentuojama 30 su kaupu. Trumpai apibūdinami autoriai, rašą apie šias grupes.

Apie lietuvių (322-342 psl.) rašo **Jack J. Stukas** (**Jokūbas Stukas**). Pažymėta, kad straipsniui medžiaga imta iš įvairių žurnalų ir knygų, taip pat ir iš autoriaus bibliotekos. Ypač pasinaudota medžiaga, kurią surinko **Kazys Jankūnas**, JAV Lietuvių Bendruomenės New Jersey apygardos pirmininkas.

Pateikęs trumpus Lietuvos istorijos bruožus, straipsnio autorius mini lietuvių imigraciją. Plačiau paličia lietuvių įsikūrimą New Jersey, išskirtinai suminėdamas šias vietas: Elizabeth, Newark, Paterson, Bayonne, Linden, Jersey City, Trenton, Freehold. Rašydamas apie tautines lietuvių organizacijas, kaip seniausią įsikūrusią mini Lietuvių Susivienijimą Amerikoje; toliau minimos ankstyvosios religinės organizacijos, pasaulietiškosios, skautai, pilietinės grupės. Skyrely apie lietuvių kultūrinį gyvenimą rašoma apie **Dr. Vinco Kudirkos** vardo lituanistinę šeštadieninę mokyklą, lietuvių menininkus, lietuviškąsias radijo programas, lietuviškus kryžius. Straipsnis baigiamas literatūros apie Lietuvą sąrašą. Išspausdintos keturių nuotraukos: 1) Ann Klem (Klimasauskaitė) demonstruoja lietuvišką kalėdinių eglučių ir velykinių margučių dekoravimo meną; 2) grupė lietuvių vadovų su gubernatorium Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga; 3) lietuvių radijo ansamblis Rūta; 4) radijo ansamblis šoka tautinius šokių New Jersey paviljone, 1964 New Yorke vykusioj pasaulinėj parodoj.

WASHINGTONO KONFERENCIJOJ

Ausra Mačiulaitė-Zerr, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė, ir **Algimantas Gureckas**, JAV LB ryšininkas Washingtono, valstybės departamento kvietimu dalyvavo Washingtono, D.C., sukvieštoj konferencijoje.

Konferencijos tikslas buvo supažindinti nevaldinių organizacijų atstovus su Belgrado konferencijos paruošiamųjų pasitarimų eiga ir ateities planais. Pranešimų tarpe buvo valstybės departamento patarėjas **M. Nimetz**, JAV delegacijos Belgrado konferencijai naujasis pirmininkas **Arthur Goldberg**, jo padėjėjas ambasadorius **A.W. Sherer** ir kiti. Konferencijos metu pranešėjai akcentavo žmogaus teisės klausimus, vengdami liesti tautų apsisprendimo reikala.

šėjai akcentavo žmogaus teisės klausimus, vengdami liesti tautų apsisprendimo reikala.

A. Zerr taip pat lankėsi JAV Helsinkio sutarimų vykdymui prižiūrėti komisijos įstaigoj, kur tarėsi dėl žygių laisvinti areštuotus lietuvius disidentus **Antaną Terlecką** ir **Viktorą Petkų**. Įteiktas tuo reikalu memorandumas, kurį komisijos pareigūnai pažadėjo perduoti visiem komisijos (15 asmenų) nariams. Su memorandumu įteiktas atitinkamas skaičius egzempliorių Pasaulio Lietuvių Bendruomenės leidinio "Respect My Rights", liečiančio **Ant. Terlecko** disidentinę veiklą.

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit:
"Ateities Aušra", 86-01 115 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.
Redaguoja Rasa Razgaitienė — Tel. (212) 849-6233

ATEITININKŲ IX KONGRESAS

2

RASA RAZGAITIENĖ

Mes jo metu turėtume iš naujo išgyventi tai, ką išgyveno mūsų organizacijos pirmūnai, "degančios asmenybės". Didžiausias darbas, kad po kongreso liktų ne vien žodžiai, bet ir deganti liepsna, kuri būtų paskleista į vietoves, lieka mūsų rankose. Kun. G. Kijauskas padėjo Ateitininkų Federacijos valdybai, ypač jos vadui dr. P. Kisieliui, įvairiems kongreso ruošos komitetams bei spaudai ir radijui už jų darbą ir talką.

Po šio sveikinimo buvo įneštos vėliavos. Kun. St. Yla sukalbėjo invokaciją. Visai kongreso programai vadovavo Vaclovas Kleiza, AF valdybos generalinis sekretorius. Iš visų gautųjų sveikinimų jis paskaitė du. Jie buvo gauti iš popiežiaus Pauliaus VI (per Apaštališką delegatūrą Washingtono ir Clevelando diecezijose vyskupų James Hickey) ir iš JAV prezidento Jimmy Carter.

Toliau buvo siūlomas ir dalyvių plovimu priimtas prezidiumas. Jam pirmininkavo: prof. Balys Vitkus, Vytautas Aušrotas ir kun. Juozas Šeškevičius. Į sekretoriatą įėjo: Aldona Prapuolenytė, Loreta Stončiūtė ir Antanas Balčytis. Nutarimų ir rezoliucijų komisija: Kazys Pabedinskas, kun. Kazimieras Puzevičius, Lilė Gražulienė, Paulius Alšėnas ir Saulius Kuprys. Mandatų komisija: Petras Spetyla, Vincas Kolyčius, Danutė Krokytė ir Gintaras Grušas.

Šiuo metu atskirose patalpose dalyviams buvo pristatyti lietuvių tautodailės menininkai: medžio drožinėtojas Viktoras Veselka ir audėjas Juozas Jasūnas, kurių darbų paroda vyko viešbuty kongreso metu.

ŽVILGSNIAI IR UŽDAVINIAI

AF vadas dr. Petras Kisielius pasveikino visus suskridusius iš tolimų ir artimesnių vietų. Pastebėjo, kad šis kongresas vyksta 50 metų nuo Palangos konferencijos ženkle ir kad jo metu turėtume sau statyti ir stengtis atsakyti eilę klausimų apie savo organizaciją. Ar mes ta pačia dvasia gyvenam, kaip Palangos konferencijos dalyviai? Mes turim stoti prieš dvasinį veidrodį ir gerai į save pasižiūrėti.

Šiuo metu, kai pasaulyje vyksta dvasinis nuosmūkis ir religinė apatija, mes ne visuomet esam aktyvūs krikščioniškos pasaulėžiūros gynėjai. Mes turim būti vada, bet ar esam bent dalyviai? Nors šių dienų aplinka sudaro sunkias sąlygas, ypač jauniems ateitininkams, tą darbą vykdyti vis vien privalom.

Žvilgsnis į save, savo organizaciją. Šių dienų perspektyvoje bandom suvokti organizacijos problemas, jos kelią ir turinį. Bet kad organizacija būtų tobulesnė, mes patys save turim

keisti, dorinti. Krikščioniškas atsinaujinimas yra mūsų pagrindinis, nuolatinis uždavinys. Jo esmė yra religinis, dorinis tobulėjimas, atremtas į dievišką įstatymų gerbimą, kuris turi figūruoti kiekvieno iš mūsų gyvenime.

Žvilgsnis į kraštą. Turim pažinti savo krašto padėtį, tikslus ir kančias kelius už religijos, žmogaus bei tautos laisvę. Turim pažinti savo tautą, prisimant visus jos įsipareigojimus. Mūsų uždavinys, šalia krikščioniško atsinaujinimo, yra skelbti lietuviškąjį atsinaujinimą.

Žvilgsnis į kūrybą. Anksčiau lietuviai kūrėjų nestokojo. Dabar naujų yra mažiau. Šiai problemai yra įvairių priežasčių, kurios gali vesti prie mūsų sunykimo. Jos yra svarbios, todėl bus nagrinėjamos kongreso metu.

Baigdamas ir prisimindamas ruošą V-ajam kongresui 1940, kai į Lietuvą įsiveržė rusų tankai, dr. P. Kisielius pabrėžė, kad okupantai nesugebėjo išnaukinti meilės Kristui. Kritusių vietoj kiti ryžosi parnešti laisvę, liudydami Kristų ir savąją tautą. Jis ragino mus visus šią vėliavą paskelbti savo ištikimiausią solidarumą ir giliausią įsipareigojimą kovoj už tautos ir tikėjimo laisvę.

PALANGA

Prof. Simas Sužiedėlis kalbėjo tema "Palangos konferencijos sukakties ženkle". Jo švelnus balsas ir šypsena mus nukėlė į Palangos konferencijos laikus. Jis teigė, kad šiandien mum rūpi tai, kas rišasi su rytojumi, o praėjus paaština žvilgsnį. Tad ir buvo peržvelgta konferencijos organizavimas, sąlygos ir įvykiai Palangos smėlio kopų akivaizdoje. Dovydaičio ir Šalkausio principai nenustoją svario. Jie buvo ir lieka gairėmis, o idėjos reikšmė yra amžina. Organizacinė forma, kuri yra priemonė tikslui siekti, neturi būti nelanksti ir tokia nėra. Šiuo metu mes turim sustiprinti ryštų lietuvių literatūroje bei istorijoje, nelygindami jo su niekuo kitu.

KULTŪRA, KŪRYBA IR MES

Po trumpos pertraukos vyko pokalbiai — "Kultūrinės ateitininkų veiklos perspektyvos išei-vijos ir įsipareigojimai". Kiekvienos sąjungos nariai šios temos svarstyti rinkosi atskirai.

MAS. Dr. Mirga Girniuvienė diskusiniu formatu gvildeno moksleivių ryšį su tauta ir jos kultūra. Pirmasis klausimas buvo: kodėl turėčiau gilintis lietuvių literatūroje bei istorijoje? Naudodamasis pateiktom prielaidom, jaunimas svarstė literatūros ir kultūros bendrumus, tautos ypatumus. Ar amerikietiška, ar lietuviška kultūra yra mum svarbesnė? Kuri turėtų būti svarbesnė ir kodėl? Kur prasideda tautos istorija?

Antrasis klausimas lietu-

višką kalbėjimą šeimoj. Kodėl tai daroma? Diskusijos rodė, kad, norint apsispręsti kultūros, kalbos ir švietimo klausimais, reikia patiem pirma susipažinti su pilna kultūra savo laisvu sprendimu. Kalba, jei bus prievarta brukama, privės vaiką prie jos nekenčimo ir atmetimo. Norint išlaikyti balansą, reikia namuose stengtis daugiausia pabrėžti lietuvių kultūrą. Konkretūs siūlymai kultūrinei veiklai buvo rašymas į spaudą ir ieškojimas savo darbui pastabų, kurios galėtų pagerinti kūrybą. Organizacijų susirinkimuose reikėtų diskutuoti, kaip pagerinti kūrybą; galima pamėginti daryti vertimus iš lietuvių kalbos į anglų ir atvirkščiai.

SAS. Dr. Elona Vaišnienė savo gyvoj paskaitoj pristatė kultūrą kaip "system of non-verbal communication", kuri kontroliuoja elgesį, mąstyseną ir net judesius. Nuo kultūrinio išauklėjimo priklauso, kaip kalbės su kitais, tavo užsiėmimai ir vyrų-moterų rolės. Mes kultūrą išmokstam, tačiau patys nežinome kaip. Ji duoda mum būdingus bruožus, kuriuos kiti pastebi, bet ne visuomet mes patys.

Kultūra yra perduodama sąmoningai ir nesąmoningai, formaliai ir neformaliai. Dr. E. Vaišnienė pabrėžė kalbos svarbą, apibūdindama naujus davy-nius, kurie rodo, kad kūno ritmas priklauso nuo kalbos. Kultūra taip pat duoda mum tam tikrą laikų supratimą ir nerašytas elgesio taisykles.

Meno kūrėjai yra tie, kurie turi jautresnį pajautimą kultūrai. Jie iškelia parodyti visuomenei tai, ko mes patys nepastebėtume. Meniška apraška yra dalis kultūros. Kūryba yra nepriklausoma nuo ko nors kito. Kūryba su uždaviniu ar tikslu nebėra kūryba, bet pasidaro propaganda. Kūrėjas pats sau turi pareigą pirmą išvalyti savo šaltinį, iš kurio eina kūryba.

Kūrėjui kalba yra nepaprastai svarbi. Veikla Lietuvos reikalui gali vykti be lietuvių kalbos, bet kurti nebegalima be užaugimo su sava kalba. Mum reikia padaryti lietuvių kalbą labiau savą ir kiek galima daugiau ją praplėsti.

Kultūra meno prasme turėtų būti ne mes menui, bet menas mum. Jis atneša tai, ko natūraliai negautume, ir praplečia gyvenimą. Lietuviškąją kūrybą reikia pakartotinai ragauti, geriausiai su tais žmonėmis, kurie ją žino ir mėgsta.

ASS. Dr. Vytautas Bieliauskas pradėjo savo kalbą su kultūros definicija ir filosofine apybraiža. Jis išskėlė kultūros ir civilizacijos skirtumus, pastebėdamas, kad Lietuvoje tos sąvokos yra sugretinamos ir net jungiamos. Mes kultūrai priskiriam dvasios kūrybą, o fizinius ir technologinius pasiekimus priskiriam civilizacijos sąvokai. Kultūra bendrai matuojama kokybiškai, o civilizacija kiekybiškai. Kur kultūra ir civilizacija jungiamos, norima kiekybiniais skaičiais įrodyti tautos pažangą. Bet tai nereiškia, kad tie skaičiai turi kultūrinės reikšmės. Svarbiausi kultūros bruožai glūdi dvasinių verčių sistemoj. Jie įtaigoja mūsų kultūrą ir elgseną.

Dr. V. Bieliauskas teigė, kad vertės ir moraliniai principai geriausiai gali vystytis ir išsilaikyti ne emigracijoje, bet savame krašte. Tačiau yra vietos kultūrinėm vertėm ir išsivijoj. Jos gali pasireikšti naujose formose. Bet negalima užmiršti aplinkos, kuri veikia į mūsų vertes, principus ir kultūringumą. Mes tu-

rim išjungti į naujo krašto gyvenimą.

Kultūrinis darbas gali būti tęsiamas 1) tiesiogiai prisidedant prie kultūrinio darbo išsivijoj ir 2) perduodant savo vertes gyvenamo krašto kultūrai. V. Bieliauskas sutinka su kun. K. Trimaku, kad ateitininkai turėtų į lietuvišką kultūrą, kuri savy nėra krikščioniška, įnešti krikščionišką atspalvį.

SUSIPAŽINIMAS

Vakare Lietuvių Namuose įvyko susipažinimo vakaras — pasilinksminimas. Po dienos kalbų ir darbų susirinkom pasidžiaugti jaunimu ir jo talentu. Programai sklandžiai vadovavo **Nijolė Lenkauskaitė**.

Pirmasis pasirodymas buvo **Rimo Polikaicio**, kuris groja akordeonu, ir **Liudo Kuliavos**, kuris tam vakarui pasirodė su smuiku ir "banjo". Dainose skambėjo įdomus nepažįstų instrumentų derinys, ir jos praėjo su dideliu pasisekimu.

Toliau pasirodė trijų studentų muzikinis vienetas iš Chicago — **Trikampis**, kurį sudaro **Vida Kazlauskaitė**, **Vitas Underys** ir **Linas Rimkus**. Vida valdo smulką ir skilofoną o Vitas ir Linas — gitaras. Visi trys prisideda prie dainų vokalinio atlikimo.

Dr. Petras Kisielius, Ateitininkų Federacijos vadas, kalba IX-tame ateitininkų kongrese. Nuotr. V. Bacevičiaus

STUDENTŲ ATEITININKŲ STOVYKLA

Dainavoj rugpiūčio 28-31 įvyko studentų ateitininkų stovykla. Ji tęsėsi tik keturias nepilnas dienas, nes ketvirtadienį, rugsėjo 1, prasidėjo IX ateitininkų kongresas, vykęs Clevelande.

Į stovyklą pradėta rinktis sekmdienį. Buvo susirinkę maždaug šešiasdešimt jaunuolių. Stovyklą atidarė Saulius Girnius, Studentų Ateitininkų Sąjungos pirmininkas. Buvo pristatyta vadovybė, kurią sudarė komendantas dr. Račkauskas, mergaičių vadovė Marija Eivaitė ir berniukų vadovas Liudas Kuliavas. Ponai Damušiai paskelbė stovyklavietės taisykles. Išsklaidyta paskaita apie ryšius tarp Lietuvos politinės ir ekonominės padėties.

Vakare vyko tradicinis susipažinimo vakaras. Arvydas Žygas ir Petras Kisielius pravedė įvairius žaidimus, kurie kai kuriuos studentus sugėdino arba supykino, o kitus nuteikė labai smagiai.

Pirmadienio rytą L. Gražulienė labai įdomiai pakalbėjo apie lietuvių literatūrą išsivijoj. Ji nustatė keletą gairių norinčiam skaityti jaunimui. Be to, ragino visus ko daugiau rašyti.

Po pietų studentai dažniausiai traukdavo į sporto aikštes, kur vykdavo įvairios rungtynės. Teniso, krepšinio ir tinklinio sviediniai buvo visur matomi; buvo girdimi įvairūs šauksmai. O kiti studentai eidavo į kitą pusę ežero pasikaitinti saulėj ir pasimaudyti.

Po laisvalaikio dr. K. Keblys skaitė paskaitą apie šiandieninę Lietuvos literatūrą. Išvada tokia: nors ta literatūra rašyta pavergtoji Lietuvoj, ji yra mūsų.

Ateitininkų IX-tame kongrese mišias aukoja vysk. A. Deksnys. Kairėje — kun. St. Yla, dešinėje — kun. K. Trimakas, kun. J. Šeškevičius, Tėv. K. Bučmys, OFM. Nuotr. V. Bacevičiaus

Tą vakarą atliktos dainos buvo modernios, o jų muzika sukurtą Underių muzikalinės šeimos pasiskyrusių narių. Jų ramios, malonios temos ir švelnūs aidai nuteikė publiką palankiai šiam naujam, talentingam vienetui.

Antroji vakaro dalis buvo operetė, pavadinta "**Parquette Marko karalystė**", kurią sukūrė energingi **Arvydas Žygas** ir **Petras Kisielius**. Rimuotojo pasakoj išsivystė veiksmas ir muzikinis atlikimas. Toj karalystėj vyravo Bal-tagaila, Juodgaila ir net Bendruogaila. Jų nuotyčiai visus pralinksmino.

Buvo padėkota **Danutei** ir **Vytui Sirgėdam** už vakaro suruošimą. Visi geroj nuotaikoj pradėjo šokių, grojant **Rimo Strimaicio** kapelai.

Šeštadienio programa prasidėjo 10 val. ryto Bond Court viešbučio salėj. Keltuvu užsikėlus į šeštą aukštą, jau buvo matomi būriai besišnekučiuojančių draugų, kurių kalbos sukosi apie praėjusių dienų įvykius ir šios dienos temas. Pamažu visi rinkosi į salę pradėti dienos darbų.

REZISTENCIJA

Pirmąją paskaitą — "Katalikiškoji rezistencija ir tautos likimas" — skaitė **Dr. Vytautas Vardys**. Prieš pradėdamas paskaitą, jis prašė visus dalyvius minutėlę tylos prisiminti neseniai mirusį dr. Zigmą Kungį.

Dr. V. Vardys savo kalboj išryškino katalikiškumo ir tautiš-kumo dualizmo klausimą; jų santykis kelia ir Maskvai didelį rūpestį.

Žiūrint į tai iš istorinio taško, Bažnyčia yra pati seniausia ir ilgiausio tęstinumo lietuvių institucija. Valstybei neišsilai-

kus, Bažnyčia liko ir tapo centre tautos institucija. Tačiau, nors Bažnyčia turėjo didelę įtaką moderniosios tautos gimime, jos santykiai su tauta per amžius nebuvo sutapatinti. Anaipol, ligi 19 amžiaus vidurio katalikų Bažnyčia palaikė Lenkijos valstybės ir kalbos dominavimą ir lengvino bajorijos asimiliaciją su lenkų tauta. Ji buvo tapusi aristokratiška Bažnyčia.

Betgi 19 amžių Bažnyčia pradėjo populiarėti liaudies luome. Jos rėmuose nepaprastai svarbią rolę atliko vysk. Valančius. Savo realistiškumu ir kasdienės politikos išmintimi jis suorganizavo masinę rezistenciją prieš liaudies ir Bažnyčios rusinimą. Buvo išvystytas pagrindinis lietuviškų mokyklų ir raštijos tinklas. Tai "davė mūsų tautai liežuvi". Gimtosios kalbos įsigijimas pradėjo tautos sąmoningą egzistenciją. Tautos esmė gi sudaro komunikacija, o tam svarbiausia priemonė yra kalba. Be kalbos yra sunku tautiniam sąmoningumui augti. Valančius parengė skaitytojus ir klausytojus tolimesniam augimui per Aušrą ir Varpą.

Valančiaus laikais katalikybė ir tauta persikryžiuvo. Tautos sąmoningumui padėjo augti ne tik pozityvūs Valančiaus žingsniai, bet ir negatyvus caro nusistatymas katalikų Bažnyčios atžvilgiu. Suvaržymai ir persekiojimai skatino ir stiprino ne tik religinį, bet ir tautinį pasipriešinimą. Tautai sąmonėjant, ir Bažnyčios institucijos stipriai lietuvojo.

(Bus daugiau)

Giedamas himnas ateitininkų kongrese. Iš k. J. Damušienė, dr. K. Valiūnas, T. ir A. Gečiai ir p. Nainienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

O jeigu kartais, po daugio metų, Sueisim vėl, mieli draugai, Tai mūsų gretos bus parėję Ir pasikeitę mūsų veidai, Bet širdis viena, ilgesio pilna, Skausmo kupina, pasiliks jauna!

Danutė Norvilaitė

TAUTINIŲ ŠOKIŲ VADOVŲ KURSAI BUVO SĖKMINGI

Po dvejų metų vėl nuo 9-tos ryto iki 9 ar 10-tos valandos vakaro Baltieji Rūmai Dainavoj skambėjo šokių muzika jautrioje Rimo Kaspučio rankose. Kursantai šoko, trypė, plojo, kartkartėmis garsiai uždainuodami. Iš viso jų buvo 51. Daugiausia jauni studentai; tarp jų buvo įsimaišius ir viena kita žilstelėjusi galva. Visi čia buvo lygūs, suspėjo sykiu suktis, amžių, vaikų, net vaikaičius ir titulus palikę namuose. Buvo darbšti ir drausminga jaunos šeimos nuotaiškos savaitė!

Tautinių Šokių Institutas abejojo, kad kursai būtų reikalingi, kai V-oji šventė ką tik praėjo, o VI-oji dar nenumatoma, tačiau, vieno kito vadovo paskatinta, J. Matulaitienė rizikavo organizuoti. Ji neapsiriko. Kursai buvo sėkmingi. Suvažiavo atstovai iš įvairių JAV ir Kanados vietovių, viena atvyko net iš Australijos. Šiais kursais jie buvo ypatingai patenkinti, nes, be praktiškų žinių (išmoko 13 šokių), giliau įžvelgė į šokio esmę, jo istoriją, buvo atsakyti įvairūs klausimai, šokio dėstytojų metodai.

Nors beveik kiekvienas dėstytojas pasakė, kaip jis pasiruošia mokyti naujo šokio, kaip jis sprendžia vieną ar kitą problemą, bet dėkingiausias buvo praktiškai gyvo dėstytojo metodo pats išgyvenimas. Čia J. Matulaitienės nuopelnas buvo apriinti kursantus tokia gausybe lektorių, net dešimt paskaitininkų. Klausytojai turėjo vaizdingiausią būdą pasirinkti, kas jiems atrodė priimtinausia.

Buvo supažindinta, kaip skaityti užrašytą šokį ir bandyti jam suteikti gyvybę — šokti. Vieni jį sekė užrašuose, kiti bandė realizuoti. Daug kam buvo vertinga pamoka.

Šokių mokė G. Breichmanienė, G. Gobienė, M. Chainauskas, R. Karasiejienė, K. Marijošienė, N. Pupienė, L. Sagys, vaikams J. Matulaitienė ir D. Razutytė.

Buvo labai vertingas įnašas Gražinos Vokietaitytės-Armonienės, dėsčiusios šokio judesio mechaniką, judesio ir ritmo santykiavimą — pulsavimą ir istoriškai vadinamus liaudies žingsnius. Ji kasdien turėjo po valandėlę, kurią pravedavo teoretiškai ir pavyzdžiais praktiškai. Jos maloni asmenybė buvo kursantų labai šiltai priimta.

Vakaraš būdavo paskaitos, pokalbiai, diskusijos — laikas neribotas. Būdavo vakarų, kad diskusijos padvigubindavo paskaitininko laiką.

Pradėjo V. Strolia; jo tema —

Šokių muzika. Jis išdėstė daug plokščių ir juostelių — senų lietuviškų įgrotimų ir kitatačių. Buvo įdomu išgirsti klumpakojį grojant čekus, olandus, vokiečius, lenkus, net italus. Pavaadinimai kitokie, bet muzika ta pati. Taip pat suktinis ir "Norio miego" ne tik lietuvių grojami. Prelegentas tik pademonstravo, palikdamas kitiems pasiknysinėti, kur glūdi tų šokių šaknys.

L. Sagys kalbėjo apie pasirodymus, jų organizavimą, programų sudarymą, efektus. Pavaizdavimui, kaip netinka daryti, paminėjo buvusių švenčių trūkumus. Tai iššaukė ilgą diskusiją. Buvo iškeltas vienas kitas pasiūlymas ateities šventėm.

G. Gobienė savo kalboje rėmėsi romantine senove, apdainuota dainose, ir iš kilnių tradicijų išieinančių šokių, švelnių, lyriškų, kurių šokio vadovas turi su meile puoselėti, neleidamas jo subanalinti perdėtais efektais ar priemonėmis, kaip dalgiai. Vėl kilo ilgos diskusijos dėl leistinų ir neleistinų priemonių, dėl dabar šokamo šokio amžiaus ir t.t. Jaunimas ypač pasižymėjo tą vakarą klausimais.

K. Marijošienė trumpai peržvelgė šokio raidą, net nuo akmens amžiaus, ilgiau sustodama ties valso ir polkos laikotarpiu, 19 ir 20 amžiaus naujas nacionalines idėjas, naujo judesio ir šokio meno formavimąsi ir kiek jis veiktų mūsų tautą, nepriklausomajam laikotarpiui ir mūsų naujojo šokio gimimą.

Paskutinė paskaita buvo A. Tamošaitis — apie mūsų sodžiaus audinių grožį, jų rinkimą ir dabartinio Tamošaitių tautinio drabužio menišką atkūrimą. Visa tai buvo pajavairinta skaidrėmis. Gaila, kad prelegentas neatsakė į klausimą dėl sceninio tautinio kostiumo, paliko vadovus dvejonė, kaip toli jie gali eiti. Ragino jaunimą susidomėti audimo kursais, kuriuos jis ir A. Tamošaitienė numato organizuoti.

Tautinių šokių vadovų kursai vyko rugpjūčio 21-28. Vyriausiu maitintoju buvo J. Karasiejus, komendantais — V. Stankienė ir M. Chainauskas. Atrodo, kad komendantai neturėjo vargo. Kursantai buvo labai drausmingi. Užteko J. Matulaitienės ramaus įspėjimo, ir buvo tyla.

Pageidauta, kad kursai būtų rengiami kas vasarą. Nėra abejonės, tokie susibėgimai šokių vadovams yra labai prasmingi. Tai proga atsinaujinti, pasisemti naujų žinių, išsiaiškinti kilusius klausimus ir susidraugauti.

K. Marijošienė

Dalis lietuvių kalbos kursų studentų prie Šv. Juozapo lietuvių parapijos mokyklos ir bažnyčios. Iš kairės pirmoji seselė Virginija, vedėja, Nukryžiuoto Jėzaus kongregacijos vienuolė; antroji iš dešinės Ieva Kazokaitė, vyčių pirmininkė, viena iš dėstytojų. Vidury kun. M. Ozales, Šv. Juozapo parapijos klebonas. Foto Jono Dovydeno

SCRANTON, PA.

LITUVIŲ KALBOS KURSAI

Tokie kursai, tur būt, bus pirmieji visose JAV-ėse. Kursantai — nuo aštuonerių metų jaunūlio ligi 82 metų Mrs. Beatrice Ludlow, buvusios lotynų kalbos mokytojos. Visokių profesijų, nuo angliakasio ligi daktaro. Mišrių šeimų: vyras lietuvis, žmona airė; žmona lenkė, norinti pagilinti lietuvių kalbą, nes kadaise gyveno su lietuviais.

Prasidėjo tie kursai bei ilgų svarstymų, sakytum netikėtai, kaip iš debesies iškrito. Iš to debesies, kuris senokai dengia Pensylvanijos lietuvių nutautėjimą.

Kursų istorijos pradžia nepaini. St. Mary's Villa Elmhurst, Pa., seselė Virginija pasisūlė pabandyti, kiek atsirastų norinčių mokytis lietuvių kalbos. Atsiliepė netikėtai daug mokinių! Prisijungė Ieva Kazokaitė, vyčių pirmininkė. Miesto bibliotekoj atsirado nedidelė salė, bet netrukus salė persikimšo. Dabar kursai persikėlė į Šv. Juozapo lietuvių mokyklą, nes mokinių skaičius perlipa 70 ir yra vilties gausėjimui. Pamokos vyksta du kartus per savaitę.

Mokinių yra visokių: mokančių lietuviškai kalbėti bei rašyti, bet norinčių dar pasimokyti, taip pat ir nemokančių nė penkių žodžių; yra aukštojo mokslo žmonių, yra ir tik keleto skyrių. Čia ir prasideda tikrieji kursai! Kaip sutaikyti, kada, kaip susodinti? Gražu stebėti ir mokinio norą pačiam išmokyti ir greta sėdinčiam padėti. Kelių kartų lietuvių ir nelietuvių surado didelę draugystę.

Pagrindinis veiklas kursam — Introduction to Modern Lithuanian, Dambriūno, Klimo, Schmalstiegi. Gana storas veiklas, bet labai pravartus; jo užsakoma dešimtimis egzempliorių. Dera čia pridurti, kad būtų labai pravartus ir kiek mažesnis vadovėlis, arti elementoriaus, iliustruotas. Kol kas Introduction to Modern Lithuanian užkempša daugelį spragų, bet ateityje reikės visos eilės knygų norintiems išmokyti lietuviškai, o norinčių nemažės.

Netrukus kursų vedėja seselė Virginija ruošiasi kviešti paskaitininkus lietuvių ir anglų kalba, nes klausytojai nori žinoti ne tik kalbą, bet ir apie savo tėvų, senelių žemę Lietuvą, jos literatūrą, meną, istoriją.

D.

LOS ANGELES, CALIF.

Šv. Kazimiero šeštadieninė mokykla jau pradėjo mokslo metus su 111 mokinių. Mokslo prasideda šeštadieniais 9 val. ryto. Laukiama ir daugiau mokinių.

Los Angeles šaulių balius įvyks spalio 1, šeštadienį, 7-30 val. vak. Šv. Kazimiero parapijos salė. Meninę programą atliks solistė Janina Čekanauskienė, solistas Antanas Pavasaris ir pianistė Raimonda Apeikytė. Šokiam gros Continental orkestras.

Santa Monicos Amerikos Lietuvių Klubo 15 metų veiklos sukaktuvinius balius įvyks spalio 8 Miramar viešbučio Satelito salė, Santa Monica, Calif. Programą atliks Lietuvos operos solistė Aliodija Dičiūtė-Trečio-kienė, akomponuojant muz. Onai Metrikienėi.

Los Angeles lietuvių advokatų pranešimas lietuvių visuomenei teisiniais klausimais įvyks spalio 9 Šv. Kazimiero parapijos salė.

Golfo mėgėjų susirinkimas informaciniais reikalais įvyks spalio 9 Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Daugiau informacijų teikia V. Vidugiris. Jo telefonas: 377-3192.

L.Ž.K.

Yale universiteto New Havene biuletenis išspausdino šią nuotrauką, kur dr. Elona Vaišnienė (antroji iš dešinės) tariasi su kitomis fakulteto pareigūnėmis apie naujas specialybes moterim.

This year . . . spend CHRISTMAS IN VILNIUS with your family and friends

Leave New York Dec. 19 . . .

WARSAW Dec 20-23
VILNIUS Dec 23-29
RIGA Dec 29-Jan 2
COPENHAGEN Jan 2-3

3 nights at Deluxe Hotel Europejski
6 nights at First Class Hotel
4 nights at First Class Hotel
Overnight at First Class Hotel

... return to New York Jan 3

\$1,136.00 (based on double occupancy)

UNION TOURS, INC.

6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

SAS

Dail. Antanas Tamošaitis savo sodyboje Kingston, Ont., prie šv. Antano koplytėlės. Nuotr. Jono Urbano

IŠ VISUR

— Lietuvos Pasiuntinybėj Washingtono rugsėjo 20 buvo susirinkę pasitarti Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai JAV-se — dr. S. A. Bačkis, dr. A. Dinbergs ir E. Jaakson, kuris buvo atvykęs iš New Yorko. Pasitarimo metu Baltijos valstybių atstovai pasikeitė informacijomis apie jų kraštuose esamą padėtį bei tarptautinę konjunktūrą ir pasikeitė nuomonėmis jų veiklos klausimais.

— JAV Rytų pakraščio ukrainiečių organizacijos rugsėjo 18 surengė demonstraciją New Yorko centre. Protestuojama buvo prieš Ukrainos pavergimą ir reikalaujama laisvės kaliniams ir tremtiniam bei žmogaus teisių visiems ukrainiečiams. Demonstracijoj dalyvavo žymūs amerikiečiai ir ukrainiečiai ir iš tolimesnių vietovių. Tarp kviesčių svečių ir organizacijų vadovų dalyvavo ir dr. Bronius Nemickas, atstovaudamas Vlikui. (E)

— Algimantas S. Gečys, JAV LB krašto valdybos pirmininkas, rugsėjo 17 dalyvavo LB švietimo tarybos posėdyje, kur buvo vedami pasitarimai švietimo reikalais. Posėdis vyko Chicagoj, Jau-nimo Centre.

— Tarptautinė knygų mugėj Maskvoj tarp šiomis dienomis sovietų cenzūros konfiskuotų knygų, užsienio spaudos žiniomis, yra ir vienas veiklas apie Pabaltijo kraštus. Tai danų leidyklos Gylendal išleista studija, kurios antraštė yra "Mūsų kaimynai". Sovietų cenzūra taip pat konfiskavo tos leidyklos knygy katalogą, kuriame yra Chruščiovo nuotrauka.

— Po Vliko tarybos posėdžio rugsėjo 17 tartasi Vliko ir Lietuvos diplomatinės tarnybos politinio memorandumo Belgrado konferencijos valstybių užsienio reikalų ministeriam reikalui. Pasitarime dalyvavo Liet. žmogaus teisių komisijos pirm. dr. D. Krievakas ir Vliko valdybos nariai: dr. J.K. Valiūnas, dr. B. Nemickas ir B. Bieliukas. (E)

— Lietuvių pranciškonų aptarnaujamoj Šv. Antano parapijoj Bridgeville, Pa. (Pittsburgho priemiesty), rugsėjo 17-18 Švč. Sakramento garbinimo 40 val. atlaidų pamokslus sakė T. Leonardas Andriekus, OFM. Parapijoj jau daug metų sėkmingai klebonauja T. Aleksandras Žiubrys, OFM.

— Kanados Lietuvių diena šiemet įvyks Londone, Ont., spalio 7-9.

— Dr. Romas Knystautas, Montrealio McGill universiteto inžinerijos profesorius, keturiom savaitėm išskrido į Europą. Jis yra pakviestas į mokslines konferencijas Švedijoje ir Norvegijoje.

— Lietuvių institutas Skotijoje spalio 1 ruošia naujosios lietuvių išeivijos D. Britanijoje 30 metų sukakties minėjimą. Iškilmės vyks instituto būstinėje, 1 Calder Road, Bellshill. Po paskaitos bus meninė dalis ir šokiai.

— Folkloro šventė, kurią tautosakos savaitės pabaigoj rugpjūčio 31 suruošė Sao Paulo miestas, Brazilijos lietuviams atstovavo Antano Aleknavičiaus pamokytą ir Eugenijos Bacevičienės vadovaujamą "Rūtelę".

— LB Kultūros taryba ruošia Prano Naujokačio Lietuvių literatūros istorijos visų keturių tomy sutiktuves spalio 15, šeštadienį, 7 val. vak. Chicagoj, Jau-nimo Centro kavinėje. Programoj dalyvaus ir pats autorius Pr. Naujokaitis. Atvyks ir LB Kultūros tarybos pirm. inž. J. Gaila.

— Nauji Darbininko skaitytojai: Sr. M. Francesca, Pittsburgh, Pa., E.C. Duben, Kew Gardens, N.Y. Užsakė kitiem: Dr. K. Šimaitienė, Forest Hills Gardens, N.Y. — N. Kriščiūnui, Ft. Lauderdale, Fla. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininko prenumerata pirmiem metam naujiem skaitytojam tik 10 dol. Ataujinant — Darbininko prenumerata visiem 12 dol. metam.

Globoja LŠST Naujosios Anglijos Rinktinė
55 Welles Ave., Dorchester, Mass. 02124

LIETUVOS

ŠAULIŲ GRETOSE

ŠAULIŲ SĄJUNGOS KULTŪRINIO SAVAITGALIO STOVYKLA

Liepos 1-4 Union Pier, Michigan valstijoje, prie gražaus ežero įvyko LŠST kultūrinio savaitgalio stovykla. Ši vietovė yra Chicagos, Cicero didžiųjų šaulių rinktinės pašonėje, artima Clevelando šaulių kuopom, lengvai pasiekiami ir iš Detroito, Delhi, Hamiltono bei Toronto.

Atrodė, kad tokiose patogiose sąlygose ši stovykla bus viena iš gražiausiųjų, nes į ją suplauks didžiųjų šaulių rinktinės nariai su savo choris, teatro grupėmis ir meninėmis pajėgomis. Tą viltį dar labiau stiprino platūs pranešimai spaudoj, gerai paruošta programa, kuri buvo perpildyta jaunųjų šaulių sportiniais užsiėmimais, jaunųjų šaulių organizuojamais laužais, jaunųjų šaulių sporto varžybomis, jaunųjų šaulių pašnekešiais...

Tų vilčių skatinami, iš Naujosios Anglijos ruošėms kiekvieną norintį stovyklą dalyvauti ten nuvežti, o svarbiausia — sudaryti sąlygas ten dalyvauti mūsų Bostono jaunimo Geležinio Vilko nariams. Sunkumų daug. Dėl dviejų stovyklos dienų važiuojančiam iš Bostono tenka išbūti net 4 dienas automobiliu, pakelėj nakvoti viešbučiuose. Vyresnio amžiaus žmonėms sunkiai bėkeliama varginanti kelionė; per trumpas laikas stovykloje. Jaunimui tenka atsizdėti net keturių taip sunkiai gaunamų vasaros darbo dienų. Vis dėlto iš Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos trys ir iš Bostono penki (jų tarpe 3 jaunuoliai) atsiradom stovykloje.

Punktualiai 5 val. vakaro ieškojom registracijos, bet nesuradom. Mus pasitiko Gintaro vasarvietės šeimininkas, kuris paaiškino, kad atvykoms per anksti. Mat, šauliai Gintare paprastai tvarkosi Chicagos laiku. Tad turėjom dar visą valandą. Be to, Gintaro vasarvietėje mum nebuvo ir vietos, nes čia tik 27 vietos, paliktos šauliam, jau seniai kitiem rezervuotos. Mūsų nusiminimą išblaškė atsiradęs šaulys J. Pocius. Jis paaiškino, kad šioj vietovėj yra daug vasarviečių ir ten visi kiti šauliai bus paskirstyti. Mum padarė malonią išimtį: sutiko atlikti anksčiau registraciją ir paskyrė gretimą vasarvietę kambarius.

Mus pasitiko senutė. Siaurais pakrypusiais laiptais lipom į antinį aukštą, kur penkiuose mažuose kambarėliuose numatoma apgyvendinti net 19 šaulių. Rinkomės, net po kelis kartus keitėm kambarius, vis tikėdamiesi įsitaisyti geriau. Pagaliau mes trys vyrai pasirinkom kambarėlį su viena lova ir sofele. Dviese teks gulti į lovą, o vienam

sofelėj patogiai vartytis. Patogumas mum buvo tas, kad turėjom atskirą kambarį, kurį galėjom užrakinti. Sumokėję 1 dol. užstatą, gavom kambario raktą.

Mūsų sesės pasirinko siaurą kambarėlį, kuriame buvo įsprastos dvi siauros lovelės. Jos jaunos ir nedidelės, todėl atrodė, kad geriau įsitaisė nei vyrai. Kituose kambarėliuose buvo matyti net po penkis lovas, pro kurias vos skersomis tegalima pralįsti. Kas įvyktų, jei kiltų gaisras, baisu net pagalvoti!

Susitvarkę ėjom pasivaikščioti. Tačiau tik dabar pastebėjom, kad mūsų gyvenamasis namelis mūro ir spygliuotų vielų atskirtas nuo Gintaro stovyklavietės, kurioj vyks visi užsiėmimai. Bėieskodami išėjus, tarp medžių užtikom mažyčius vartelius, pro kuriuos galėtume patekti stovyklon. Deja, varteliai užkalti ir apraizgyti spygliuotom vielom. Prašėm šeimininkę leisti vartelius atidaryti, pažėdami vėl juos po dvių dienų užkalti. Nors ir nenoromis, pagaliau šeimininkė leido juos atidaryti. Atidarę pasijutom lyg gyveną Gintaro stovykloje. Viskas taip arti ir patogū.

Vakaras nepaprastai gražus. Ežeras lyg veidrodis, be jokių bangų. Šaulių vadovybė posėdžiavo ir ruošė rytdienai, nes jų laukė didelis darbas. Todėl rajonas buvo tuščias ir tylus.

Šeštadienį, liepos 2, po pusryčių Gintaro stovyklą jau sunku buvo beatpažinti. Visi keliai užstatyti automobiliais, visur pilna šaulių. Prie registracijos susidarė jau net eilės. Registracijos duomenimis, tą dieną iš dviejų Chicagos šaulių rinkinių užregistruota 160 šaulių, o prie jų pridėjus iš Kanados rinktinės 19 (iš 4 kuopų), Detroito — 13 (2-jų kuopų), Naujosios Anglijos — 9 (3-jų kuopų), Clevelando — 5 ir po vieną iš St. Peterburgo, Fla., Los Angeles, Calif., iš viso stovykloje užsiregistravo 208 šauliai.

12 val. skamba varpas. Visi renkasi į teniso aikštelę, kurioj stovyklos komendantas P. Tomkus visus po vieną išrikiuoja išilgai pagal teniso aikštelės baltą juostą.

Pirmoj vietoj šaulės su tautiniais drabužiais, kelios šaulės pilkomis uniformomis, panašiomis, kaip Lietuvoj buvo nešiojama; po to būrelis jūrininkių, būrelis pėstininkių, o po jų — vyrai šauliai — pirma jūrininkai, toliau pėstininkai, iš viso gal 50.

Įnešamos šaulių vėliavos. Stovyklos viršininkas E. Vengianskas prisistato su sklandžiu raportu Šaulių S-gos pirm. K. Milkovaičiui. Pirmininką palydi

LŠST pirmininkas atidaro kultūrinį savaitgalį. Iš k. į d. stovyklos viršininkas E. Vengianskas, Sąjungos pirmininkas K. Milkovaitis.

S-gos kapelionas kun. J. Borevičius, SJ, ir Vytauto Didžiojo rinktinės pirm. V. Išganaitis. Giedant Lietuvos himną, pakeičiamas JAV ir Lietuvos vėliavos. Kun. J. Borevičius sukalba maldą.

Pirmasis tarė žodį Šaulių S-gos pirmininkas K. Milkovaitis. Jis priminė šaulių kilniausius siekius. Prašė šaulius nesivelti į savitarpio ginčus, bet garbingai atlikti savo pareigas ir dirbti Lietuvos išlaisvinimui. Palinkėjo visiems broliškoj nuotaikoj praleisti šias dienas ir stovyklą padaryti prasmingą.

Po to perdavė savo linkėjimus šauliam dr. J. Valantieju. Jis pakvietė Michigan gubernatoriaus patarėją George Behrend, kuris palinkėjo šauliam nenuilstamai dirbti savo tėvynės išlaisvinimui ir ta proga perskaitė Michigan gubernatoriaus W.G. Milliken proklamaciją, skirtą Lietuvos Šaulių Sąjungai.

Tuo stovyklos atidarymo iškilnės buvo baigtos. Visi skubėjom į valgyklą, kur jau būriavosi tie trys ketvirtadaliai šaulių, kurie stovyklos atidarymo iškilnėse nedalyvavo.

Po pietų — laisvalaikis. Vieni skubėjo į ežerą maudytis, kiti galėjo paplaukioti laivais, o mūsų jaunieji Geležinio Vilko kuopos nariai ieškojo Jaunimo Vadovo ir programoj numatytų sportinių užsiėmimų. Deja, nei vieno, nei kito jiems nepavyko surasti.

3 val. 30 min. numatytasis padalinii vadovų pasitarimas su centro valdybos pareigūnais buvo sujungtas su centro valdybos posėdžiu. Padalinių vadovam buvo leista pasisakyti sprendžiamaisiais reikalais ir net suteikta teisė balsavimuose dalyvauti patariamuoju balsu. Posėdžiui pirmininkavo Šaulių Sąjungos pirmininkas K. Milkovaitis. Sklandžiai vedamos diskusijos buvo aptarta eilė klausimų, padaryta reikšmingų sprendimų. Posėdžiauta darbinę ir broliškoj nuotaikoj.

Po vakarienes buvo rodomas garsinis filmas, kurį filmavo ir paruošė stovyklos viršininkas E. Vengianskas. Jame buvo rodoma eilė svarbesnių Chicagos šaulių gyvenimo įvykių.

9 val. 30 min. teniso aikštelėj buvo uždegtas laužas. Susirinkusieji išsiskirstė po visas aikšteles puses. Laužų ir jaunimo vadovas A. Markauskas, padedant akordeonui, pravedė keletą dainų. Bet dėl per didelio išsiskirstymo daina neskambėjo. Keletą dainų padainavo R. Petruskienė. Nors ir turį gražų balsą, tačiau lauko sąlygomis, neturint tinkamo akompanavimo, atrodė lyg dainininkė nebūtų pasiruošusi. St. Jokubaitis iš Toronto kažką ilgai skaitė, atrodė lyg paskaitą, o jo pagalbininkai klausytojus linksmino jau girdėtai, bet lauzo programai tinkamais monologais. Dainai nesiriant, pagrota keletas smarkių šokių. Pradžioj kai kas sušalęs bandė šokti, bet asfaltas nėra tinkamas šokiui. Tad greit vienas po kito šokėjai

išsiskirstė, ir laužas buvo baigtas.

Sekmadienį, liepos 3, 9 val. 30 min. lauke vyko pamaldos; jas laikė ir gilių minčių patriotinį pamokslą pasakė kun. J. Borevičius, Sąjungos kapelionas. Aukas atnešė S-gos pirm. K. Milkovaitis su Dr. Vinco Kudirkos kuopos šaulė O. Pajėdiene. Labai daug šaulių priėmė komunią. Į pamaldas susirinkom visu 100%. Tai buvo vienas iš gražiausių momentų stovykloje.

Po pamaldų visi vykom į ežerą, kur buvo atliekamas tradicinis vainiko nuleidimas į vandens. Po tų apeigų buvo organizuojama išvyka į International Friendship Gardens, Mich. Čia prie mūsų trijų Lietuvos respublikos prezidentų paminklų ir jų garbei skirtų medžių šaulius pasitiko ramovėnų ir birutinkių atstovai. Prie kiekvieno paminklo buvo padėtos gėlės, kiekvienos organizacijos atstovai pasakė kalbas.

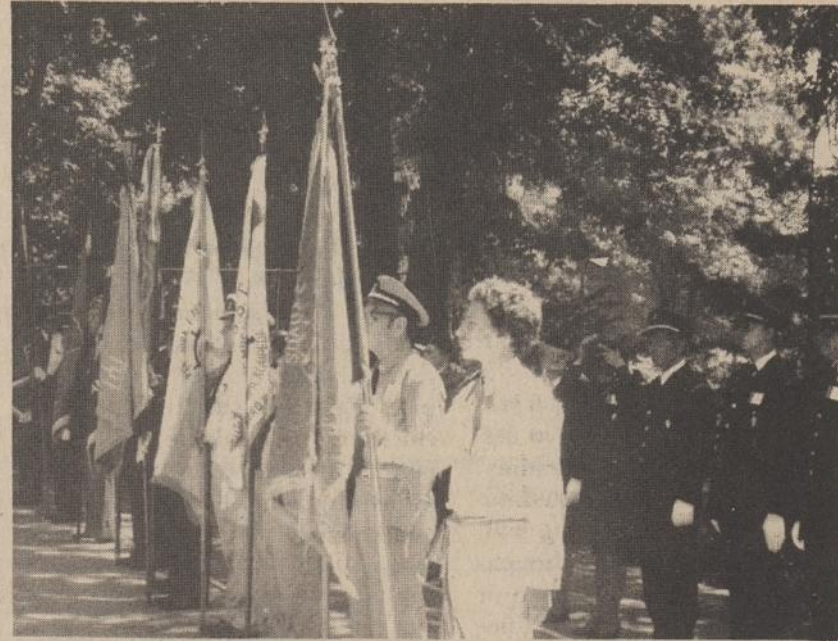
Jau gerokai išvargę, grįžom stovyklon. Po pietų viename garaže vyko jaunimo stalo teniso varžybos. Jom vadovavo jaunimo vadovas A. Markauskas. Dalyvavo ir mūsų jaunuoliai: Danutė Grauslytė, Lidija Kontautaitė ir Ričardas Grauslys. Tuo pat metu vyko grupinių pasikalbėjimai. Moterim vadovavo šaulė Šukienė, o vyram — V. Išganaitis.

5 val. 45 min. — karinio turinio paskaita. Ją skaitė plk. K. Dabulevičius buvęs Lietuvių Karių Veteranų Ramovės centro valdybos pirmininkas. Paskaitininkas kalbėjo apie Lietuvos karinio sektoriaus tremty darbus ir rūpesčius. Iškėlė daug gana svarbių karinį sektorių liečiančių klausimų. Po paskaitos atsakė į kelis klausimus. Paskaita buvo naudinga ir įdomi, o iškeltuosius karinio sektoriaus rūpesčius LŠST centriniai organai kartu su dabartine ramovėnų vadovybe turėtų nedelsdami rimtai pagvilinti.

Po vakarienes, vietoj karinio turinio filmo, dr. K. Pautienis, stovyklos daktaras, skaitė paskaitą apie greitosios pagalbos reikšmę ir supažindino šaulius su kai kuriais tos pagalbos teikimo metodais. Per trumpą paskaitą skirtą valandėlę paskaitininkas tegalėjo gana suglaustai panagrinėti šį tokį svarbų klausimą. Susidomėjimas buvo didelis. Diskusijose buvo iškelta daug klausimų, kuriuos daktaras mielai išaiškino ir davė atsakymus.

Po paskaitos buvau tiek pervargęs, kad jau 9 val. 30 min., užuot vykęs šaulių pobūvis, pasukau tiesiai lovon. Visiems išdundėjus į pobūvį, buvo vienintelė proga ramiai pailsėti, o poilsio reikėjo, žinant, kad kitą dieną vėl teks leisti tolimon kelionėn.

Liepos 4 po pusryčių rinkomės paskutinei paskaitai, kurią skaitė Kanados šaulių rinktinės pirmininkas J. Šaučiulis. Paskaitoj iškėlė lietuvių kario-šaulio ryšį. Be kitų svarbių uždavi-

Šaulių kuopų vėliavos stovyklos atidaryme. Pirmasis jaunuolis — Ričardas Grauslys iš Bostono jaunimo kuopos prie Jono Vanagaičio šaulių vėliavos. Toliau jūrininkų ir pėstininkų vėliavos.

nių, Lietuvoj šauliai ir kultūrinė srity buvo išvargę gilią vagą, ugdė Lietuvos jaunimą patriotinė dvasioj. Taip pat ir išeivioj šauliai turėtų ypatingą dėmesį kreipti į lietuvių jaunimo patriotinės dvasios ugdymą ir atlikti kitus išpareigojimus kultūrinė srity ir Lietuvos laisviniom darbuose.

Šioji stovykla parodė, kad paskaitininko iškeltos mintys, ypač jaunimo klausime, yra ypatingai svarbios. Šaulių Sąjungoj jaunimas ir jaunimo reikalai yra pamiršti.

Po paskaitos skubiai pakavom savo daiktus į automobilius. 12 val. dar mažesniu būreliu susirinkom sporto aikštelėj, trumpą atsisveikinimo žodį tarė Sąjungos pirmininkas. Stovyklos viršininkas perskaitė jaunimo varžybų rezultatus ir kvietė atsi-

imti taures. Deja, tik vienas teatėnėj srity buvo išvargę gilią vagą, ugdė Lietuvos jaunimą patriotinė dvasioj. Taip pat ir išeivioj šauliai turėtų ypatingą dėmesį kreipti į lietuvių jaunimo patriotinės dvasios ugdymą ir atlikti kitus išpareigojimus kultūrinė srity ir Lietuvos laisviniom darbuose.

Giedant "Marija, Marija", buvo nuleistos vėliavos. Šaulių Sąjungos kultūrinis savaitgalis buvo uždarytas.

P.S. Rašydamas šiuos prisiminimus, bandžiau rašyti taip, kaip mačiau, kaip įvykius pergyvenau. Didelė padėka ir pagarba priklauso visai stovyklos vadovybei, kuri kelių dienų taip perkrautą programą išvedė meistriškai. Bene didžiausia pagarba priklauso jaunimo vadovui, kad jis nepalūžo, nes ant jo pečių buvo sumestos visos Sąjungos silpnybės.

J. Stašaitis

Kultūriniam šaulių savaitgali jaunimo kuopos narės. Pirmoji su tautiniais drabužiais D. Grauslytė, už jos L. Kontautaitė. Toliau šaulės iš Kanados ir Detroito.

MARTYNO JANKAUS ŠAULIŲ KUOPA

BROCKTON, MASS.

Rugsėjo 11 Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktone suruošė iškilmingą Tautos šventės minėjimą, jį sujungdama su Marijos garbinimu Šiluvos atlidais.

Iškilnės prasidėjo 10 val. Šv. Kazimiero bažnyčioj. Šauliai uniformuoti su vėliavomis dalyvavo pamaldose: Martyno Jankaus kuopa su savo vėliava, Dr. Vinco Kudirkos kuopa su JAV, Lietuvos ir kuopos vėliavomis, Jono Vanagaičio kuopa su savo vėliava ir LKMS-gos 15 kuopa su savo vėliava. Moterys dėvėjo tautinius drabužius.

Šaulių eisenai vadovavo Jono Vanagaičio šaulių kuopos vicepirmininkas Povilas Tyla. Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. P. Šakalys eiseną pastitiko prie didžiųjų bažnyčios durų ir palydėjo bažnyčioj iki altoriaus. Čia iškilmingai buvo pašventintos Martyno Jankaus šaulių kuopai dovanotos vėliavos: Lietuvos (dovanojo šauliai Pulminskai) ir JAV (dovanojo šauliai Martysiai).

Vėliavas pašventinus, kleb. kun. Petras Šakalys pakvietė Martyno Jankaus kuopos pirm. R. Bielkevičių uždegti prie Lietuvos vėliavos žvakę, prašant Visagali Dievą mūsų tautai stiprybės ir laisvės. Žvakę buvo uždegta, chorui su visais tikinčiaisiais giedant "Marija, Marija". Mišių auka, kurią užprašė Martyno Jankaus šaulių kuopa, buvo aukojama už žuvusius

dėl Lietuvos laisvės. Giliai patriotinį pamokslą pasakė kun. P. Šakalys. Pamaldų metu giedojo parapijos choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio. Pamaldos buvo baigtos chorui giedant "Apsaugok, Aukščiausias". Tą giesmę giedojome visi.

Po pamaldų šauliai ir svečiai nuvyko į Sandaros salę. Čia šaulė Stasė Gofensienė su šeimininkių štabu sutiko svečius su skaniais pietumis.

Besivaišinant sužinota, jog N.A. šaulių rinktinės kultūrinį reikalą vadovus Vladas Gedminas švenčia savo gimtadienį. Jis buvo visų pasveikintas, ir sugiedota jam ilgiausių metų.

Su dideliu apgailestavimu ir užuojauta buvo prisiminta šaulė Julija Šaulienė, kuri dėl ją ištikusios širdies priepuolio šiuo metu gydoma ligoninėj.

Visi nuoširdžiai linkėjo sesei Julijai sveikatos ir greito grįžimo į namus pas savo mylimą vyrą Petrą, o visos šaulės laukia energingos valdybos narės, švietimo reikalų puoselėtojos.

3 val. p.p. toj pat salėj įvyko tautos šventės minėjimas — akademija.

Minėjimas pradėtas trimitų muzika, kurią perdavė Petras Viščinis. Šaulių vėliavos pasitinkamos maršui grojant. Minėjimui pirmininkauja Martyno Jankaus šaulių kuopos pirm. Romualdas Bielkevičius visus susirinkusius pasveikino ir pa-

(nukelta į 9 psl.)

Dr. Vinco Kudirkos kuopos nariai, dalyvavę LŠST kultūrinio savaitgalio stovykloje. Iš k. A. Zenkus—kuopos pirm., O. Pajėdiene, Vytauto Didžiojo rinktinės pirm. V. Išganaitis ir V. Pajėda.

VYSK. V. BRIZGIO 50 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTIS

Vysk. Vincento Brizgio kunigystės 50 metų sukaktis prisiminta rugsėjo 25. Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje 11 val. buvo iškilmingos pamaldos. Mišias koncelebravo: vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, P.A., kun. Antanas Petrauskas, kun. Pranas Raugas, kun. Pranas Bulovas, Tėv. Paulius Baltakis, OFM, kun. Juozas Aleksiūnas, kun. Kazimieras Pugevičius, kun. Juozas Čekavičius, kun. Antanas Rubšys, kun. dr. V. Širka.

Pamokslą pasakė prel. J. Balkūnas, išskeldamas vyskupo darbų, nušviesdamas jo gyvenimo svarbesnius momentus.

Per mišias buvo labai gražiai įneštos aukos. Buvo nešamos ir vyskupo parašytos knygos, Lietuvos laukų gėlės ir gyvų gėlių puokštė. Aukų atnešimą gražiai komentavo kun. Vytautas Piktura.

Mišių metų giedoją Angelių Karalienės parapijos choras, vadovaujamas Albino Prižginto.

Akademėninė dalis

Sukakties akademėninė dalis vyko Kultūros Židiny. Čia 3:30 posėdžių menėje buvo kokteiliai. Kokia 15 po keturių garbės svečiai nuėjo į salę, kur jie buvo sutikti maršų muzika. Visa publika sustojo, pagerbdama vyskupą ir svečius.

Salė iškilmingai buvo specialiai papuošta. Dekoravo dail. Česlovas Janušas. Įėjus pro duris, priešais ant sienos pamatei didžiulę vėliavą, kuri buvo 8 pėdų pločio ir 24 jardų ilgio. Ties pačiu viduriu aukštai buvo pakabinta vyskupo emblema — VB, papuošta ažuolo ir lauro lapais po ją — vyskupo herbas. Scena irgi buvo gražiai papuošta. Raudono skydo fone buvo padarytas didelis baltas lietuviškas kryžius. Kairėje pusėje žibėjo auksiniai skaičiai — 50, dešinėje raudoname skyde prasidėjo įrašas — Ilgiausių metų linkime. Tas kaspinas nusitęsė į dešinę per visą sceną.

Svečiai prie garbės stalo

Per garsiakalbių grojo lietuviškus maršus. Prie garbės stalo tuoj ir susėdo: vysk. V. Brizgys, paskaitininkas Antanas Masionis su žmona, prel. J. Balkūnas, kun. A. Petrauskas, prel. J. Balkūnas, Vliko pirm. dr. K. Valiūnas su žmona, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis su žmona, Kunigų Vienybės pirmininkas kun. dr. Z. Smilga, rengimo komiteto pirmininkas A. Vakselis su žmona, pranciškonų viceprovinciolas Tėv. P. Giedgaudas, OFM, Religinės Šalpos direktorius kun. K. Pugevičius.

Tostas ir Ilgiausių metų

Akademiją pradėjo rengimo komiteto pirmininkas A. Vakselis. Jis pasveikino vyskupą ir pakvietė visus pakelti šampano stiklus ir sugiedoti Ilgiausių metų. Salėje buvo apie 150 žmonių. Jie galingai ir užtraukė Ilgiausių metų.

Tolimesnei programai vadovauti pakvietė Paulių Jurkų.

Apie vyskupą

Antanas Masionis kalbėjo apie

vysk. Brizgio gyvenimą ir darbų. Kalbėjo įdomiai ir sklandžiai. Jo kalba užtruko 45 minutes.

Meninė dalis

Meninė daly pianistė Dalia Sakaitė atliko Mozarto sonatą F dur, antru išėjimu — Liszto legendą — šv. Pranciškus de Paul vaikščioja viršum vandens. Ypač įspūdingai skambėjo Liszto legenda su gausybe vandens tonų. Tadas Alinskas ryškiai ir patraukliai paskaitė trumpai ištraukas iš vyskupo parašytų knygų. Tos knygos buvo išstatytos prie scenos. Kiekviena buvo įreminta į auksinį rėmą.

Vaišės

Tuo ir buvo baigta akademėninė dalis. Vaišių pradžioj maldą sukalbėjo kun. A. Petrauskas. Tuoj ėmė ristiis vežimėliai su valgiais. Vyriausia šeimininkė buvo Elena Mickeliūnienė. Pradžioj buvo šalti valgiai — silkės, vinegretas, kumpis, daržovės, lašiniai. Paskui atnešė karštą mėsą — jautieną su bulvėmis, daržovėmis. Atnešė ir kavą su tortais, pyragaičiais. (Bus daugiau)

BROCKTON, MASS.

Martyno Jankaus šaulių kuopa (atkelta iš 8 psl.)

kvietė sugiedoti JAV ir Lietuvos himnus. Po to buvo pagerbti vėliavų mecenatai — Petras Pulminskas su žmona ir Eduardas ir Bronė Martysiai. Jiem buvo įteikti padėkos diplomai. Vėliavų mecenatai vėliavas perdavė kuopos pirm. R. Bielkevičiui, kuris pažadėjo jas globoti.

Paskaitą skaitė Petras Viščinis. Suglaustai, bet vaizdžiai perdavė Vytauto Didžiojo laikų Lietuvos istoriją auditorijai. Taip pat prisiminė tuos laikus, kada laisvoj Lietuvoj buvo pradėta švęsti Tautos šventę rugsėjo 8, Vytauto Didžiojo numatytos karūnacijos dieną.

Meninė daly E. Ribokienė paskaitė mūsų laikų brandžiausio poeto Bernardo Brazdžionio eilėraščius "Lietuvos laukai" ir "Gyvajai Lietuvai".

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos vardu sveikino š. K. Prapuolenis. Taip pat padėjo Tautos šventės rengėjams, mecenatams ir svečiams. LB Brocktono apylinkės pirm. J. Rentelis perdavė geriausius linkėjimus šventės rengėjams ir dalyviams.

LB Bostono apygardos pirm. P. Jančauskas plačiai paaikšino ruošiamo žygio į Washingtoną reikalingumą ir kvietė visokeriopai remti. Taip pat pranešė, kad iš Brocktono į Washingtoną numatytas autobusas privalo būti jaunimo ir vyresniųjų užpildytas.

Minėjimas baigtas giesme "Marija, Marija". Po R. Bielkevičiaus padėkos vėliavos buvo išneštos iš salės.

Po to vyko vaišės.

Ši šventė paliko daug gražių įspūdžių ir sustiprino ryšį dirbti ir aukotis tautos ir tėvynės labui.

E. Ribokienė

Washington, D.C., Linkolno paminklo papėdėj rugsėjo 24 kongresmanas James J. Blanchard kalba pabaltiečių miniai. Nuotr. V. Maželio

CHICAGO, ILL.

Tautos šventė pas šaulius

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė rugsėjo 10 šaulių namuose surengė gražų tautos šventės minėjimą. Susirinko 300 su viršum svečių ir šaulių. V.D. šaulių rinktinės pirm. Vl. Išganaitis, pasveikindamas susirinkusius, pradėjo programą.

Su garbės sargyba įneštos vėliavos, sugiedotas Lietuvos himnas. Jonas Jasaitis skaitė paskaitą apie Vytauto Didžiojo vainikavimą. Meno vadovas J. Petrauskas vadovavo meninei programos daliai.

Pasakyti keli eilėraščiai. Sėdusės Biliutavičiūtės trio padainavo keletą gražių dainų, pianinu palydint Dainai Meilutei.

Po programos visi buvo vaišinami pyragaičiais ir sumuštiniųiais. Vėliau svečiai linksmai šoko ir dainavo.

V.D. rinktinės šaulės, vadovaujamos vadovės Stasės Cecevičienės, gražiai tautinėmis vėliavėlėmis ir rūtomis papuošė stalus.

Istorijos draugijoj

Lietuvių istorijos draugija jau veikia daugiau kaip 20 metų su centru Chicagoj. Draugijai pirmininkauja prof. dr. J. Jakštis. Jis rūpinasi mokslinių istorinių veikalų leidimu. Dabartiniu metu jis ruošia apie DLK Algirdą istorinę studiją, kurią skaitys Mokslo ir kultūros simpoziume Padėkos dienos savaitgalį Chicagoj.

Vasaros metu Lietuvių istorijos draugijos nariai išvažinėjo atostogų, kai kurie lankėsi Vakarų Europoj, Egipte, Izraely, Suomijoj ir kituose kraštuose. Jie rinko istorinę medžiagą, lankė bibliotekas ir darė nuotraukas.

Rugpjūčio 24 A. Rūgytės bute įvyko po atostogų pirmas posėdis. Pasidalinta įspūdžiais apie praleistas atostogas ir kelionės įspūdžiais po įvairius kraštus. Pasitarta apie draugijos veiklą. Istorijos draugija skiria 1000 dol. premiją už mokslinį Lietuvos istorijos veikalą. Be to, draugija leidžia "Zanavykų" monografiją. Po posėdžio A. Rūgytė susirinkusiem skaitė paskaitą apie Izraelį ir Graikiją.

Rugsėjo 14 po trumpo valdybos posėdžio buvo paskaita, į kurią susirinko gausus būrys istorijos mėgėjų. Paskaitą skaitė Tėv. dr. V. Gidžiūnas, OFM, atvykęs iš Brooklyno, N.Y., apie Tėv. Jurgį Ambrozijų Pabrėžą.

OFM, pranciškoną. Tėv. Pabrėža domėjosi gamtos, teologijos ir medicinos mokslais. Jis visą gyvenimą tarnavo Dievui ir žmonėms, juos gydydamas ir guosdamas, buvo pamaldus, pareiginas ir švento gyvenimo pavyzdys. Paskaitininkas pasakė, kad jis rašęs monografiją apie Tėv. J.A. Pabrėžą.

Paskaita buvo įdomi. Po jos A. Rūgytė susirinkusius pavaišino.

Pagerbs vyskupą

Šiais metais vysk. Vincentas Brizgys švenčia 50 metų kunigystės sukaktį. Šiai sukakčiai atžymėti sudarytas lietuviškų or-

ganizacijų atstovų komitetas, kuriam pirmininkauja Balfo pirm. Minėjimas prasidės mišiomis švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioj Marquette Parke. Po pietų Marijos aukštesniosios mokyklos salėj akademija su sveikinimais, paskaita ir menine programa.

Po akademijos Marijos aukštesniosios mokyklos apatinėje salėje bus priėmimas ir visuomenės susitikimas su vyskupu.

J. Kaunas

NAUJOS MIŠIŲ GIESMĖS

Kunigų Vienybė išleido ir platina muzikės seselės M. Bernardos Venskutės parašytas dešimt mišių giesmių ir tris aklamacijas. Gaidas spaudai paruošė Juozas Stankūnas. Leidinį išspausdino Pranciškonų spaustuvinė Brooklyne. Vienu ir kitu darbas atliktas labai švariai. Tekstai mišių giesmių yra parašyti kun. dr. Stasio Žilio.

Seselės Bernardos muzika yra nauja, lengvo stiliaus, paprasta, liaudžiai įkandama. Melodija lengvai išmokstama, vidurinėje balso skalėje: nėra nei aukštų, nei žemų gaidų, tarp vidurinės do ir antros oktavės mi bemol. Kai kuriose giesmėse jaučiama įkvėpimas, polėkiai, dvasinis pakilimas. Bet trumpuose dvylikos ar šešiolikos taktų kūriniuose negalima laukti didelės įtampos bei užsimojimo. Kai kurie numeriai yra efektingi, konvencionalinės harmonijos ribose, kongregaciniam giedojimui, unisonu arba dviem balsais, su atitinkama vargonų palyda.

Šis seselės Bernardos naujų giesmių leidinys yra reikšmingas įnašas į mūsų neturtingą bažnytinės muzikos aruodą.

BRIDGEPORT, CONN.

Lietuvos vyčių Naujosios Anglijos apygardos suvažiavimas

Pirmą sykį L. vyčių istorijoj 141-ji kuopa Bridgeporte bus apygardos suvažiavimo šeimininke. Tai įvyks spalio 2, sekmadienį, šv. Jurgio parapijos patalpose. Suvažiavimas prasidės mišiomis, kurias lietuvių kalba aukos parapijos klebonas kun. F. Pranckus.

Suvažiavimui pirmininkaus N. Anglijos apygardos pirmininkė J. Laframboise, gyvenanti Westfield, Mass. Delegatai svarstys įvairius veiklos aspektus, ieškos būdų, kaip padidinti organizacinę, religinę, kultūrinę ir politinę gyvastingumą. Tuo pačiu metu bus renkama nauja apygardos valdyba ir įvairių komitetų pirmininkai.

Rengimo komitetan įeina šie Bridgeporto 141-mos kuopos nariai: kun. F. Pranckus — šv. Jurgio parapijos klebonas Bridgeporte, A. ir T. Trainis iš Fairfield, Conn., A. ir G. Ivaškos — Monroe, V. ir C. Miller — Trumbull, S. ir A. Marcavage — Milford, G. ir A. Radzwillas, E. ir A. Simons — Bridgeport, Ct. G. Iva.

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

DARBININKO SKAITYTOJŲ VAJUS

Po daugelio metų pertraukos Darbininkas vėl kviečia visus skaitytojus į talką surasti naujų skaitytojų. Daug skaitytojų išskliavo amžinybėn ir jų vietas užimti ieškomi bent 800 naujų skaitytojų.

Administracija prašo skaitytojų surasti bent vieną naują skaitytoją ar prisiūsti adresą asmens, kurs pageldautų skaityti Darbininką. Iki šių metų pabaigos Darbininkas bus siunčiamas už 1 dolerį. Per šių metų likusius mėnesius ir per visus 1978 metus naujiem skaitytojams Darbininkas bus siunčiamas tik už 10 dol. Nepagailėkit dolerio ir padėkit Darbininkui skleisti lietuvišką žodį.

Platintojams ir naujiem skaitytojams bus duodamos dovanos lietuviškomis knygomis.

Laukiame Jūsų talkos ir iš anksto dėkojam.

T. Petras Baniūnas, OFM
Darbininko administratorius

Siunčiu užsakymą naujam skaitytojui už 1 dol., už 10 dol.

Vardas, pavardė

Adresas

Užsakytojas

PADĖKA

New Yorko organizacijų komitetui, suruošusiam mano kunigystės 50 metų sukakties minėjimą ir visiem to minėjimo dalyviams bažnyčioj ir Kultūros Židiny reiškiu savo nuoširdžių padėką ir pagarbą. Taip pat dėkoju už ta proga gautas įvairias dovanas.

VYSK. VINCENTAS BRIZGYS

LIETUVIŲ KOMITETAS DĖL SUNNY HILLS, FLORIDOJ, praneša, kad rudeninis bei šių metų paskutinis skridimas apžiūrėti Sunny Hills vietovę įvyksta spalio 8-9-10. Platesnių informacijų galima gauti pas komiteto narius arba skambinant New York'e Vytauti Beleckui 382-6440, New Jersey Jonui Zubavičiui (201) 381-3198.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVINIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškų apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirties atveju.

Norį įsirašyti kreipkitės į **Susiv. centrą**, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių **BRONIŲ BOBELI**, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

Senos patikimos firmos prezidentas Mr. M. Rifkin,

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

oficialiai praneša savo gausiems klientams,

MUITU APMOKĖTŲ DOVANINIŲ SIUNTINIŲ giminėms Lietuvoje ir USSR tęsiama toliau kaip buvo per pastaruosius 45 metus.

KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS.

GAVĖJAI NIEKO NEMOKA.

SIUNČIANT DOVANAS-SIUNTINIUS savo giminėms, yra geriausias kelias suteikti jiems džiaugsmo

Siuntiniai priimami šiose įstaigose ir skyriuose:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

CENTRINĖ ĮSTAIGA NEW YORKE:

212 Fifth Ave., Room 709, NEW YORK, N.Y. 10010

Tel.: (212) 685-4537

Atidaryta kas dieną nuo 9 A.M. iki 5.00 P.M.

Seštadieniais: 10 A.M. — 2 P.M.

BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Ave. (301) DI 2-2374
BROOKLYN, N.Y. 11222, 661 Manhattan Ave. (212) 389-6747
CHICAGO, ILL. 60622, 2242 W. Chicago Ave. (312) 235-7788
CHICAGO, Ill. 60632, 4065 Archer Ave. (312) YA 7-5980
CLEVELAND, Ohio 44109, 3491 West 25 St. (216) 741-8082
CLEVELAND, Ohio 44134, 5432 State Road (216) 749-3033
DETROIT, Mich. 48210, 6720 Michigan Ave. (313) 894-5350
ELIZABETH, N.J. 07201, 956 A Elizabeth Ave. (201) 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11415 Jos. Campau Ave. (313) 365-6350
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd. (213) 413-0177

MINNEAPOLIS, Minn. 55418, 2422 Central Ave. N.E. (612) 788-2545
NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow Ave. (203) 224-0829
NEW YORK, N.Y. 10003, 101 First Avenue (212) OR 4-3930
PHILADELPHIA, Pa. 19123, 1013 N. Marshall St. (215) 925-8878
ROCHESTER, N.Y. 14621, 681-683 Hudson Ave. (716) 544-2151
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 — Ninth Ave. (415) 564-7981
SEATTLE, Wash. 98125, 11551 6th Place N.E. (206) EM 3-5556
SOUTH RIVER, N.J. 08882, 168 Whitehead Ave. (201) 257-2113
SYRACUSE, N.Y. 13204, 318 S. Wilbur Ave. (315) 476-6958
VINELAND, N.J. 08360, Parish Hall, W. Landis Ave. (609) 696-9796
WORCHESTER, Mass. 01604, 82 Harrison St. (617) 798-3347
WHEAT RIDGE, Colo. 80033, 4330 Quay St. (303) 422-4330

REIKALAUKITE MŪSŲ NAUJO MUITŲ SĄRAŠO

1977 — 1978 KELIONĖS Į LIETUVĄ REZERVUOTI (CHARTER) SKRIDIMAI Į LIETUVĄ

Lapkričio 13, 20 ir 27	\$640.00
Vasario 5, 12, 19 ir 26	\$669.00
Kovo 5	\$716.00
Kovo 12, 19 ir 26	\$746.00
Balandžio 2, 9, 16 ir 23	\$746.00

Šie specialūs (charter) skridimai į Lietuvą yra ABC (Advance Booking Charter) rūšies. Kainon įskaitoma pilna kelionė Pan American Boeing 707 lėktuvu, pirmos klasės viešbučiai, pervežimai, JAV išvykimo mokesčiai ir grupės palydėjimas. Visi rezervuoti skridimai išvyksta iš New Yorko ir grįžta į New Yorką.

Kelionė: 1 naktis Maskvoj, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuj, 1 naktis Leningrade.

SPECIALI GRUPINĖ KELIONĖ: Spalio 9-17 — \$826.00 — 1 naktis Maskvoj, 6 dienos ir 5 naktys Vilniuj, 1 naktis Maskvoj

NAUJI METAI LIETUVOJ: gruodžio 26 — sausio 9 — \$1,120.00 — 6 pilnos dienos ir 5 naktys Vilniuj, 3 naktys Maskvoj, 3 naktys Budapeste ir 2 naktys Londone.

Dėl informacijų apie mūsų rezervuotas arba specialias grupines keliones kreipkitės:

ALGIRDAS MITKUS
BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, Mass. 02168

Telef. (617) 969-1190
arba
1-800-223-7898
(prašyti kalbėtis su "Pat")

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill. 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2537 W. 69th St., 50th Ave. & 14th St. Cicero ir 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave., 1147 N. Ashland Ave.

Veda Kazys Merkis

Talinas. Pasaulio preten- denčių dvikova tarp Maijos Čeburdanidze ir Elenos Achmylovskos vėl išsilygino 3-3.

Insbrukas. Pasaulio jaunių pirmenybėse (iki 20 m.) po 11 ratų pirmavo sovietų Jusupovas, pakrovęs 9.5 taško. Po jo sekė jugoslavai Popovič su 8 tš. Kitos jaunių (iki 17 m.) pasaulio pirmenybės vyksta Kaup Suir Mere. Jose po keturių ratų pirmavo su 4-0 amerikietis Gay. Tačiau po septynių ratų į priekį iškopė islandas Arnsson su 6.5 taško, sovietų Kasparovas ir Koppe (Vak. Vok.), kuriam pavyko įveikti amerikietį Gay, turėjo po 5.5. Negulesku 5, Gay (JAV), čilietis Morovič ir prancūzas Santo Roman po 4.5 tš.

Trys laimėtojai. Bulgarijos tarptautinį turnyrą Sofijoje laimėjo V. Ceskovskis (Sov. S.) su bulgarais Liuben Popov ir Evgenij Ermenkov. Jie visi trys surinko po 8.5 taško iš 12 galimų.

JAV dm L. Kavalek sėkmingai sužaidė Montilla-Moriles tarpt. turnyre, Ispanijoje, kurį laimėjo dm Gligorič (Jgsl), surinkęs 7 tš. iš 9 galimų, amerikietis Kavalek atsiliko tik pustaškiu 6.5, anglas Steen 6, kitas amerikietis R. Byrne su Taimanovu (Sov.) po 5, švedas Andersson 4.5 taško. 20-metis amerikietis Mark Diesen iš Potomac, Md., šiemet laimėjo pasaulio jaunių pirmenybes, pasipuošdamas pasaulio jaunių meistro titulu, kuris grįžo į šį kraštą po 20 metų pertraukos. 24-metis Californijos studentas James Tarjan šiemet gavo didmeistério titulą; tai įvykis, kurio neturėjome per pastaruosius 12 metų. JAV komanda pereitais metais laimėjo komandinės pasaulio pirmenybes, grąžindama pasaulio titulą po 40 metų pertraukos.

Pasaulio pretendentų Boriso Spaskio su Viktoru Korčnoju mačas įvyks dar šiemet (spalio-lapkričio mėn.). Šio mačo laimėtojas kitais metais rungsis su pasaulio meistreriu Anatoliju Karpovu dėl pasaulio karūnos. Šachmatų ekspertai ir spauda pranašauja, kad su Karpovu rungsis Korčnojus.

National Chess Day 77 paskirtas spalio 8 dienai. Kiekvienas šachmatų klubas parengtas surengti 4 dalyvių grupės šachmatų turnyrėlius. So. Bostono Lietuvių pil. d-jos patalpose vietos lietuvių šachmatų klubas

rengia Šachmatų Dieną, spalio 8, kviesdamas visus šachmatų mėgėjus joje dalyvauti. Registruoti prašoma pas Kazį Merkį tel. 268-0853 arba pas Bronių Skrabulį tel. 471-4704.

Auka prisidėk prie lietuviškos spaudos išlaikymo!

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Long Playing — Stereo — Hi-Fi — Lithuanian Records	
Operų arijos, Sol. Stasio Baro	7.00
Violeta Rakauskaitė dainuoja	6.00
Leonas Barauskas, pasakojimai — antroji pl.	6.00
Pupų dėdė ir dėdienė, polkos, Nr. 21	6.00
Linksmieji broliai, juokų-šokių rinkinys	6.00
Kokiais keliais aš keliausiu "Baltija" kvint.	6.00
Vyrų dainuoja, N.Y. Vyrų 17 dainų	6.00
B. Valterienės dainų recitalis	5.00
Aušra, Windsoro mergaičių 15 dainų pl.	6.00
Kipro Petrausko dainos ir operų ištraukos	6.00
O ramunėlė, pasakyk, B. Tamošiūnienės šokių dainos	6.00
Yakutis, solisto dainos-arijos	Stereo 6.00
Šokame, 13 švelnios muzikos dainų	Stereo 6.00
Kur lygūs laukai, lengvos muzikos dainos	6.00
Arijos ir dainos, Sol. B. Povilavičiaus	5.00
Lietuva, Tėvyne mūsų, Pabaltijo himnai ir kit. dainos	6.00
Prie ugniauko, 13 muzikos-šokių dainų	5.00
Čia mano brangioji Tėvyne, Kuodžio-Girijoto duetai	6.00
Jarāt ir Kastytis, Banaičio opera iš 3 plokštelių	16.00
Tėviškos namai, B. Budriūno kūrinių ir kantata	6.00
Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių	6.00
Gelbėk mus! Phila. Choro 13 giesmių. Stereo	6.00
Dieve, priegloba mūs, 18 religinių giesmių	6.00
Lithuanian Language Record Course su tekstu	6.00
Aidutės dainuoja, A. Stephens mergaičių choras	Stereo 5.00
Laša laiko lašai, Brcktono choras	6.00
Kur dangus ugnim liepsnoja, Clevelando choras	6.00
Svajonių sukuryje, B. Tamošiūnienės šokių dainos	6.00
Su šoku ir daina, Korp. Neo Lithuania šokių dainos	6.00
Dainos ir arijos, Sol. E. Kardelienės	6.00
Žirginėliai, B. Pakelevičiūtės vaikams pasakos	5.00
Antrieji žirginėliai, vaikams pasakos	5.00
Dainos, Kun. Vyt. Gorino, 14 lietuviškų dainų	6.00
D. Dolsko, 10 įdainuotų šokių-dainų rinkinys	6.00
Vilija, moterų kvarteto 15 dainų	6.00
Dainuojam Jums, Aurelia šokių muzika Nr. 2	Stereo 5.00
Sigutė, pasakos-dainos vaikams, Aurelia Paukštelienė, Nr. 3	5.00
Dainų ir arijų recitalis, sol. J. Vaznelio	6.00
Gaudžia trimitai, Br. Jonušo įgroti 12 liet. patriotinių maršų	6.00
Kovė galingas, N.Y. Perkūnas, 13 dainų-operų chorų	6.00
Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 1, 12 liet. dainų-šokių	3.00
Operų arijos ir lietuviškos dainos Nr. 2, V. Noreika	5.00
Jauna naktis, 12 lengvos muzikos dainų	6.00
Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos relig. giesmės	5.00
Toks mūsų likimas, V. Bendžiūtės moderni muzika — stereo	5.00
Varpas, Toronto choro liet. dainos ir operos (Stereo)	6.00
Kalnuos dainuoja, "Baltijos" kvinteto II pl.	6.00
Žiburėlis, 13 lengvų šokių muzika	5.00
New Yorko Liet. Vyrų choro 16 liet. dainų	Stereo 2.00
Tėvynės meilė nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų	2.00
Keliaujame su daina, Hamiltono mergaičių dainos	Stereo 6.00
Dainų-operų rinkinys, Sol. S. Citvaro	6.00
Dalia Juknevičiūtė skaito liet. kūrinius	6.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Ratos ans., 16 d. Stereo	5.00
Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamb. 17 l. dainų. Stereo	5.00
Dainuojame su Rūta, Nr. 2, Rūtos ans. 14 l.d. Stereo	5.00
Dvi Mamytės ir dvi Dukrės, Kvartetas iš 14 dainų. Stereo	5.00
Baltijos vėjelis, 2 mamytės ir 2 dukrės, 15 liet. dainų. Stereo	5.00
Lietuvių tautiniai šokiai, Stuttgarto simfonija	6.00
Lietuvos kanklės, 14 l. kūrinių, vad. O. Mikulskienė	Stereo 5.00
Linksmų Kaldėdų, 12 religinių giesmių	Stereo 5.00
40 liet. dainų muzika, Tautinio orkesto leid.	Stereo \$5.00
Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto 14 liet. dainos. Stereo	5.00
Pupų dėdės ir kitų muzika, dainos 27	6.00
Lietuvos senos ir naujos dainos, 11 solo ir chorų	Stereo 5.00
A. Dvariono šokių muzikos rinkinys Nr. 25	6.00
Dainuojam su Lione, Juodytės 16 lietuviškų dainų	5.00
Mano Lietuvos prisiminimai, sol. L. Juodytės	5.00
Muzikos rinkinys 28 (Karo mokykla ir kit.)	5.00
Dievui ir Tėvynei, Baltimores vyrų giesmės-dainos	6.00
Lietuviški šokiai, akord. K. Daubaras, 18 šokių. Stereo	5.00
Mes žengiame su daina, New Yorko vyrų okteto 17 d. Stereo	5.00
Br. Budriūno vyrų kvarteto dainos (Detroit)	6.00
Jaros lopšinė, 14 šokių rinkinys	6.00
Jules Rajauskaitės piano recitalis: Music of Fr. Liszt Stereo	6.00
Aukuras, vaikų įdainuota 14 liet. dainų	Stereo 4.00
Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių	Stereo 5.00
Lietuvos 50-ties m. minėjimo giesmės su himnu	5.00
A. Sabaniausko, po 12 dainų-šokių 10, 11, 18 ir 26 albumas po	6.00
Lietuvos koplyčios iškilmės Romoj, Stereo	5.00
Lietuvos Atsiminimų radijo jubiliejus. Stereo	5.00
Sek pasaką, vaikam 4 pasakos	6.00
Zuikis puikis, įdainuotos vaikam pasakos	6.00
Svajonių sodas, 12 lengvos muzikos kūrinių	6.00
Dainos ir arijos, J. Armonienės	5.00
Lietuvos 60 m. minėjimo giesmės su himnu	6.00
Grojame Jums, Neo-Lithuanų orkestro 6 šokiai	6.00
Lietuvių kompozitorių dainų recitalis, S. Klimaitės	5.00
Suk, suk rateli, Vilniaus choro 14 liet. dainų stereo	5.00
Tykus buvo vakarėlis, 14 lengvos muzikos dainų	6.00
Jūreivių keliai, 16 lengvų muzikos dainų, Stereo	5.00
Kur gimta padangė, 14 lengvos muzikos dainų duetai	6.00
Lietuvių kompozitorių dainos. B. Kemežaitės	6.00
Gina Čapkauskienė dainuoja. Stereo	6.00
Antanas Kučingis su orkestru. Stereo	6.00
Anoj pusėj Nemunėlio, 12 muzikos-šokių dainų. Stereo	5.00
Akvarelė, 14 lengvos muzikos kūrinių. Stereo	6.00
Žiburėlis, 14 muzikos-šokių dainų. Stereo	6.00
Pienės pūkas, estradinės dainos	6.00
Oi, toli toli... Phila. Choro "Viltis" 12 dainų. Stereo	6.00
Labą rytą, N. Y. vyrų choro "Perkūnas" 15 dainų. Stereo	6.00
Vai lėkite dainos, Chicago Vyčių choro dainos. Stereo	5.00
Pranaše Didis, Liet. Evangelikų choro giesmės	5.00
Antrasis literatūros vakaras	5.00
Baltos gelės, Hamiltono choro su V. Verikačiu.	Stereo 6.00
Tėvynei auksiam, Dainavos ansamblio 14 liet. dainų	5.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, N.Y. 11207

(Siųsti tik plokštelių užsakymus. Gavejas apmoka tik gavęs sąskaitą ir plokšteles, nes kartais užsakoma plokštelė, kurios išparduotos)

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

Namų, sklypų įsigijimo bei kitais investavimo reikalais PIETVAKARIŲ FLORIDOJ mielai patarnaus EDA BRAŽENIENĖ. Kreiptis: Eda Brazenas, Realtor-Associate. Ben L. Cunliff, Jr. Realtor — 4839 Palm Beach Blvd., Ft. Myers, Fla. 33905. Telef. (813) 694-2168 įstaigoj, 694-5779 namuose.

LIETUVOS AIDAI

Radio programa dabar girdima penktadieniais 9:30-11 val. vak., šeštadieniais 8-10 val. vak. 106.3 FM banga WLNR, sekmadieniais 9:30-10 val. ryto AM banga 1230 iš WJOB radijo stoties Hammond, Ind. Vedėja K. Brazdžionytė, 2646 W. 71 St., Chicago, Ill., 60629. Tel. 312 778-5374.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai prisiminti. Ženkleliai lipinami ant vokų. 100 ženklelių už 1 dol. Kreiptis: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

RITTER RELIABLE CONSTRUCTION

115 MARCY PLACE BRONX

CONSTRUCTION IS OUR BUSINESS NO JOB TOO BIG OR TOO SMALL FINISHED BASEMENTS OUR SPECIALTY CALL 293-9108

Models

For Television, Fashion, Commercials, Shows, Advertising Beginners and Professionals

Apply This Week 1-5 P.M. (Suite 404) 225 West 57th St., N.Y.C. 212-586-3556

MOUNTAIN TOP INN

WEST ATHENS, N.Y. OPEN ALL YEAR ROUND A FAMILY PLACE BRING YOUR CHILDREN FINEST OF FOOD SPORTS & WATER FACILITIES TENNIS & LOUNGE R.D. 3 CATSKILL, N.Y. CALL (518) 943-4760

100'S OF PUPS! PUPS! PUPS! ALL POPULAR TYPES AVAILABLE FOR CHILDREN'S PETS, HOUSE PETS AND WATCH DOGS. FROM \$48.00. OPEN SATURDAY AND SUNDAY 10 TO 5 ONLY. J.P. O'NEILL PUPPY FARM, LOCATED ON U.S. HIGHWAY NO. 1 PRINCETON, N.J. (2 MILES SOUTH OF PRINCETON HOLIDAY INN)

B & P ROOFING

24 HOUR SERVICE! FREE ESTIMATES (212) 835-9796 — BILL GENERAL ROOFING & REPAIRS NEW FLATS SINGLE ROOFS LEADERS GUTTERS ALL KINDS OF MASON WORK REASONABLE RATES LICENSED & INSURED

MARIO'S

AUTO INSPECTION SERVICE MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK TUNE UPS OUR SPECIALTY. AUTO REPAIRS SKILLED MECHANICS, SHELL BAY ROAD MAYVILLE OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS PHONE 609 465-5607 CAPEMAY COURT HOUSE

KEARNY, N.J.

Parapija

Kun. Domininkas Pocius, Sopulingosios Dievo Motinos lietuvių parapijos klebonas, priminė raštu parapičiam, kad vasara baigiasi ir rudenį prasideda gyvesnė veikla.

Parapinė mokykla darbą pradėjo rugsėjo 8. Registruojami nauji mokiniai. Atrodo, kad šiemet mokinių bus daugiau. Mokykla yra viena iš geriausių šioj apylinkėj. Jai vadovauja ir vaikus moko seselės pranciškiečių.

Tikybės pamokos bus dėstomos jaunuoliam, lankantiems viešąsias pradines ir aukštesnias mokyklas. Registracija pradėta rugsėjo 18. Aukštesniųjų mokyklų mokiniams tikybės pamokas dėstys kun. A. T. Žemeikis ir diakonas J. O'Hara.

Parapijos sodalietės visada remia parapiją pinigine aukom. Jos rengia įvairius parengimus ir pelno dalį skiria parapijai. Spalio 7 bažnyčios salėj jos ruošia lošimų vakarą. Jų parengimai visada pajavrinami ir parapičią mėgiama bei gausiai lankomi.

Parapijos metinė tradicinė vakarienė rengiama lapkričio 5 Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centre, Kearny, N.J. Parapijos klebonas, talkinant parapijos tarybai, sudarys programą ir rūpinsis visais kitais reikalais.

Vajaus kvota, uždėta parapijai Newarko arkivyskupijos, yra 6,600 dol. Kol kas surinkta 80 proc. pinigais ir pasižadėjimais. Vajus baigiamas rugsėjo mėn. Jei likutis nebus surinktas, skirtumą teks sumokėti iš parapijos lėšų.

Kiti įvykiai

Lietuvos vyčių New Yorko ir New Jersey apygardų suvažiavimas įvyks spalio 16 Kearny, N.J. Pamaldos bus laikomos Sopulingosios Dievo Motinos bažnyčioj,

o posėdžiai vyks 2 val. po pietų parapijos salėj. Paskaitai pakviestas kun. K. Pugevičius, žinomas lietuvių katalikų veikėjas.

Šv. Vardo Draugijos ir Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro narių rudeninis susirinkimas įvyko rugsėjo 12 savose patalpose. Tylos minute pagerbti šiemet mirusieji nariai: Antanas Vitkus, Walter Plikaitis, Antanas Ambrutis, Charles Bacėnas, Antanas Kamičaitis ir advokatas Frank Gelenitis. Patvirtinta draugijos pusmetinė apyskaita. Iš pateiktų duomenų paaiškėjo, jog šių metų pirmojo pusmečio apyvarta buvo gyvesnė ir pelno liko daugiau nei pernai per tą patį laiką.

Į Pabaltiečių Žygį už Žmogaus Teises autobusai vyko iš Elizabeth ir Newarko. Organizatorius — Jonas Kiaušas.

Advokatas Pranas Gelinaitis-Gelenitis, sulaukęs 59 m. amžiaus, trumpai sirgęs, mirė rugpiučio 25. Velionis buvo gimęs Bayonnėj, N.J., teisių mokslus baigęs Jersey City, N.J. P. Gelinaitis buvo veiklus ir darbštus advokatas. Kadangi mokėjo lietuvių kalbą, daug padėdavo lietuviams teisiniuose reikaluose. Jis veikliai reiškėsi lietuvių ir kitataučių tarpe, priklausė prie Sopulingosios Dievo Motinos parapijos, kurį laiką vadovavo Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centru, buvo direktorium ir teisių patarėju Lietuvių Taupymo ir skolinimo draugijai (Schuyler Savings and Loan Association). Teisinius reikalus tvarkė taip pat ir Lietuvių Politikos klubui ir buvo to klubo narys, buvo West Hudson Bar Association prezidentu. Kearny išgyvenęs 25 metus, nuliūdime paliko žmoną Eleonorą Katiliūtę, du sūnus, dukterį, motiną ir seserį. Po pamaldų rugpiučio 28 nulydėtas į amžino poilsio vietą — Šv. Kryžiaus kapines, North Arlington, N.J. J. Mėlynis

New Yorko ramovėnai rugsėjo 16 buvo surengę Tautos šventės minėjimą, į kurį pasikvietė šaulius, birutietes ir savanorius. Minėjimas buvo Kultūros Židinio posėdžių menė. Nuotr. L. Tamošaičio

MARGASPALVIS SKANDINAVŲ FESTIVALIS

HOLMDELL, N.J.

Garden State Art Center neturinciose sienų patalpose, esančiose kalnelių išraižytoj vietovėj, rugsėjo 17 įvyko danų, islandų, norvegų, suomių ir švedų surengtas festivalis, į kurio dieninę programą su savo tautiniais šokiais buvo pakviesti ir jų artimiausieji Baltijos jūros kaimynai — estai, latviai ir lietuviai.

Festivalio programa buvo pradėta tautiniais drabužiais apsirengusių grupių iškilminga eiseną. Buvo pakeltos tautinės vėliavos. Sugiedoti visi himnai. Estų, latvių ir lietuvių tautinės vėliavos su jų tautiniais drabužiais apsirengusiais palydovais taip pat dalyvavo eisenoj. Lietuviam atstovavo LB apygardos globojama tautinių šokių grupė Liepsna, kuriai nuo pat jos įsikūrimo vadovauja Birutė Vaičiūnaitė.

Vėliau buvo pristatyti valstybių konsulai, pasakę ir trumpas sveikinimo kalbas, pagrindiniai festivalio rengėjai ir baltų atstovai. Oficialiais lietuvių atstovais čia buvo N.J. Baltų tarybos pirmininkas Valentinas Melinis ir LB N.J. apygardos pirmininkas Kazys Jankūnas. Estam atstovavo Juhan Simonson ir Virkus, latviai — Blumbergs ir Donis.

Malonu pažymėti, kad laisvų ir nepriklausomų skandinavų tautų atstovai savo atidaromose ir užbaigiamose kalbose su didele meile ir nuoširdumu kelis kartus priminė nelaiminguosius ir vis dar svetimųjų priepasidį tebesančius savo kaimynus baltus ir linkėjo jiems kuo greičiau įsijungti į laisvų ir nepriklausomų valstybių šeimą. Tokius linkėjimus pareiškė festivalio pirmininkas Flemming Gillesberg, vyr. koordinatorius A. Thorsten Karlsson ir informacijos vadovas Carl B.S. Pedersen. Jų linkėjimai buvo palydėti kelių tūkstančių minios šiltais ir ilgais plojimais.

Vėliau lauke paruoštojo aikštėj vyko skandinavų ir baltų tautinių drabužių pristatymas. Lietuvių tautiniam apdarui demon-

struoti buvo parinkta Liepsnos šokėja Audrė Pociūtė, kurios nuotrauka sekmadieninėj vietinio dienraščio The Home News laidoj buvo išspausdinta pirmam puslapy. Po to čia pat vyko skandinavų ir baltų tautiniai šokiai.

Matyt, kad skandinavų tautos amerikonejimo banga yra palietusi labiau, kaip mus pačius, nes jų šokių grupėse tarp subrendusių vyrų ir moterų galima buvo pastebėti ir pradžios mokslo amžiaus vaikų, tuo tarpu lietuvių grupę sudarė tik aukštesniųjų mokyklų ir kolegijos amžiaus jaunuoliai. Didesnį jų suamerikonejimą rodė ir pagrindinė programoj vykęs vikingų princesių su jų palydovais pristatymas. Ir čia pristatomųjų amžius rodė nemažus skirtumus. Ir pats šios programos dalies vykdymas buvo skirtas tam tikros propagandos tikslam — kad didesnis jų tautiečių skaičius jungtųsi į jų organizacijas.

Pagrindinė programa buvo pradėta jaunų muzikos studentų pučiamųjų instrumentų orkestro atliktais kūrinių. Ypač įspūdingai nuskambėjo P. Čaikovskio "1812 overtūra". Orkestrui dirigavo Morris County kolegijos muzikos profesorius Carl C. Wilhjelms. Iš kitų programos dalyvių paminėtini: saksofonistas Ted Hegvik; stipraus balso solistė Noreen Anderson, padainavusi solo ir dvi norvegiškas dainas, kuriom pritarė ir daugelis klausytojų; 18-metis pianistas Jalmari Vanamo, atlikęs Sibeliaus "Finlandia"; akordeonistas Veikko Ahvenainen; islandų trio, dviem gitarom pritariant, padainavęs liaudies dainų; šešiolikametė, bet jau pasižymėjusi muzikė Margery Hansen, švelniai paskambinusi kelis kūrinius arfa; pasižymėjęs čelistas Hans Jorgen Jensen; televizijos Lawrence Welk programos akordeonistas Myron Floren, pagrojęs daug populiarių melodijų, susilaukęs gausių plojimų ir įtraukęs beveik visus žiūrovus į refreninį pritarimą. Apskritai, visai programai buvo parinkti populiariūs kūrinių, kurie, šiaip ar taip, yra artimesni masinių žiūrovų nuotakai.

Pabaigai vėl labai iškilmingai buvo įneštos skandinavų ir JAV vėliavos, ir, vadovaujant pučiamųjų orkestrui, Pequannock aukštesniosios mokyklos, pirmos Clifton liuteronų bažnyčios ir Pompton Valley presbiterijonų choram, visi žiūrovai sugiedojo "America".

Festivaly dalyvavo per 4000 žiūrovų, kurių daugelis buvo pasipuošę margaspalviais tautiniais drabužiais. Buvo įvairių tautybių suruoštos tautinių rankdarbių ir paveikslų parodos. Iš lietuvių su savo aliejaus darbais dalyvavo dailininkė Albina Vance, o prie bendro baltų stalo dėl vietos trūkumo buvo pasitinkinti tik keliais gintaro dirbiniais, tautinėm lėlėm, keliais audiniais ir lietuvišku kryžium su Encyclopedia Lituanica.

K.J.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

LAISVĖS VARPAS

Sekm. 11-12 val.

WEL, 1430 KC.

P. Viščinis

173 Arthur St.

Brockton, Mass. 02402

Telef. 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR, 1360 bangos sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. Veda Steponas ir Valentina Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489. Parduodamas Darbininkas, didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Bostono vyrų sekstetas, vadovaujamas muziko Juliaus Gaidelio, spalio 8 dainuos Lietuvių Atletų Klubo rudens baliaus programoj.

BOSTONO SEKSTETAS LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO BALIJE

New Yorko Lietuvių Atletų Klubas spalio 8 vėl ruošia šaunų parengimą — rudens ir sporto sezono atidarymo balių. Pernai LA Klubas balius pasižymėjo gabių šeiminkavimu, gardžiais valgiais, gražiom dekoracijom ir įdomia programa. Tada pirmą kartą scenoj pasirodė New Yorko jaunimo ansamblis ir svečius užbūrė tyra, jaunatviška daina. Šiemet balius žada būti dar įdomesnis. Tos pačios klubo šeiminkės vėl prigamins įvairiausių skanumynų, salė vėl bus papuošta naujais lietuviškais ornamentais, o ant stalų bus medžio drožinių žvakidės, kurias laimėjimo būdu bus galima namo parsinešti. Bus ir loterija su vertingais laimėjimais, o šokių gros naujas, iki šiol lietuviams dar negirdėtas orkestras.

Programą šiemet atliks Bostono pažiba — šaunusis vyrų sekstetas. Nuo 1963 šiai dainos grupėi vadovauja kompozitorius Julius Gaidelis. Sekstetas yra daug kartų koncertavęs Bostone ir kitose Rytų pakraščio vietovėse, nuo Baltimorės iki Montrelio. New Yorke jis yra pasirodęs Darbininko koncerte, o šių metų pavasarį buvo Chicagoj, kur da-

BOSTONO ŽINIOS

Laisvės Varpo, lietuvių radijo valandos, koncerte spalio 9, sekmadienį, 3 val. po pietų dainuos solistė Gina Capkauskienė iš Montrelio ir solistas Rimas Strimaitis iš Toronto. Kanados solistam akomponuos Saulius Cibas. Programoj — duetai iš įvairių operų.

Jeronimo Kačinsko kūrinių koncertas įvyks ne spalio mėn., kaip anksčiau buvo skelbta, o lapkričio 20 Lietuvių Piliečių d-jos salėj, So. Bostone. Programos atlikėjai lieka tie patys, tik smuikininke bus Dorothy Bales.

Iš Ivaškų šeimos į Pabaltiečių Žygį už Žmogaus Teises Washingtono vyko net šeši asmenys: tautinių šokių sambūrio vadovė Ona Ivaškienė, sūnus Gediminas su žmona, dvi dukraitės ir vaikaitis.

Erdvėlaiviuose, kurie skrenda į Jupiterį ir Saturną, yra įrašyti vardai mokslininkų, kurie prisidėjo prie tų kelionių ir erdvėlaivių sukūrimo ir mokslinių tyrimų šiuo reikalu. Tarp tų mokslininkų yra ir dr. Vytenis Vasyliūnas, kurį lietuviai labiau pažįsta kaip muziką, o ne kaip fiziką.

Naujosios Anglijos Baltų d-jos koncertas įvyks spalio 16, sekmadienį, 3 val. po pietų First and Second Church salėj, 66 Marlborough St., Bostone.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas įvyks lapkričio 27 Lietuvių Piliečių d-jos salėj, So. Bostone.

Sandaros moterų klubo banketas ir našių karalienės rinkimai įvyks lapkričio 6 So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėj.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių Posto 154 ir jų padėjėjų naujų valdybų supažindinimo išlilmės įvyko rugsėjo 25

VIENINGAI RUOŠIMĖS DAINŲ ŠVENTEI

Brooklyno Apreiškimo parapijos vargonininkas Viktoras Ralys ir New Yorko Sutartinės choro vadovė Jūratė Veblaitytė kviečia visus apylinkės dainininkus ir chorus ruošti dainų šventei talkos būdu.

Kadangi šventės repertuare yra net 20 dainų ir jos pritaikytos didesniame choram, tad yra praktiškiau ir efektingiau visus šios apylinkės dainininkus sujungti į vieną vienetą. Tuo būdu bus pasiektas pilnesnis sąskambis, darnesnis dainavimas ir, sverbiausia, vieningas tikslas — dalyvauti dainų šventėj.

Bendros repetitijos vyks du kartus per mėnesį, t.y. kiekvieno mėnesio pirmą ir trečią antradienį. Repetitijos pradedamos spalio 4 Kultūros Židiny, 341 Highland Blvd., Brooklyne; jos vyks vakarais, nuo 7 val. 30 min. iki 9 val. 30 min. Choram akomponuos Dalia Sakaitė.

Dainininkai, kurie planuoja dalyvauti dainų šventėj Toronte, Kanadoj, 1978 liepos 2, kviečiami atvykti į repetitijas. Šia proga kviečiami visi dainininkai (įvairių chorų nariai, studentai, moksleiviai ir geros valios bei gerų plaučių piliečiai).

Lauksim visų spalio 4, antradienį, 7:30 val. vak.

Viktoras Ralys
Jūratė Veblaitytė

DIPL. INŽ. ALEKSIUI LAPŠIUI

mirus, jo žmonai Juzei ir sūnui Algiui reiškiamame gilia užuojauta.

Vytautas ir Polė Česnuliai
Vida Česnulytė-Clift

Aidai vienas geriausių kultūros žurnalų išsivijoj.

Ar juos prenumeruoti?

Jonas Obelinis

Alg. Š.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Jaunimo vakaronės Kultūros Židiny vyks šiais penktadieniais: spalio 7, spalio 21, lapkričio 18, gruodžio 9. Pradžia 8 val. vakaro. Kultūros Židinio jaunimo sekcija į šias vakarones kviečia visą New Yorko ir apylinkių lietuvišką jaunimą.

T. Petras Baniūnas, OFM, Darbininko administratorius gavo iš Lietuvos telegramą, kad jo brolis Juozas žuvo rugsėjo 19. Žuvimo aplinkybės tuo tarpu nepasakytos. Juozas Baniūnas, 62 m. amžiaus, gyveno Vikonijų kaime, Anykščių parapijoje.

Tėv. Paulius Baltakis, OFM, Brooklyno vienuolyno viršininko, kunigystės 25 metų sukakties minėjimas rengiamas spalio 16 didžiojo Kultūros Židinio salėje. 12 val. bus suaktuvinių mišios, vakare 6 v. — banketas su menine dalimi. Minėjimą rengia specialus komitetas, kurį sudarė LB New Yorko apygarda.

Atlanto pakraščio lietuvių mokytojų monferencija šaukiama lapkričio 19-20 Kultūros Židinyje New Yorke. Konferencijos organizavimu rūpinasi Antanas Masionis, mokyklų inspektorius.

Altos metinis susirinkimas įvyks ne spalio 7, kaip buvo skelbta, bet spalio 13, ketvirtadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny. Bus renkama 1977-1978 metų valdyba. Šiuo metu New Yorko Altą sudaro šios organizacijos: Liet. Katalikų Federacija, tautininkai, Sandara, socialdemokratai, darbininkų 27 kuopa, Liet. gydytojų draugija, Liet. architektų ir inžinierių sąjunga, Bal-fas, Lietuvių Moterų Klubų Federacija. Kviečiama į Altą įsijungti ir kitas organizacijas.

Balfo direktorių suvažiavimas įvyks spalio 22, šeštadienį, 10 v.r. Kultūros Židiny.

Balfo rudens vėjus prasideda spalio 15. Geradari, savo auka padėk artimui, patekusiam į vargą. Savo metinę duoklę pasiųsk Balfo skyriui. Aukos siųsti: V. Jasinskis, 85-75 87 St., Woodhaven, N.Y. 11421.

Parduodamas namas Ashtford, Conn., 20 minučių nuo Putnam, Conn., mažoj lietuvių kolonijoje "Giraitė", ant vieno akro žemės. Skambinti (203) 561-0134.

Pabaltiečių Meno Draugija "Baltija", kuri susibūrė New Yorke prieš metus laiko, spalio 29 — 30 Kultūros Židinio abiejose salėse rengia pirmąją pabaltiečių menininkų parodą New Yorke. Bus išstatyta apie 90 tapybos, grafikos ir skulptūros darbų. Bendram menininkų atrankos komitete, kuris susideda iš 9 asmenų, lietuviams atstovauja dailininkai K. Žoromskis, Vl. Žilius ir E. Urbaitytė.

D.L.K. Algirdo 600 metų mirties suaktuvių minėjimas įvyks spalio 9, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinio patalpose. Ramovėnai, birutietės, šauliai ir šaulės, savanoriai ir visa lietuviška visuomenė maloniai kviečiami dalyvauti šiame minėjime, ypač šiais suaktuvniais metais mes prisiminkim savo didįjį kunigaikštį, kuris vedė ilgus karus su Lietuvos priešais, net du kartus perėjo Rusijos plotus iki Maskvos. Paskaitą skaitys istorikas dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, po paskaitos Jonas Rūtenis skaitys savo kūrybą. Po minėjimo — atgaiva.

Ši savaitgalį Kultūros Židiny bus: šeštadienį skautams remti komiteto balius, pradžia 7:30 v.v.; sekmadienį dr. Jono Basanavičiaus mirties 50 metų minėjimas. Pradžia 4 v. popiet.

Kitą savaitgalį Kultūros Židiny bus: spalio 8, šeštadienį, Atletų klubo balius, spalio 9, sekmadienį, DLK Algirdo mirties 600 metų suakties minėjimas.

DR. JONO BASANAVIČIAUS

125 metų gimimo ir 50 metų mirties suaktčiai paminėti spalio 2, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židiny įvyks

AKADEMIJA

— PRANO NAUJOKAIČIO paskaita
— Koncertinėje dalyje: sopranas GENĖ UGIANSKIENĖ pianistė ALDONA KEPALAITĖ
— Dr. Jono Basanavičiaus raštų ištraukas skaitys IRENA VEBLAI TIENĖ

Po akademijos — atgaiva
Visi kviečiami dalyvauti

Auka — 3 dol.

Pelnas skiriamas Maironio lituanistinei mokyklai

RENGIMO KOMITETAS

Perkūno vyrų choras rugsėjo 22 pradėjo šio sezono repeticijas. Jos vyksta penktadienių vakarais Kultūros Židinio choro kambary. Numatomas įdomus repertuaras. Šiais metais su choru sutiko bendradarbiauti solistė Genė Ugianskienė. Chorui diriguoja Vytautas Daugirdas. Perkūnas kviečia visus dainos mylėtojus įsijungti į šį chorą.

Perkūno, vyrų choro New Yorke, pirmojo sezono repeticijoj išrinkta nauja valdyba: pirm. — Petras Tutinas, vicepirmininkas — Juozas Nakas, sekr. — Antanas Razgaitis, išd. — Gediminas Mikalauskas, ūkvedys — Jonas Šileikis, archyvo vedėjas — garbės narys Jonas Jankus.

New Yorko dvylikos lietuvių moterų organizacijų jungtinis komitetas ruošiasi spalio 23, sekmadienį, 4 v. popiet iškilmingai paminėti dvi suaktis: 70 metų nuo pirmojo lietuvių moterų suvažiavimo Kaune ir Marijos Pečkauskaitės-Šatrijos Raganos 100 metų gimimo suaktį. Rengimo komitetą sudaro šių organizacijų atstovės: 1. Pasaulio Liet. Katalikų Organizacijų Sąjungos, 2. Lietuvių Moterų Klubų Federacijos, 3. L.D.K. Birutės karių šeimų moterų draugijos, 4. Lietuvių Moterų atstovybės prie Pabaltijo Moterų Tarybos, 5. LMK Federacijos New Yorko klubo, 6. Lietuvių Kat. Moterų Kultūros draugijos, 7. SLA 99-tosios moterų kuopos, 8. Kat. Moterų Sąjungos 24-sios kuopos, 9. Kat. Moterų Sąjungos 29-osios kuopos, 10. Neringos skaučių tunto, 11. Moterų Vienybės, 12. vyr. skaučių židinio "Vilijos". Rengėjos tikisi, kad į šį minėjimą gausiai atsilankys New Yorko ir apylinkių lietuviai.

Viktoro Ralio naujai suorganizuotas lietuviškas orkestras pirmą kartą pasirodys Laisvės Žiburio koncerte Kultūros Židiny spalio 22.

Tautos Fondo valdybos ir tarybos jungtinis posėdis įvyks rugsėjo 30, penktadienį, 8 val. vak. Kultūros Židiny.

Adalbertas Milaševičius šią savaitę išsikelia gyventi į Floridą. Naujas jo adresas bus: 3131 Erie Place, West Palm Beach, Fla. 33409.

Vaižganto Kultūros Klubo bičiuliai kviečiami rugsėjo 30, penktadienį, 8 v.v. susirinkti į Kultūros Židinio posėdžių mėnė. Bus kalbama apie klubo veiklą, bus sudaroma valdybos branduolys, renkamas pirmininkas. Susirinkimas vyks prie kavutės.

Regina Jautokaite, chigagietė, keliauja po Europą. Sustojusi Romoj, Darbininkui atsiuntė sveikinimus.

Dail. Vladas Žilius spalio 14-21 dalyvauja Washingtone Arts Club of Washington (Kiplinger Editors Building) tapybos ir grafikos parodoj. Darbai eksponuojami iš Norten T. Dodge kolekcijos. Taip pat dalyvauja Cremona konferencijoj, skirtoj šiandienio nonkonformistinio meno apžvalgai. Į ją kviečiami dailininkai, iškeliavę iš Sovietų Sąjungos.

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, specialiai atvyksta į dail. A. Dargio parodos atidarymą. Jis pasakys kalbą. Paroda bus spalio 15-16 Kultūros Židinio mažojo salėj. Bus išstatyti 43 dailininko naujausi kūriniai. Kūriniai jau yra atvežti į K. Židinį. Parodą rengia LMK Federacijos New Yorko klubas.

Barry Farber, konservatorių partijos kandidatas į New Yorko burmistro vietą, dalyvaus Laisvės Žiburio koncerte spalio 22 Kultūros Židiny ir tars žodį.

LMK Federacijos New Yorko klubo pirmas poatostoginis susirinkimas įvyks spalio 5, trečiadienį, 7:30 v.v. pas V. Šileikienę, 86-09 96 St. Woodhaven, N.Y.

1977-1978 JAV gamybos automobilis galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

Lietuvos vyčių vid. Atlanto apskrities metinis susirinkimas vyks spalio 16 Sopulingosios Dievo Motinos parapijoje, Kearny, N.J. Mišios 12 val. Pamokslą sakys kun. K. Pugevicius. Posėdžiai prasidės 2 val. po pietų. Programoj pramatoma svarstyti žmogaus teisių problemą, išklausti delegatų iš vyčių seimo pranešimo ir išrinkti naują valdybą.

Linus Kojelis, vasaros atostogų metu dirbęs JAV ambasadoj Atėnuose, vėl grįžo į New Jersey užbaigti studijų. Jo dabartinis adresas: Linas Kojelis, 24 Dickinson St., Apt. 11, Princeton, N.J. 08540.

Apriškimo parapijos metinė šventė bus spalio 30, sekmadienį. 11 val. mišių metu suteiks patepimo sakramentą ligoniam ir seneliui. Parapijos choras atliks koncertines mišias. Po pamaldų parapijos didžiojo salėj pietūs. Šokiai prasidės 3 val. Bilietai — 10 dol. Stalus iš anksto rezervuoti parapijos klebonijoj, Shalins šermeninėj, Alice gėlių krautuvėj ir pas Eugeniją Keziene, A. Samušį ir Ireną Fairbanks. Šokiui gros parapijos choro vadovo Viktoro Ralio orkestras.

Marijonos Adomėnienės 10-tų mirties metinių proga bus aukojamos mišios spalio 5 lietuvių pranciškonų koplyčiose Brooklyne ir Kennebunkport, Maine, Šv. Petro ir Povilo bažnyčioj Vilniuj ir spalio 9, sekmadienį, 11:45 val. Marijos Dangun Ėmimo bažnyčioj, Centereach, L.I., kur gyvena jos duklė Stella Licato, užprašiusi šias mišias.

Ridgewoode išnuomojamas butas iš 2 kambarių vienam asmeniui prie gero susisiekimo. Skambinti tel. 497-5748.

Moteris ieško 3-4 kambarių buto nuo gruodžio 1 Woodhavene arba Richmond Hill. Skambinti 296-0483.

Amerikos Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos New Yorko ir New Jersey apskričių suvažiavimas įvyks Lindene, lietuvių Liberty Park salėj, spalio 2, sekmadienį, 2 val. popiet. Programoj — pietūs ir posėdis. Visos septynios kuopos prašomos atsiųsti savo atstovus ir pranešti apie savo kuopos veiklą.

Garsas Palys, medicinos daktaras, anksčiau gyvenęs New Yorke, atliko ketverių metų praktiką George Washington ligoninėj, Washington, D.C. Čia jis specializavosi psichiatrijos srity. Šiuo metu, šalia kitų pareigų ligoninėse ir pan., pradėjo verstis ir privačia praktika Washingtono mieste. Dr. G. Palys yra ir Darbininko skaittyjas.

LB NJ apygardos valdyba, susitarusi su LB Philadelphiajos apylinkės valdyba, nutarė pakviesti Chicagoj reziduojantį Antro Kaimo teatrą į Elizabeth lapkričio 13. Vaidinimas įvyks Lithuanian Liberty Hall salėje.

Antanas Masionis, rytinio rajono lituanistinių mokyklų inspektorius, praneša, kad rytinio rajono lituanistinių mokyklų mokytojų konferencija įvyks lapkričio 19-20 New Yorke. Jis prašo visus minėto rajono mokyklų mokytojus, ypač tuos, kurie praėjusią vasarą nedalyvavo Dainavoj mokytojų studijų savaitėj, jau dabar pradėti planuoti ir rengti į šią konferenciją. Smulkesnė informacija ir dienotvarkė bus paskelbta vėliau ir išsiuntinėta mokyklų vedėjams.

COOP FOR SALE 4 rooms with furniture. Sunset Park, Brooklyn, Very reasonably priced. Call 435-0079.

— ST. PETERSBURG, FLORIDA ir apylinkėse perkant, parduodant ir nuomojant nuosavybes, kreipkitės į ANGELE KARNIENĖ Broker - Realtor, 6900-10th Ave. North, St. Petersburg, Fla. 33710. Telef. (813) 345-2738.

This announcement is neither an offer to sell nor a solicitation of an offer to buy any of these securities
The offer is made only by the Offering Circular

LITAS MOKA 10% DIVIDENDĄ ANT REGISTRUOTŲ LITO BONŲ (10% Convertible Debenture Bonds)

VISA LAIDA: \$500,000
VIENAS BONAS: \$500
DIVIDENDAI MOKAMI KAS PUSMETĮ
SAUSIO 1 IR LIEPOS 1

1986 m. spalio 1 d. šias vertybes galima atsiimti grynais pinigais arba iškeisti į LITO BENDROVĖS akcijas po \$2.00 už akciją.

PRAŠOME KREIPTIS DĖL APRAŠYMO/"OFFERING CIRCULAR" ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114TH STREET
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418
(212) 441-6799

Securities will be offered in states where the Securities Laws of such states have been complied with.

Ar atsimeni.....

Tylūs armonikos tonus
ir liepsnojančius laužus

SKAUTŲ BALIUS

spalio 1, šeštadienį, Kultūros Židiny

7:30 — šampano kokteiliai

8:00 — programa — nostalgiskas žvilgsnis į praeitį

Skoningas bufetas ir gėrimai prie kiekvieno stalo

Groja AMOUR orkestras, dainuojant JUOZUI NAKUI

Kaina — 12.50 dol. asmeniui

Vietas užsakyti pas:

Anatolijų Garbauską (516) 694-2471
Viktorą Kirkylą (212) 846-1764

Kviečia

Skautams Remti Komitetas

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO RUDENS BALIUS — KONCERTAS

ĮVYKS SPALIO 8, ŠEŠTADIENĮ, KULTŪROS ŽIDINY
7 VAL. SUSIPAŽINIMO VALANDĖLĖ
8 VAL. MENINĖ PROGRAMA, KURIĄ ATLIEKA

BOSTONO VYRŲ SEKSTETAS

Vaišės — savų šeiminių pagaminti valgiai

Gėrimai ant stalų

Šokiui gros naujas orkestras

Jėjimo auka 25 dol. porai. 12.50 vienam

Moksleivių amžiaus jaunimui 7.50 dol.

Stalus ir pavienes vietas užsisakyti pas

Praną Gvildį, 356-7871
Ireną Jankauskienę, 641-4906
Tadą Jasaitį, 516 482-1399
Algirdą Šilbajorį, 846-7636

Visus maloniai kviečia
N.Y. LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

Maloniai kviečiame dalyvauti

PABALTIEČIŲ AKADEMINIAME BALIUJE

spalio 15, šeštadienį, 7:30 v.v.

Balius įvyks Armenian Cultural Center,

Second Ave. & 34th St., Manhattane

Šampanas ir užkandžiai

Programa

Po programos — šokiai, grojant ALEX PERRY orkestrui
Kaina — 12 dol. asmeniui, studentam — 6 dol.
Savo atsilankymu paremsite lietuvių, latvių ir estų mokslinį bendradarbiavimą

Bilietus užsakyti pas:

Vytautą Vygantą (516) 466-3013
Viktorą Kirkylą (212) 846-1764